

**SOSIAALITOIMEN JA VARHAISKASVATUKSEN HENKI-
LÖSTÖN TIETOTEKNINEN OSAAMINEN SEITSEMÄSSÄ
KAAKKOISSUOMALAISESSA KUNNASSA**

Johanna Kallio & Tuula Kontio

2006

TIIVISTELMÄ: Sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietotekninen osaaminen seitsemässä kaakkoissuomalaisessa kunnassa

Raportissa kartoitettiin sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknistä osaamista ja koulutushalukkuutta. Kartoitus toteutettiin marraskuussa 2005 kyselyllä. Kohderyhmänä oli seitsemän kaakkoissuomalaisen kunnan (Imatra, Joutseno, Kouvola, Kotka, Kuusankoski, Lappeenranta ja Pyhtää) sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö toimialajohtajasta alkaen. Vastauksia tuli yhteensä 875.

Tulosten mukaan enemmistö sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on saanut aikaisemmin atk-koulutusta. Vähiten koulutusta ovat saaneet lastentarhanopettajat, perhepäivä- ja lastenhoitajat. Vastanneista enemmistö oli saanut työnantajan tarjoamaa kertaluonteista koulutusta. Osa vastaajista oli myös hankkinut koulutusta vapaa-ajallaan omakustanteisesti. Sosiaalitoimessa tietokone näyttää tulosten mukaan olevan päivittäin käytettävä työväline, kun taas varhaiskasvatuksessa vasta runsas viidennes käyttää työssä konetta päivittäin.

Kartoituksen tulosten mukaan sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietotekninen osaaminen on puutteellista. Sosiaalitoimessa työskentelevistä noin neljännes arvioi atk-osaamisensa puutteelliseksi oman työn kannalta. Varhaiskasvatuksessa heitä on vastaavasti noin puolet vastanneista. Tulosten mukaan niin sosiaalitoimessa kuin varhaiskasvatuksessa osa ei hallitse edes tietokoneen käytön perusteita. Ammatin mukaan tarkasteltuna heikointa osaaminen on lastenhoitajien, perhepäivähoitajien, lastentarhanopettajien sekä perhetyöntekijöiden keskuudessa.

Parhaiten hallitaan tekstinkäsittelyn, sähköpostin sekä internetin käyttö. Sosiaalitoimessa enemmistö osaa käyttää ko. sovelluksia, tosin esimerkiksi sähköpostin monipuolinen käyttö ei onnistu kaikilta. Varhaiskasvatuksessa tekstinkäsittelyn, sähköpostin ja internetin käyttö tuotti ongelmia lähinnä perhepäivä- ja lastenhoitajille. Taulukkolaskentaa (Excel) ja esitysgrafiikkaa (PowerPoint) osaavat hyödyntää vain hyvin harvat. Yllättäen myös perusasioista tiedonhallinta tuotti ongelmia isolle osalle vastaajista niin varhaiskasvatuksessa kuin sosiaalitoimessa. Lisäksi tulosten mukaan iso osa sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöstä ei ole tietoisia tietoturvaan liittyvistä riskeistä.

Positiivista kartoituksen tulosten mukaan on se, että selvä enemmistö niin sosiaalitoimen kuin varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on halukkaita osallistumaan atk-koulutukseen. Motivaatio oppia tietokoneen parempaa käyttöä on vastanneiden keskuudessa suurta. Jopa yli 90 prosenttia sosiaalityöntekijöistä, päiväkodinjohtajista, lastentarhanopettajista ja hallinnollisissa tehtävissä toimivista haluaisi lisää tietoteknistä koulutusta. Lisäksi lähes jokainen vastanneista ilmoitti, että parempi atk-osaaminen helpottaisi työtehtävistä selviytymistä.

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	1
2	AINEISTO	2
2.1	Aineiston kerääminen.....	2
2.2	Aineiston kuvaus	2
3	VASTAAJIEN TIETOTEKNINEN TAUSTA.....	7
3.1	Vastaajien saama aikaisempi atk-koulutus.....	7
3.2	Tietokoneen käyttö työssä.....	10
4	VASTAAJIEN NYKYINEN OSAAMISEN TASO.....	14
4.1	Laitteen käyttö ja tiedon hallinta.....	16
4.2	Työkaluohjelmien hallinta.....	21
4.3	Internetin ja sähköpostin hallinta	29
5	VASTAAJIEN KOULUTUSHALUKKUUS	37
6	YHTEENVETO TULOKSISTA.....	44
LIITTEET		

KUVIOT JA TAULUKOT

Kuvio 1. Kyselyyn vastanneet kunnittain	4
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma (%)	5
Kuvio 3. Kyselyyn vastanneet koulutuksen mukaan (%)	5
Kuvio 4. Kyselyyn vastanneet työhistorian pituuden mukaan (%).....	6
Kuvio 5. Kyselyyn vastanneet ammattiryhmittäin (%).....	6
Kuvio 6. Aiemmin atk-koulutusta saaneet (%)	8
Kuvio 7. Aiemmin atk-koulutusta saaneet työnkuvan mukaan (%).....	9
Kuvio 8. Aiemmin atk-koulutusta saaneet ammattiryhmittäin (%)	9
Kuvio 9. Atk-koulutuksen luonne ammatin mukaan (%)	10
Kuvio 10. Tietokoneen käyttö työssä ja työn ulkopuolella (%).....	11
Kuvio 11. Tietokoneen käyttö työssä ja työn ulkopuolella työnkuvan mukaan (%)	12
Kuvio 12. Käytetty atk-sovellus (%).....	12
Kuvio 13. Työssä käytettävät ohjelmistot työnkuvan mukaan (%)	13
Kuvio 14. Koettu atk-osaaminen työskentelysektorin mukaan (%).....	15
Kuvio 15. Koettu atk-osaaminen työnkuvan mukaan (%)	15
Kuvio 16. Koettu atk-osaaminen ammatin mukaan (%).....	16
Kuvio 17. Tiedon ja laitteen hallinta <i>sosiaalitoimessa</i> (%)	18
Kuvio 18. Tiedon ja laitteen hallinta <i>varhaiskasvatuksessa</i> (%)	18
Kuvio 19. Tiedon ja laitteen hallinta työnkuvan mukaan (%)	19
Kuvio 20. Tiedon ja laitteen hallinta ammatin mukaan 1 (%)	19
Kuvio 21. Tiedon ja laitteen hallinta ammatin mukaan 2 (%)	20
Kuvio 22. Tiedon ja laitteen hallinta ammatin mukaan 3 (%)	20
Kuvio 23. Työkaluohjelmien hallinta <i>sosiaalitoimessa</i> (%)	23
Kuvio 24. Työkaluohjelmien hallinta <i>varhaiskasvatuksessa</i> (%)	24
Kuvio 25. Työkaluohjelmien hallinta työnkuvan mukaan (%).....	24
Kuvio 26. Tekstinkäsittelyn hallinta ammatin mukaan (%).....	25
Kuvio 27. Taulukkolaskennan hallinta ammatin mukaan (%).....	25
Kuvio 28. Diaesityksen laatimisen hallinta ammatin mukaan (%)	26
Kuvio 29. Kaavojen ja kaavioiden hallinta Excelissä työskentelysektorin mukaan (%).....	26
Kuvio 30. Kaavojen ja kaavioiden hallinta Excelissä työnkuvan mukaan (%)	27
Kuvio 31. Kaavojen ja kaavioiden hallinta Excelissä ammatin mukaan (%)	27
Kuvio 32. Kaavioiden ja kuvien lisääminen (Powerpoint) työskentelysektorin mukaan (%)	28
Kuvio 33. Kaavioiden ja kuvien lisääminen (Powerpoint) työnkuvan mukaan (%).....	28

Kuvio 34. Kaavioiden ja kuvien lisääminen (Powerpoint) ammatin mukaan (%).....	29
Kuvio 35. Internetin ja sähköpostin hallinta työskentelysektorin mukaan (%)	30
Kuvio 36. Internetin ja sähköpostin hallinta työnkuvan mukaan 1(%).....	31
Kuvio 37. Internetin ja sähköpostin hallinta työnkuvan mukaan 2 (%).....	31
Kuvio 38. Internetin ja ammatillisten sivujen hallinta ammatin mukaan (%)	32
Kuvio 39. Sähköpostin hallinta ammatin mukaan 1 (%)	32
Kuvio 40. Sähköpostin hallinta ammatin mukaan 2 (%)	33
Kuvio 41. Tietää, milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin 1 (%)	35
Kuvio 42. Tietää, milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin 2 (%)	36
Kuvio 43. Tietää, milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin 3 (%)	36
Kuvio 44. Tietoteknistä koulutusta toivovien määrä työskentelysektorin mukaan (%)	39
Kuvio 45. Tietoteknistä koulutusta toivovien määrä työnkuvan mukaan (%).....	40
Kuvio 46. Tietoteknistä koulutusta toivovien määrä ammatin mukaan (%).....	40
Kuvio 47. Koulutustoiveet sisältöalueittain työskentelysektorin mukaan (%)	41
Kuvio 48. Koulutustoiveet sisältöalueittain työnkuvan mukaan (%).....	41
Kuvio 49. Tietotekniseen osaamiseen liittyvä asennoituminen työskentelysektoreittain (%)	42
Kuvio 50. Tietotekniseen osaamiseen liittyvä asennoituminen työnkuvan mukaan (%).....	42
Kuvio 51. Tietotekniseen osaamiseen liittyvä asennoituminen ammatin mukaan (%).....	43
 Taulukko 1. Atk-koulutus työnkuvan mukaan (%).....	 10
Taulukko 2. Työssä käytetyt ohjelmat ammatin mukaan (%).....	13

1 JOHDANTO

Kaakkois-Suomen sosiaalitoimen tietoteknologian kehittämishanke KAASOn tavoite on tietoteknologian hyötykäytön lisääminen sosiaalihuollossa ja varhaiskasvatuksessa. Kaason tavoitteena on myös sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknisen osaamisen lisääminen. Hanke aloitettiin henkilöstön osaamisen kartoituksella, koska alueella ei ollut tehty kattavia kartoituksia aikaisemmin.

Tässä raportissa kuvataan henkilöstön tietoteknisiä valmiuksia. Niillä tarkoitetaan Tieken (Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry.) määrittelemiä kansalaisen tietoteknisiä perusvalmiuksia (ks. lisää www.tieke.fi). Perusvalmiuksia ovat esimerkiksi laitteen käyttö, tiedon hallinta sekä työkaluohjelmien, sähköpostin ja internetin käyttö. Tämän lisäksi kartoitetaan selkeästä tietoteknistä osaamista, joka on tarpeellista sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen ammattilaisille, kuten ammatillisten internet-sivujen hyödyntäminen. Raportissa analysoidaan myös henkilöstön koulutushalukkuutta ja asennoitumista tietotekniikkaa ja sen oppimista kohtaan.

Raportin tulosten pohjalta laaditaan koulutussuunnitelma Kaaso-kuntien sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Tavoitteena on järjestää koulutus seudullisesti ja sisällöllisesti yhtenäisenä. Tarkoituksena on myös luoda koulutukseen jatkuvuutta ja suunnitelmallisuutta. Kysymysten asettelussa painotettiin mittareiden tarpeellisuutta tulevaa koulutussuunnitelmaa ja koulutuksen toteuttamista ajatellen.

Hankkeessa mukana olevat kunnat ovat Imatra, Joutseno, Kouvola, Kotka, Kuusankoski, Lappeenranta sekä Pyhtää. Kyselyn kohderyhmänä on näiden kuntien sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö.

Raportti alkaa aineiston kuvauksesta. Luvussa kolme keskitytään vastaajien tietotekniseen taustaan eli heidän saamaansa aikaisempaan atk-koulutukseen ja tietokoneen käyttöön työssä. Tämän jälkeen raportoidaan vastaajien osaamisen taso sekä koulutushalukkuus. Tietoteknistä taustaa, osaamista ja koulutushalukkuutta tarkastellaan työskentelysektorin, työnkuvan ja ammatin mukaan.

2 AINEISTO

2.1 Aineiston kerääminen

Aineisto kerättiin marraskuussa 2005 sähköisellä kyselylomakkeella (ks. liite1). Kyselyyn vastattiin Socomin¹ internet-sivujen tai henkilökohtaisesti sähköpostin kautta. Iso osa vastaajista tavoitettiin internet-sivujen kautta, mistä johtuen vastausprosentin laskeminen ei ollut mahdollista. Kyselyyn annettiin mahdollisuus vastata myös manuaalisesti, etteivät vähiten osaavat jäisi pois aineistosta. Paperimuodossa kyselyn täyttivät lähinnä perhepäivähoitajat.

Kyselyn kohderyhmänä oli seitsemän kaakkoissuomalaisen kunnan (Imatra, Joutseno, Kouvolaa, Kotka, Kuusankoski, Lappeenranta ja Pyhtää) sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen henkilöstö. Varhaiskasvatuksen osalta kyselyyn osallistuivat kaikki kuntien kasvatus-, toimisto- ja hallintotyössä olevat. Laitosapulaiset rajattiin pois kyselyn kohderyhmästä. Sosiaalihuollon osalta kyselyyn osallistuivat kuntien työntekijät toimialajohtajasta alkaen. Ainoastaan kodinhoitajat ja laitosapulaiset rajattiin pois. Kyselyn kohderyhmä on siis laaja, ja se kattaa monia ammattiryhmiä niin sosiaalihuollon kuin varhaiskasvatuksen alalta.

Kysely osoitettiin vain kuntasektorilla työskenteleville. Näin ollen yksityisellä sektorilla työskentelevät eivät osallistuneet kartoitukseen. Myöskään ne sosiaalialan ammattilaiset, jotka työskentelevät terveydenhuollossa eivät kuulu kartoituksen kohderyhmään.

2.2 Aineiston kuvaus

Kyselyyn vastasi yhteensä 875 sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen ammattilaista. Vastaajien lukumäärä vaihtelee kunnittain, mitä selittää mm. kuntien asukasluku² ja siitä johtuva henkilöstömäärän ero (ks. kuvio1). Suurin osa vastaajista työskentelee joko Kotkassa (38 % n=332), Lappeenrannassa (18 % n=156) tai Kuusankoskella (18 % n=158). Vastaajista selvästi pienempi osuus työskentelee Pyhtäällä (2 % n=17), Joutsenossa (5 % n=48), Imatralla (9 % n=79) tai Kouvolassa (10 % n=83). Suhteessa kuntien kokoon Kouvolan, Lappeenrannan ja

¹ Socom on Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus. Lisää tietoa saa www.socom.fi

² Asukasmäärät kunnittain ovat suunnilleen: Lappeenranta 60 000, Kotka 50 000, Kouvola 31 500, Imatra 30 000, Kuusankoski 20 400, Joutseno 10 800 ja Pyhtää 5200. Asukasmääristä voidaan päätellä myös, missä kunnissa on eniten palkattua varhaiskasvatuksen ja sosiaalihuollon henkilöstöä.

Imatran prosenttiosuudet jäivät hieman odotettua pienemmiksi. Eroja vastausten määrissä voi selittää myös se, että osalle kysely meni henkilökohtaisesti sähköpostitse (esim. Kotkassa) ja osa vastasi siihen internetin kautta (esim. Lappeenranta).

Kuviosta 2 näkyy kyselyyn vastanneiden ikäjakauma. Suurin osa vastanneista eli lähes 40 prosenttia on 45 – 54-vuotiaita. 35 – 44-vuotiaita vastanneista on runsaat 30 prosenttia. Vastaaajista pienempi osuus on nuoria alle 35-vuotiaita tai jo eläkeikää lähestyviä 55-vuotiaita ja sitä vanhempia.

Kuviosta 3 selviää vastanneiden koulutustausta. Suurin osa vastanneista on suorittanut opistoasteen koulutuksen. Heitä on lähes 40 prosenttia vastanneista. Toiseksi eniten vastanneista on suorittanut akateemisen (20 %) tai ammatillisen (20 %) tutkinnon. Ammattikorkeakoulusta valmistuneita on 10 prosenttia vastanneista. Vain pieni osa vastanneista on suorittanut pelkän peruskoulun tai lukion.

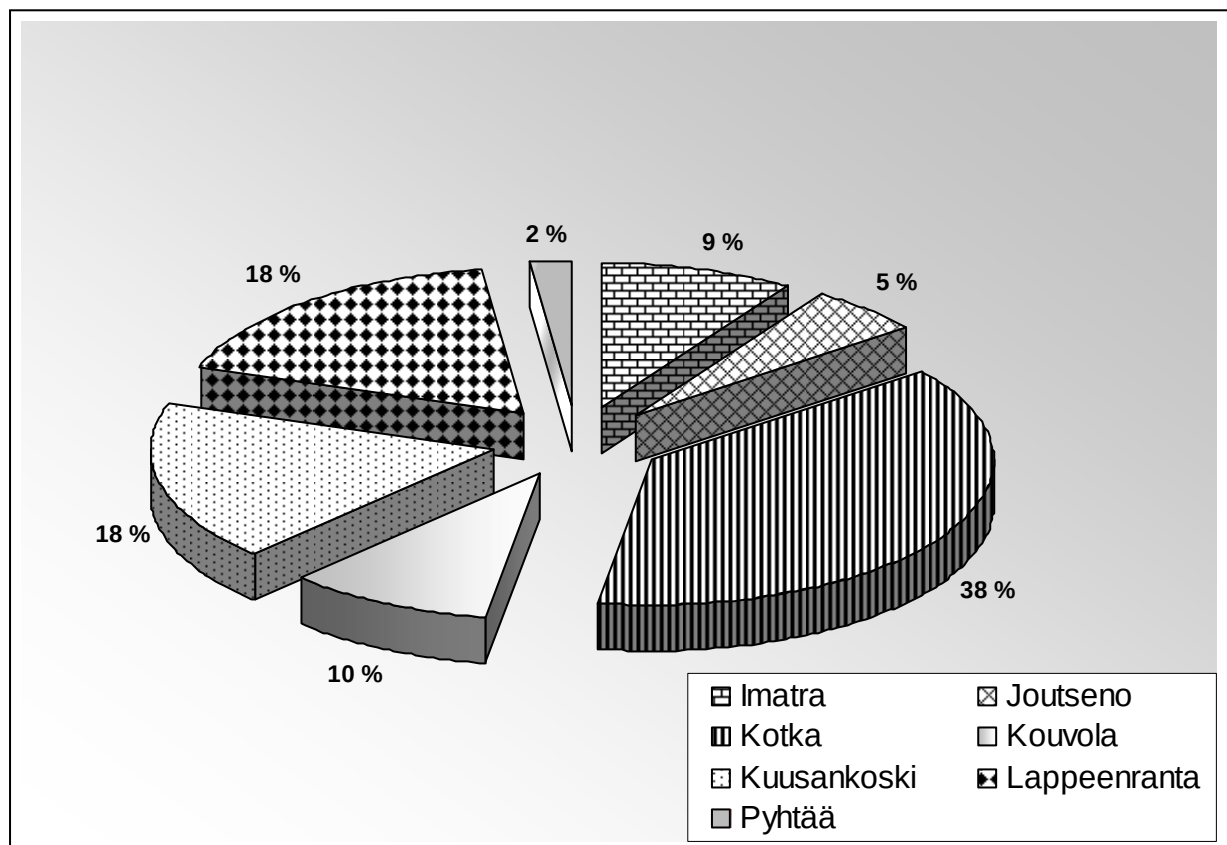
Suurin osa vastaajista on toiminut alalla jo yli kymmenen vuotta (ks. kuvio 4). Pitkän työhistorian omaavia on 73 prosenttia vastanneista. Selvästi pienempi osuus vastaajista on toiminut sosiaali- tai varhaiskasvatuksen alalla alle 10 vuotta. Vain kaksi prosenttia vastaajista on aloittanut työskentelyn viimeisen vuoden sisällä.

Vastaajista selkeä enemmistö työskentelee varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen puolella työskentelee noin 65 prosenttia vastanneista. Sosiaalitoimen puolella toimii puolestaan 35 prosenttia vastanneista. Enemmistö eli yli 60 prosenttia vastanneista tekee kasvatustyötä. Runsaat 20 prosenttia vastanneista on asiakastyössä ja kahdeksan prosenttia on toimistotyössä. Vajaa kymmenen prosenttia vastaajista työskentelee hallinto- tai esimiestehtävissä.

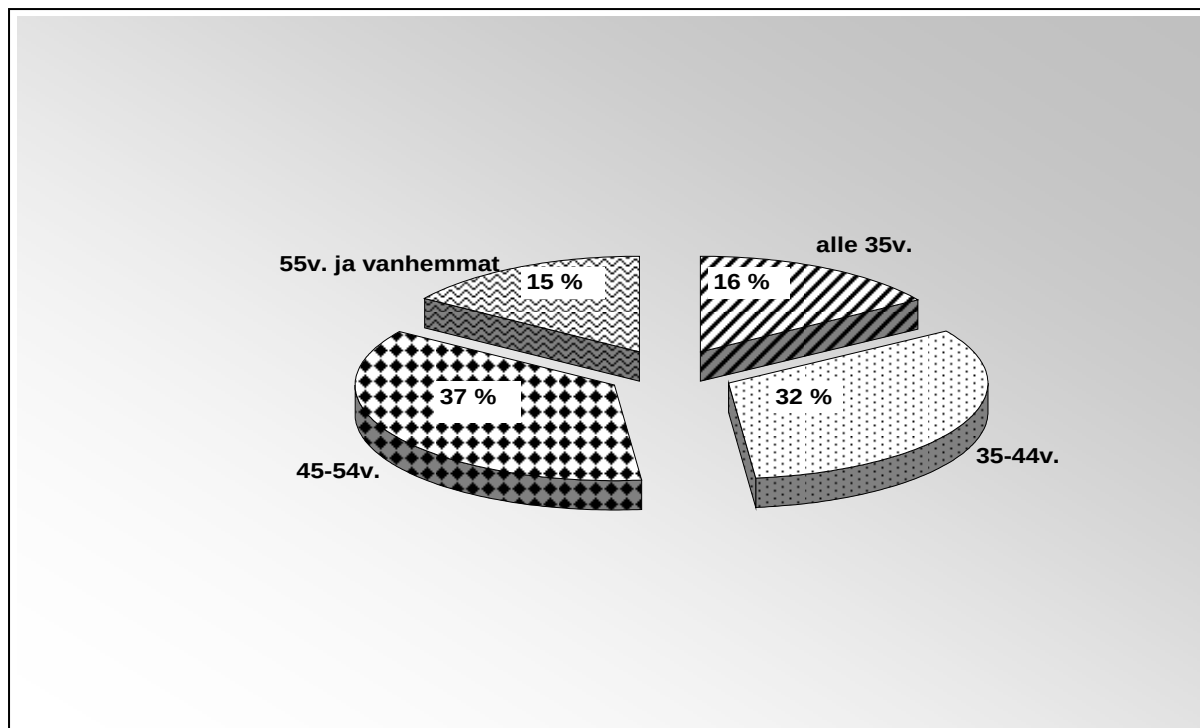
Kyselyssä tiedusteltiin myös vastaajien ammattia. Ammatin mukaan vastaajat jaettiin 10 ryhmään. Omat ryhmänsä muodostavat varhaiskasvatuksessa *lastentarhanopettajat*, *päiväkodinjohtajat*, *lastenhoitajat* ja *perhepäivähoitajat*. Sosiaalitoimessa omat ryhmänsä muodostavat *sosiaalityöntekijät*, sosiaalialalla työskentelevät *ohjaajat* sekä *perhetyöntekijät*. Sosiaalityöntekijöihin sisältyy tässä kartoituksessa myös kuntien lastenvalvojat. Näiden lisäksi omana ryhmänä ovat *toimistosihteerit* ja *sosiaalietuuskäsittelijät*. Tämä ryhmä sisältää myös palveluneuvojat. Lisäksi tähän ryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen puolella työskentelevät toimistosihteerit. Toimistosihteerien ja sosiaalietuuskäsittelijöiden yhdistäminen johtuu siitä, että

osassa kunnissa etuuskäsittelijän työtä tekevät ovat virkanimikkeeltään toimistosiihteereitä. *Hallinnon ja suunnittelun* ammatillaiset käsittävät tässä jaottelussa niin varhaiskasvatuksen kuin sosiaalitoimen. Tämä ryhmä sisältää sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen johtajat, sosiaalisiihteerit, kasvatustoiminnan ohjaajat, päivähoidon palvelualueiden esimiehet sekä kehittämis- ja suunnittelutehtävissä työskentelevät. Ryhmä *muut* koostuu esimerkiksi sosiaalitoimessa työskentelevistä psykologeista ja sosiaaliterapeuteista.

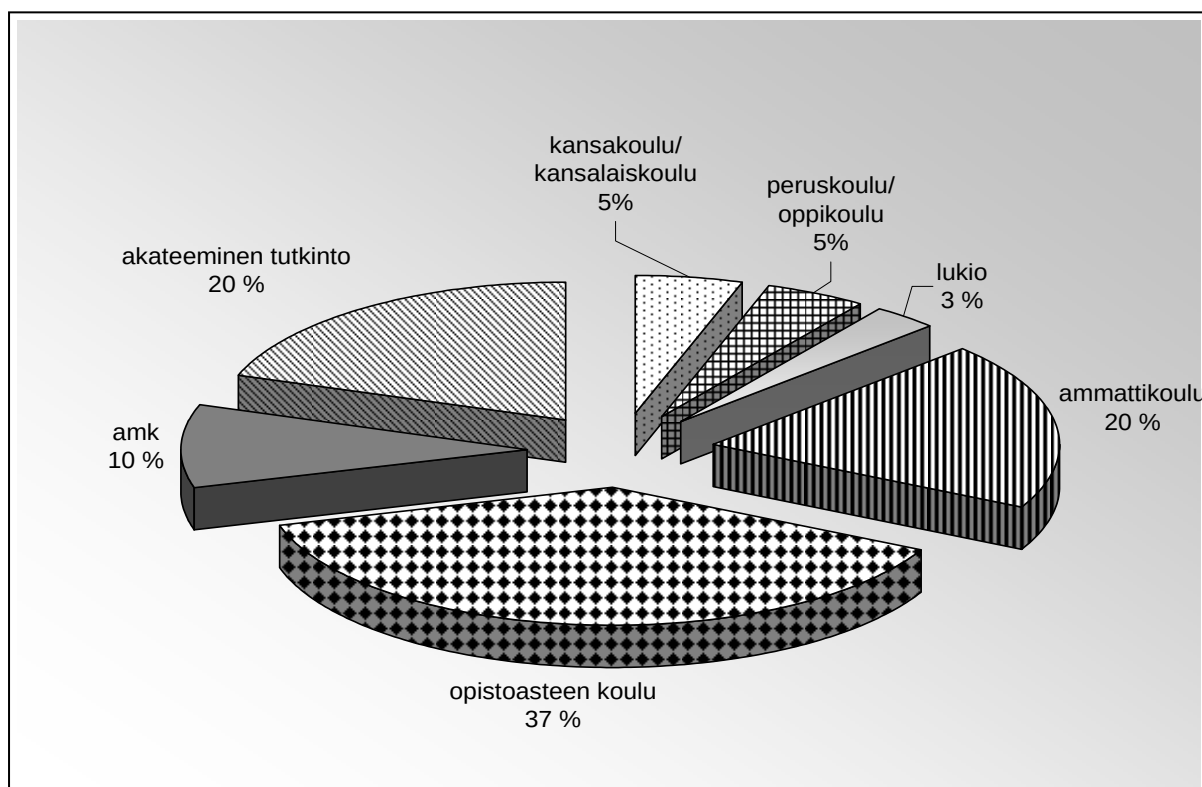
Kuviosta 5 ilmenee vastaajien jakautuminen ammatin mukaan. Vastaajista 30 prosenttia on lastenhoitajia, 20 prosenttia lastentarhanopettajia yhdeksän prosenttia perhepäivähoitajia ja kuusi prosenttia päiväkodinjohtajia. Sosiaalialan ammattiteissa työskenteleviä on huomattavasti vähemmän. Vastanneista sosiaalityöntekijöitä ja ohjaajia on molempia kahdeksan prosenttia. Perhetyöntekijöitä vastanneista on muutama prosentti. Vajaa 10 prosenttia vastanneista on toimistosiihteereitä tai sosiaalietuuskäsittelijöitä. Sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen hallinnon ja suunnittelun tehtävissä työskentelee noin viisi prosenttia vastanneista.

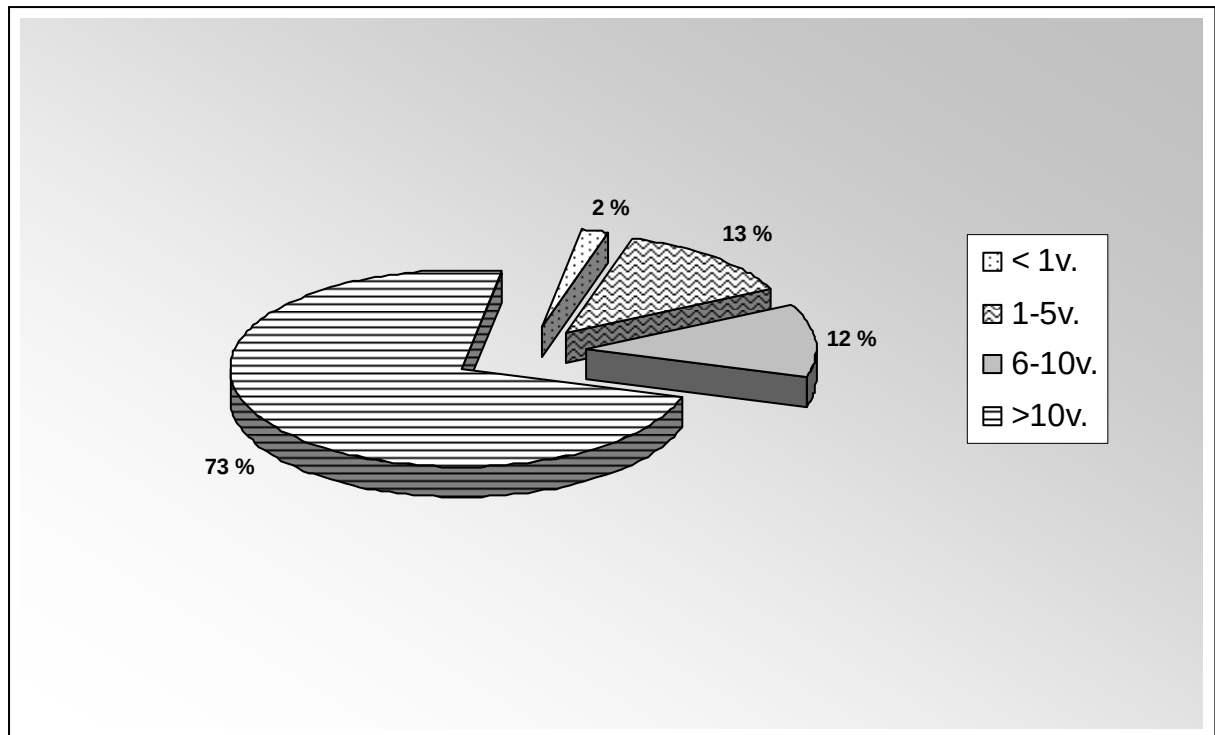
Kuvio 1. Kyselyyn vastanneet kunnittain

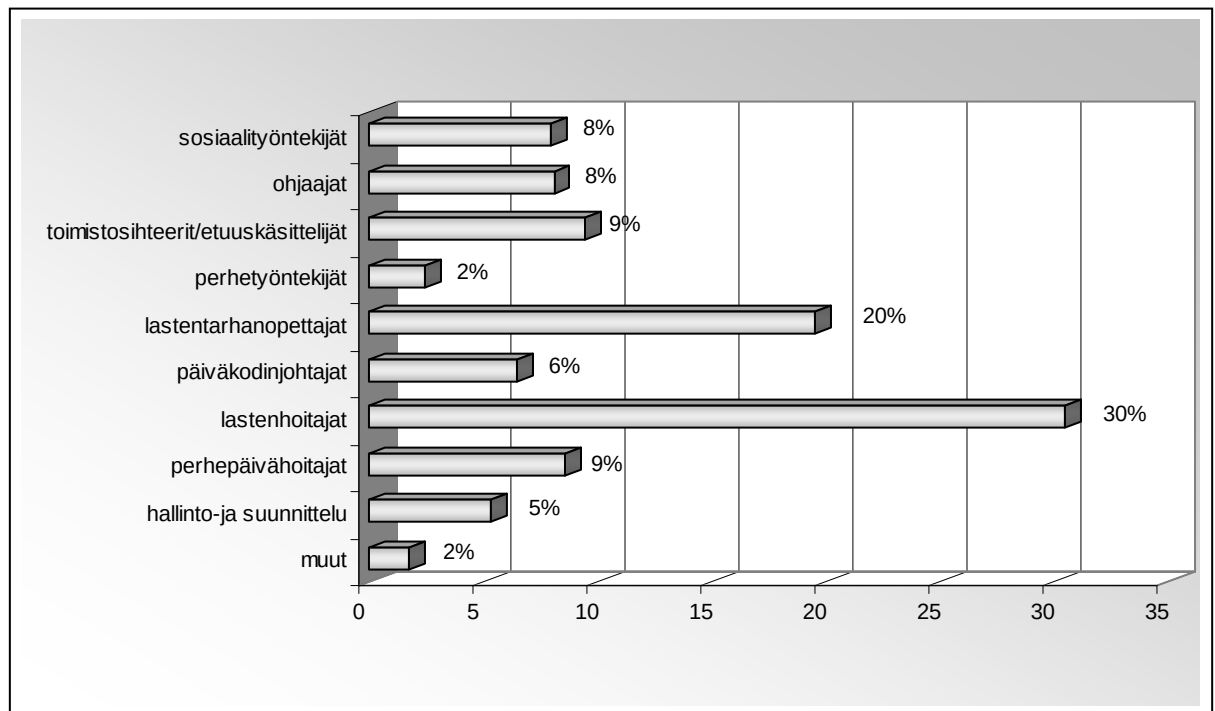
Kuvio 2. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma (%)

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneet koulutuksen mukaan (%)

Kuvio 4. Kyselyyn vastanneet työhistorian pituuden mukaan (%)

Kuvio 5. Kyselyyn vastanneet ammattiryhmittäin (%)

3 VASTAAJIEN TIETOTEKNINEN TAUSTA

Tämän luvun tarkoitus on kuvata vastaajien aiemmin saatua atk-koulutusta. Kysely ei kuitenkaan anna vastausta siihen, milloin atk-koulutus on saatu. Koulutus voi olla useita vuosia sitten saatua, jolloin se ei tue nykypäivän atk-osaamista, kuten graafisella käyttöliittymällä toimimista. Tieto- ja viestintäteknikka sekä ohjelmistot kehittyvät niin nopeasti, että useita vuosia sitten saatu atk-opetus on jo vanhaa. Lisäksi tässä luvussa tutkitaan, miten usein vastaajat käyttävät tietokonetta työssään ja vapaa-ajallaan. Vaikka vastaaja ei käyttäisikään tietokonetta työssään, voi hän olla kiinnostunut atk:sta vapaa-ajallaan.

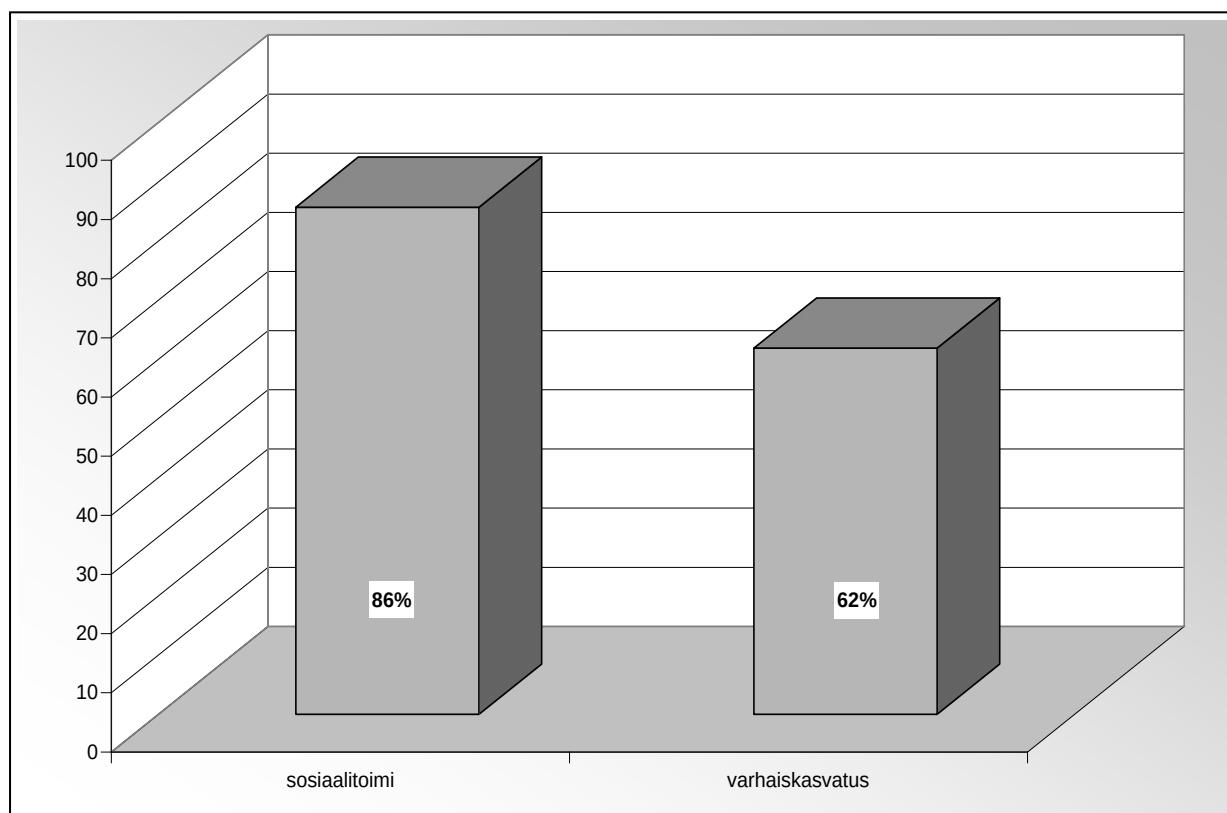
3.1 Vastaajien saama aikaisempi atk-koulutus

Kyselyyn vastanneista yli puolet on saanut aikaisemmin atk-koulutusta, mutta vastauksista ei käy ilmi, milloin koulutusta on saatu (kuvio 6). Työnkuvan mukaan (kuvio 7) tarkasteltuna eniten aikaisemmin atk-koulutusta ovat saaneet toimistotyötä tekevät (94 %), kun taas vähiten koulutusta ovat saaneet kasvatustyötä tekevät (60 %). Ammattiryhmittäin tutkittuna tulokset ovat jo tarkempia. Kuvioista 8 voidaan todeta, että perhepäivähoitajilla tilanne atk-koulutuksien suhteen on heikoin (41 %). Hieman parempi tilanne on lastenhoitajilla (56 %), mutta muihin vastaajaryhmiin nähden he ovat saaneet atk-koulusta huomattavasti vähemmän. Sekä perhepäivähoitajien että lastenhoitajien atk-osaamisen tarve on vähäisempää kuin muilla ammattiryhmillä ja näin ollen koulutustakin on saatu vähemmän.

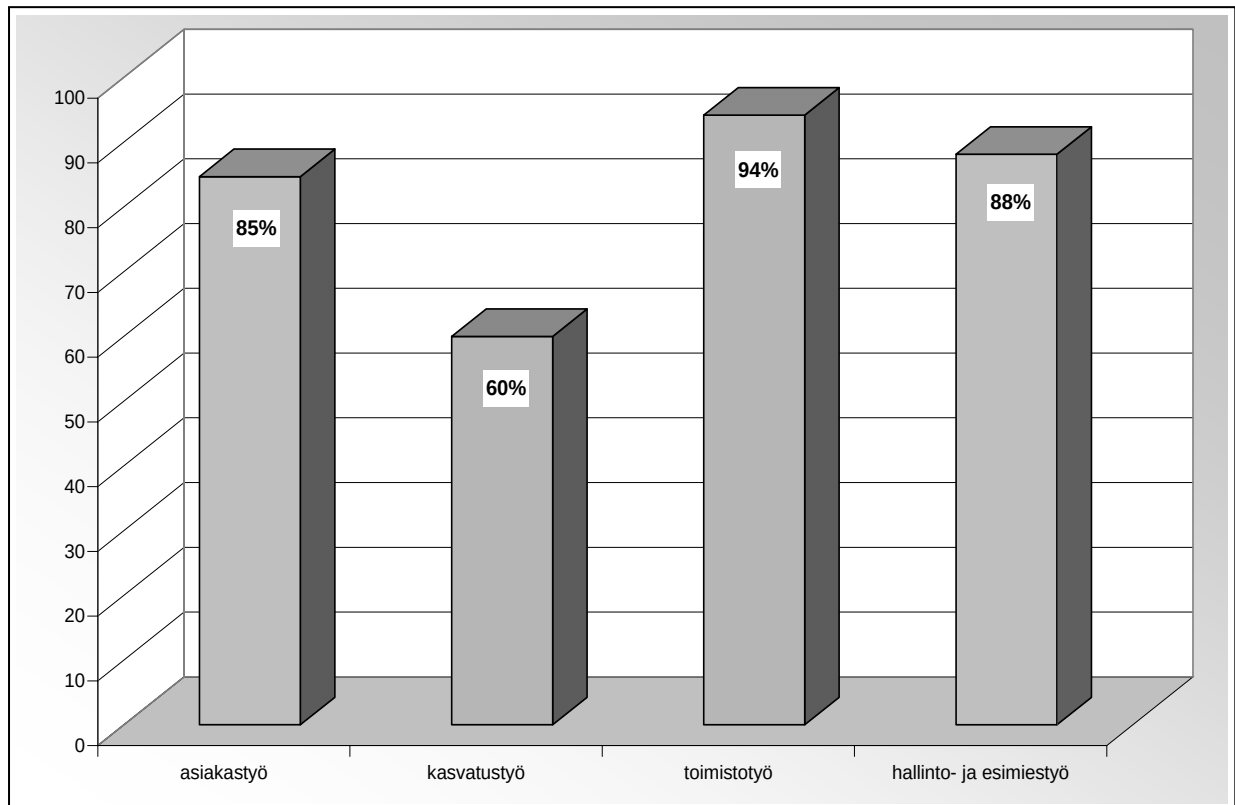
Kyselyssä atk-koulutus jaettiin omaehtoiseen ja työnantajan kustantamaan koulutukseen (taulukko 1). Vastausten mukaan noin neljännes on osallistunut omaehtoiseen ja itsekustantamaan atk-koulutukseen. Työnantajan kustantamaan kertaluonteiseen koulutukseen on noin kolmannes vastanneista osallistunut lukuun ottamatta toimistotyöntekijöitä, joiden koulutus on painottunut enemmän silloin tällöin tapahtuvaan työnantajan kustantamaan koulutukseen. Säännölliseen työnantajan kustantamaan koulutukseen on vastaajista osallistunut vain harvat (2-7%). Säännöllisen kouluttamisen määrää täytyisi lisätä, koska tietotekniikka on nopeasti kehittyvä ala, jossa vanhoilla tiedoilla ei ole kovin suurta merkitystä.

Kyselyyn vastanneista ammattiryhmistä (kuvio 9) voidaan havaita, että kasvatustyötä tekevät, kuten perhepäivähoitajat ja lastenhoitajat, ovat saaneet kaikkein vähiten atk-koulutusta. Vas-

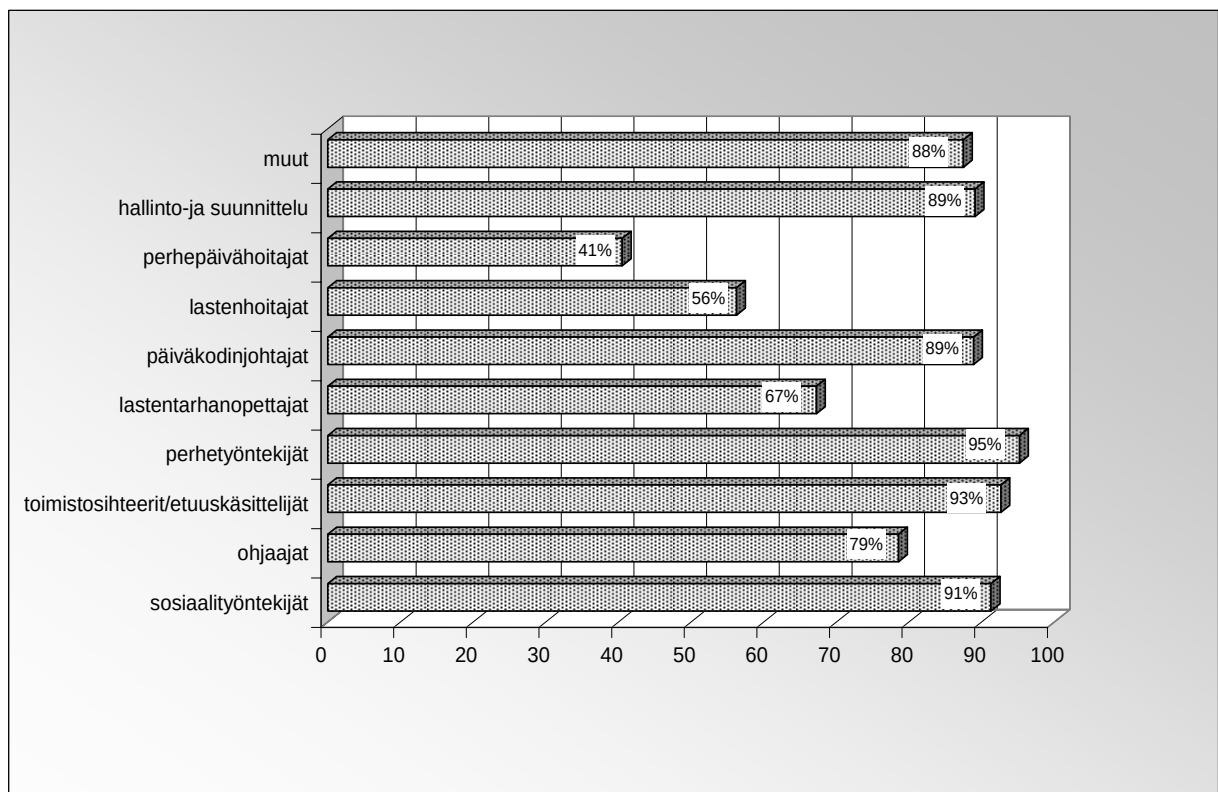
taajien keskuudessa tietotekninen kouluttautuminen painottuu tällä hetkellä osittain omaan kiinnostukseen ja aktiivisuuteen. Ne, jotka haluavat oppia atk:ta ja tarvitsevat sitä työssään, ovat osittain itse rahoittaneet koulutuksensa. Säännöllistä työnantajan kustantamaa atk-koulutusta ovat saaneet eniten toimistosihteerit / etuuskäsittelijät. Atk-koulutuksen järjestämistavoista voidaan todeta, että työnantajan panostus säännölliseen, tarpeenmukaiseen päivittävään atk-koulutukseen on tällä hetkellä vähäistä.

Kuvio 6. Aiemmin atk-koulutusta saaneet (%)

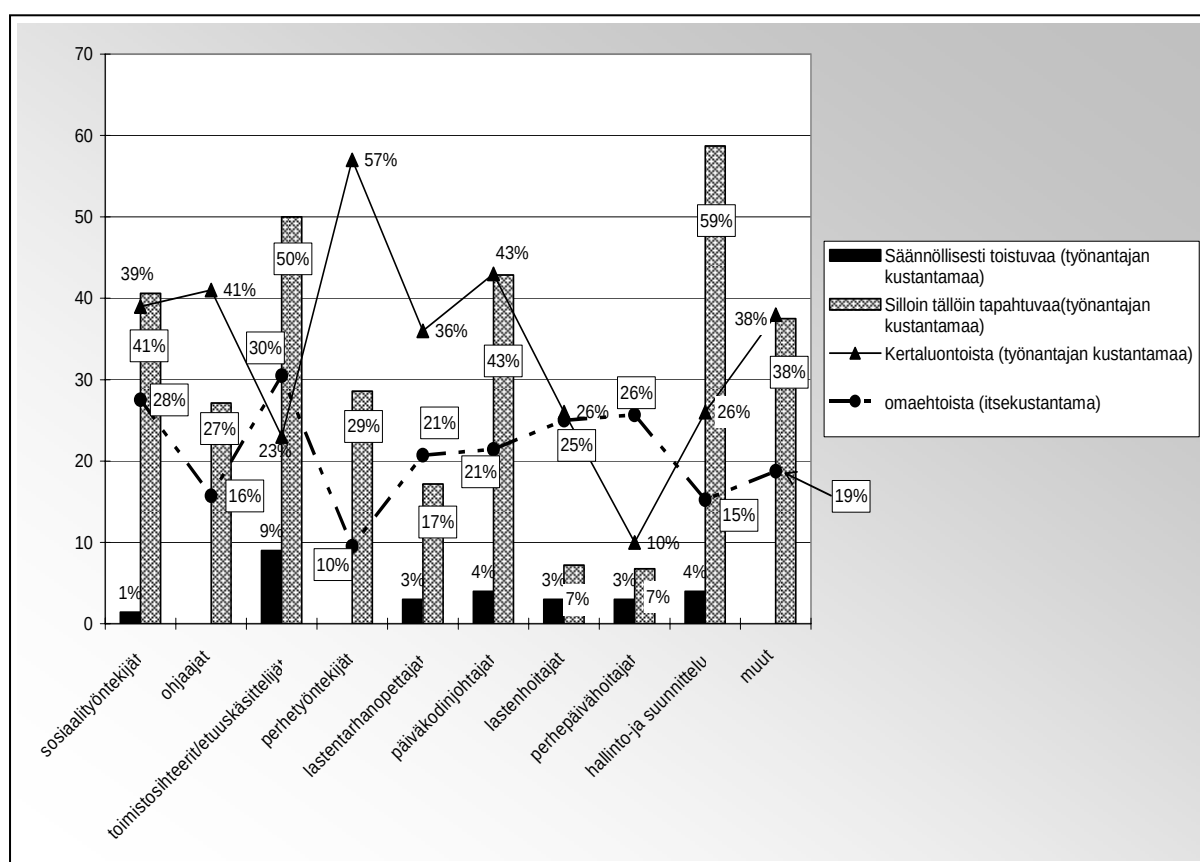
Kuvio 7. Aiemmin atk-koulutusta saaneet työnkuvan mukaan (%)

Kuvio 8. Aiemmin atk-koulutusta saaneet ammattiryhmittäin (%)

Taulukko 1. Atk-koulutus työnkuvan mukaan (%)

	omaehtoinen, itsekustantama koulutus	kertaluonteinen, työnantajan kus- tantama koulutus	silloin tällöin tapahtuva, työn- antajan kustan- tama koulutus	säännöllisesti toistuva, työnan- tajan kustantama koulutus
hallinto- ja esimiestyö	22 %	36 %	49 %	4 %
toimistotyö	30 %	23 %	52 %	7 %
kasvatustyö	22 %	28 %	13 %	2 %
asiakastyö	22 %	38 %	33 %	2 %

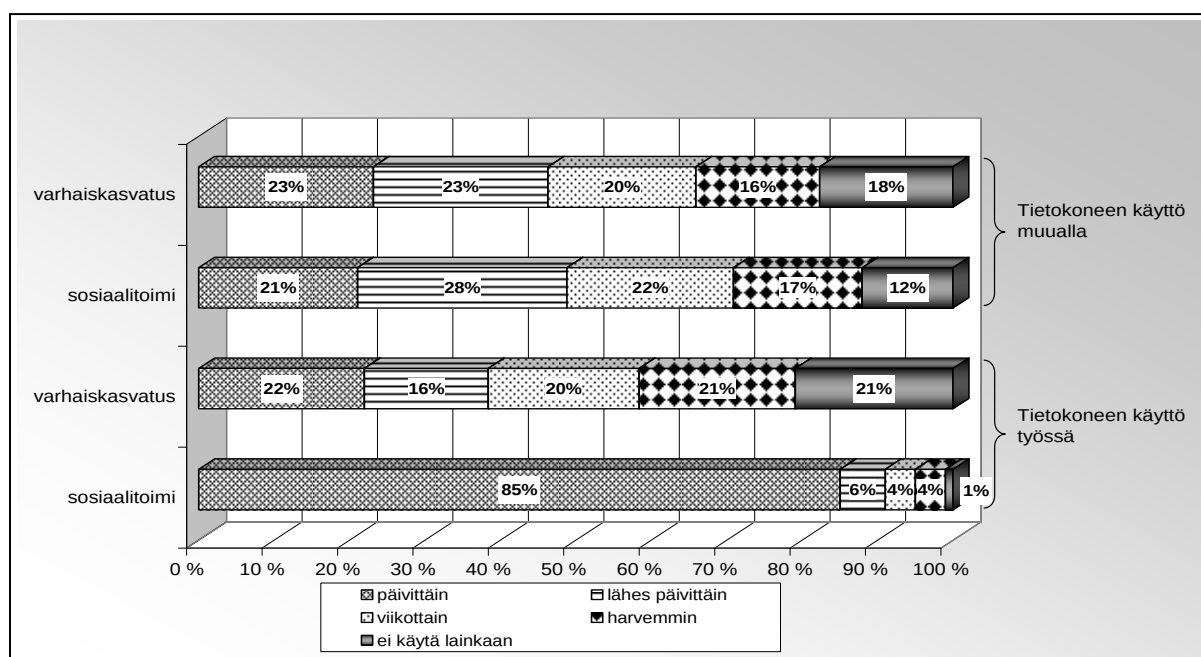
Kuvio 9. Atk-koulutuksen luonne ammatin mukaan (%)

3.2 Tietokoneen käyttö työssä

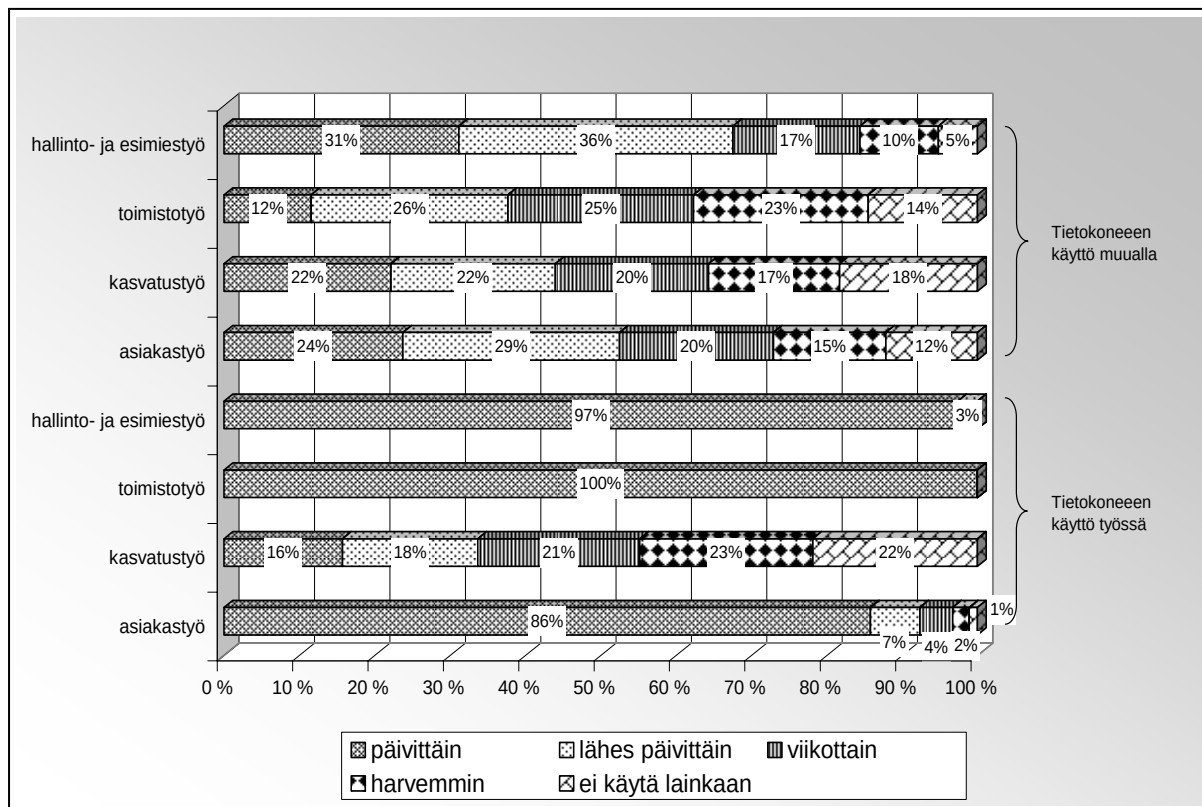
Tietokoneen käyttö sekä työssä että vapaa-ajalla on hyvin vaihtelevaa sosiaalitoimessa ja varhaiskasvatuksessa (kuvio 10 ja 11). Eniten tietokonetta työssään päivittäin käyttävät sosiaalitoimen henkilöstö. Varhaiskasvatuksessa yli puolet vastaajista käyttää tietokonetta työssään viikoittain. ViidenNES varhaiskasvatuksen henkilöistä ei käytä tietokonetta lainkaan työssään

tai vapaa-ajallaan. Reilu viidennes sekä sosiaalitoimen että varhaiskasvatuksen henkilöistä käyttää tietokonetta päivittäin myös vapaa-ajallaan.

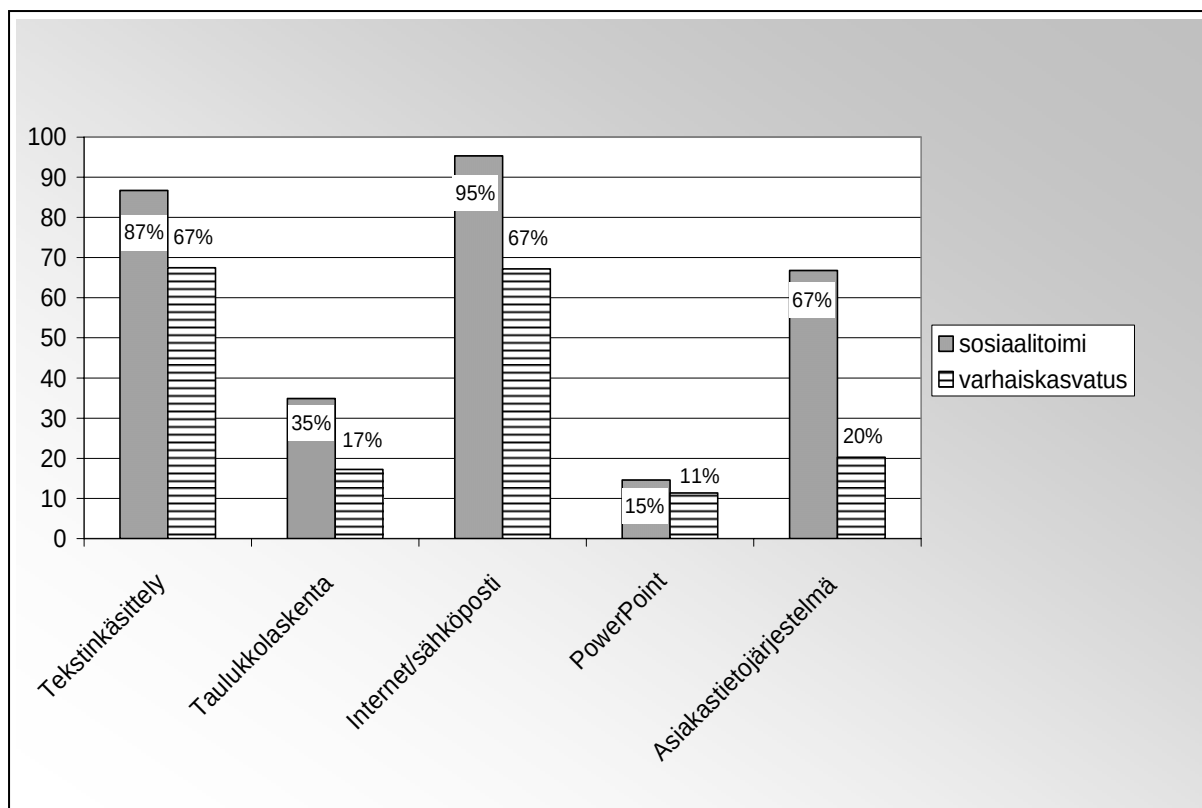
Perussovellutuksista eniten työssä käytetään internetiä ja sähköpostia (kuvio 12). Varhaiskasvatuksessa internetin, sähköpostin ja tekstinkäsittelyn käyttöaste on vastaajien joukossa kaksi kolmannesta. Sosiaalitoimessa lähes kaikki käyttävät sähköpostia ja internetiä sekä tekstikäsittelyä heistä käyttää reilu neljä viidesosaa. Asiakastietojärjestelmien käyttöaste on sosiaalitoimessa huomattavasti suurempi kuin varhaiskasvatuksessa, mikä selittyy työnkuvalla. Taulukkolaskennan ja esitysgrafiikan käyttöaste on sekä varhaiskasvatuksessa että sosiaalitoimessa huomattavasti edellisiä vähäisempää. Kolmannes sosiaalitoimessa käyttää taulukkolaskentaa, mutta vastaava määrä jää alle viidenneksen varhaiskasvatuksessa. Esitysgrafiikan käyttö jää alle viidenneksen molemmilla työskentelysektoreilla. Kuviossa 13 on tarkemmin esitelty ohjelmistojen käyttöastetta työnkuvan mukaan jaoteltuna ja taulukossa 2 on kuvattu perussovellukset ja niiden käyttö ammatin mukaan.

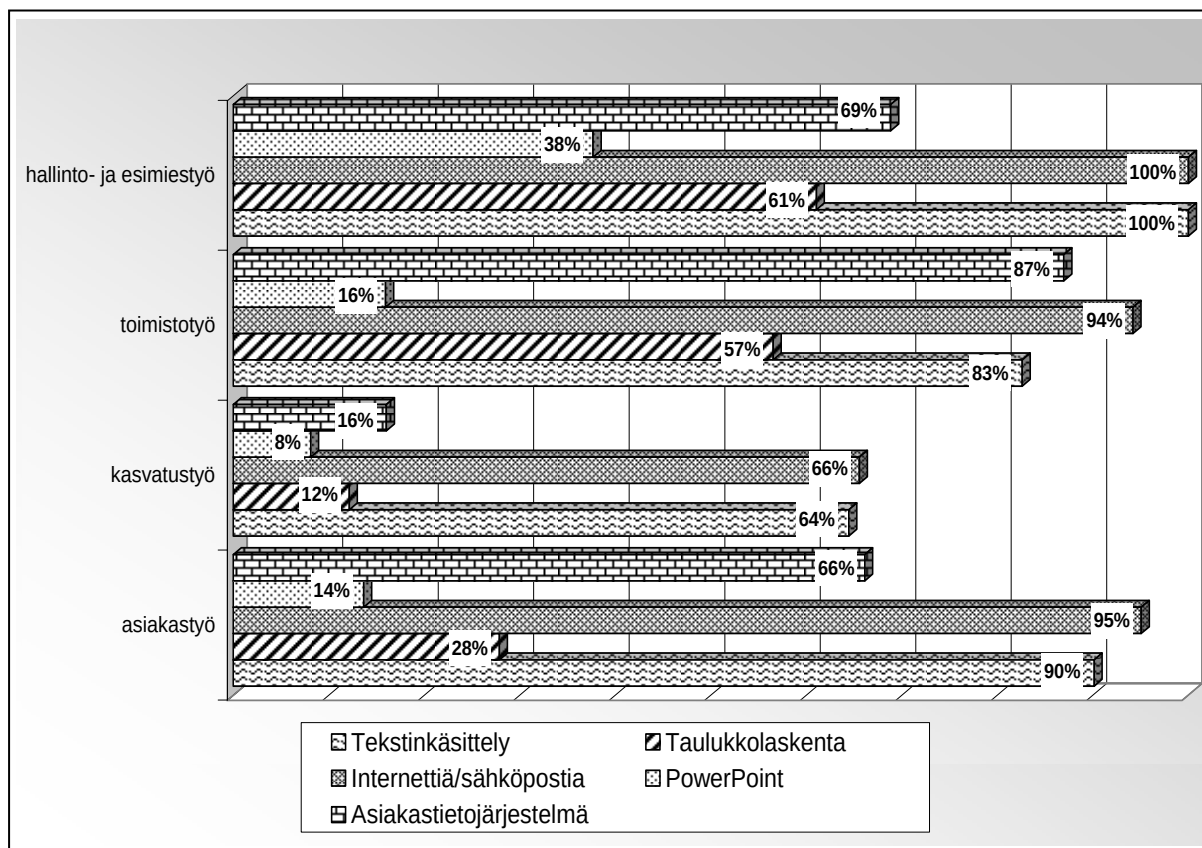
Kuvio 10. Tietokoneen käyttö työssä ja työn ulkopuolella (%)

Kuvio 11. Tietokoneen käyttö työssä ja työn ulkopuolella työnkuvan mukaan (%)

Kuvio 12. Käytetty atk-sovellus (%)

Kuvio 13. Työssä käytettävät ohjelmistot työnkuvan mukaan (%)

Taulukko 2. Työssä käytetyt ohjelmat ammatin mukaan (%)

	Word (%)	Excel (%)	Internet/ sähköposti (%)	PowerPoint (%)	Asiakastieto- järjestelmä (%)
sosiaalityöntekijät	99	22	97	13	84
ohjaajat	94	39	96	13	59
toimistosihteerit/etuuskäsittelijät	82	51	94	13	85
perhetyöntekijät	67	14	95	5	33
lastentarhanopettajat	89	19	84	14	26
päiväkodinjohtajat	100	55	96	21	63
lastenhoitajat	55	8	61	6	9
perhepäivähoitajat	22	1	23	3	0
hallinto- ja suunnittelu	100	59	100	50	72
muut	100	31	100	19	44

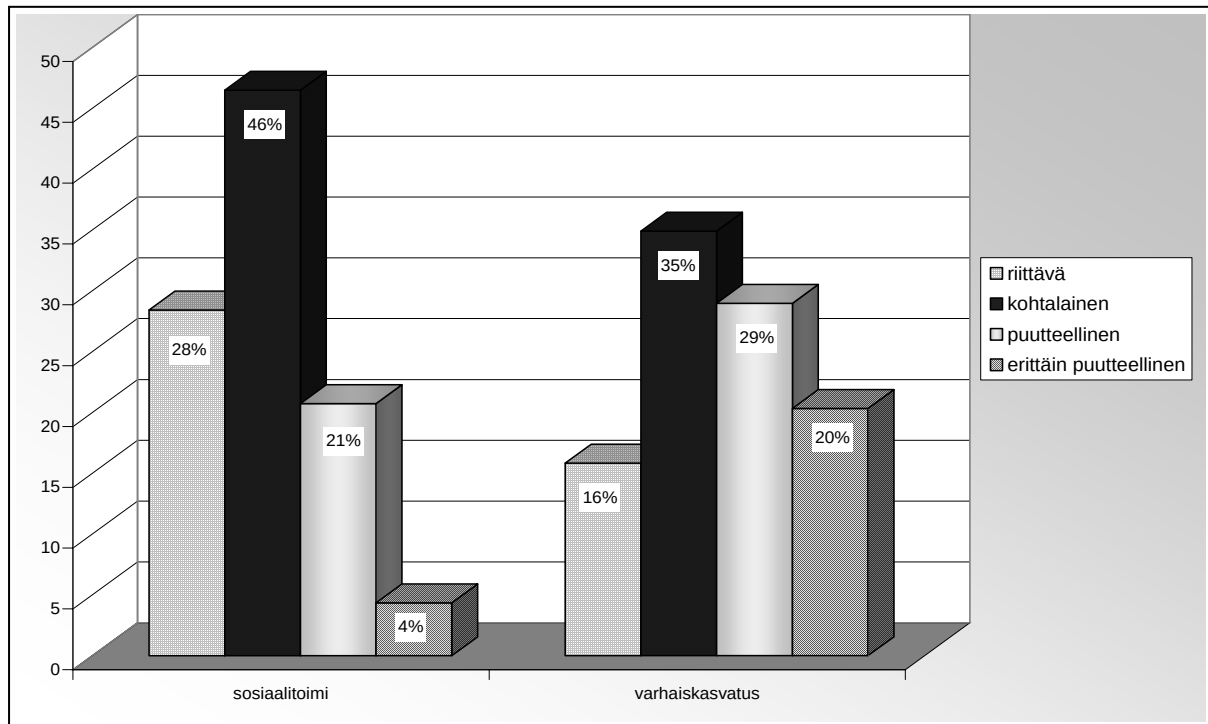
4 VASTAAJIEN NYKYINEN OSAAMISEN TASO

Osaamista raportoidaan tässä kappaleessa ensin yleisellä tasolla. Tämän jälkeen tarkastellaan osaamista käyttöjärjestelmän, työkaluohjelmien (Word, Excel, PowerPoint), internetin sekä sähköpostin suhteen.

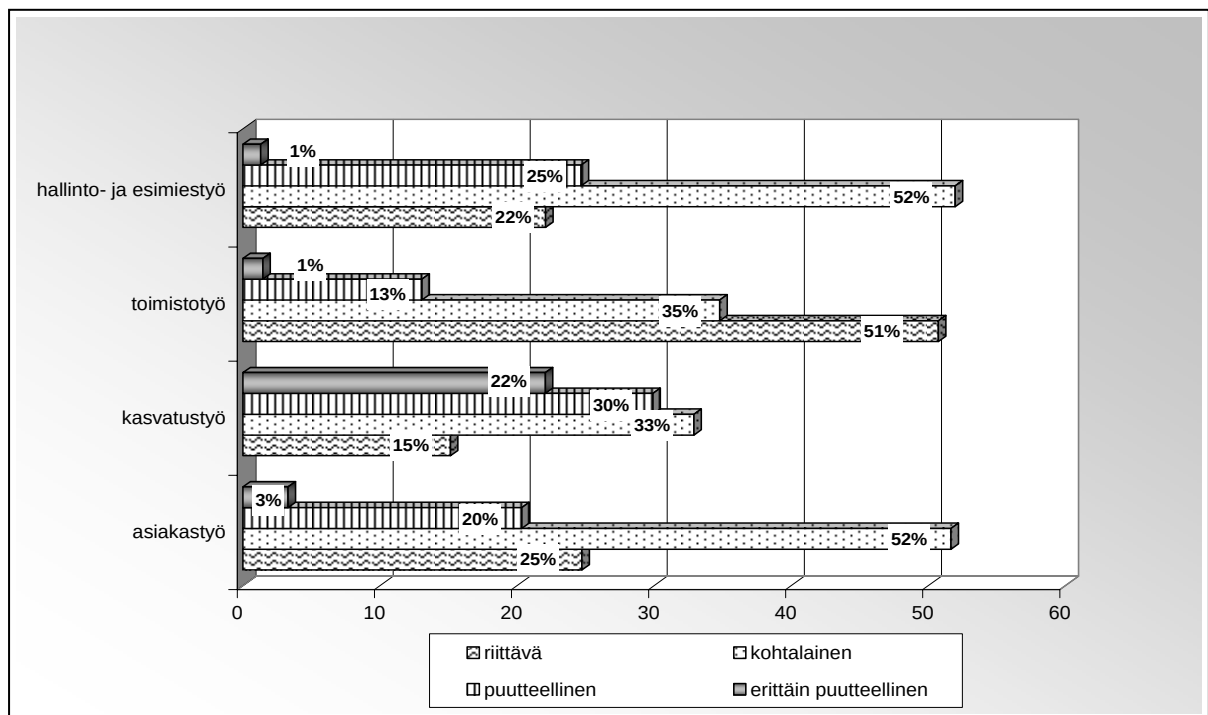
Osaamista kartoitettiin ensin kysymyksellä: Millaisena koet nykyisen atk-taitosi ajatellen omaa työtäsi? Vastausvaihtoehdot olivat riittävästä erittäin puutteelliseen. Kuviosta 14 ilmenee koettu atk-osaaminen työskentelysektorin mukaan. Varhaiskasvatuksessa noin 20 prosenttia kokee atk-osaamisensa työn kannalta erittäin puutteelliseksi. Sosiaalitoimessa vastaavasti erittäin puutteelliseksi osaamisensa arvioi noin neljä prosenttia vastanneista. Varhaiskasvatuksessa puutteelliseksi osaamisensa kokee noin 30 prosenttia ja sosiaalitoimessa noin 20 prosenttia. Varhaiskasvatuksessa siis noin puolet arvioi osaamisensa olevan työn kannalta joko puutteellinen tai erittäin puutteellinen. Sosiaalitoimessa heitä on neljännes vastanneista.

Kuviosta 15 ilmenee koettu atk-osaaminen työnkuvan mukaan. Kasvatustyötä tekevien keskuudessa erittäin puutteelliseksi tai puutteelliseksi osaamisensa kokee yli puolet vastanneista. Asiakas-, hallinto- ja esimiestyössä toimivissa heitä on taas noin neljännes. Toimistotyötä tekevästä vain 14 prosenttia kokee osaamisensa puutteelliseksi tai erittäin puutteelliseksi.

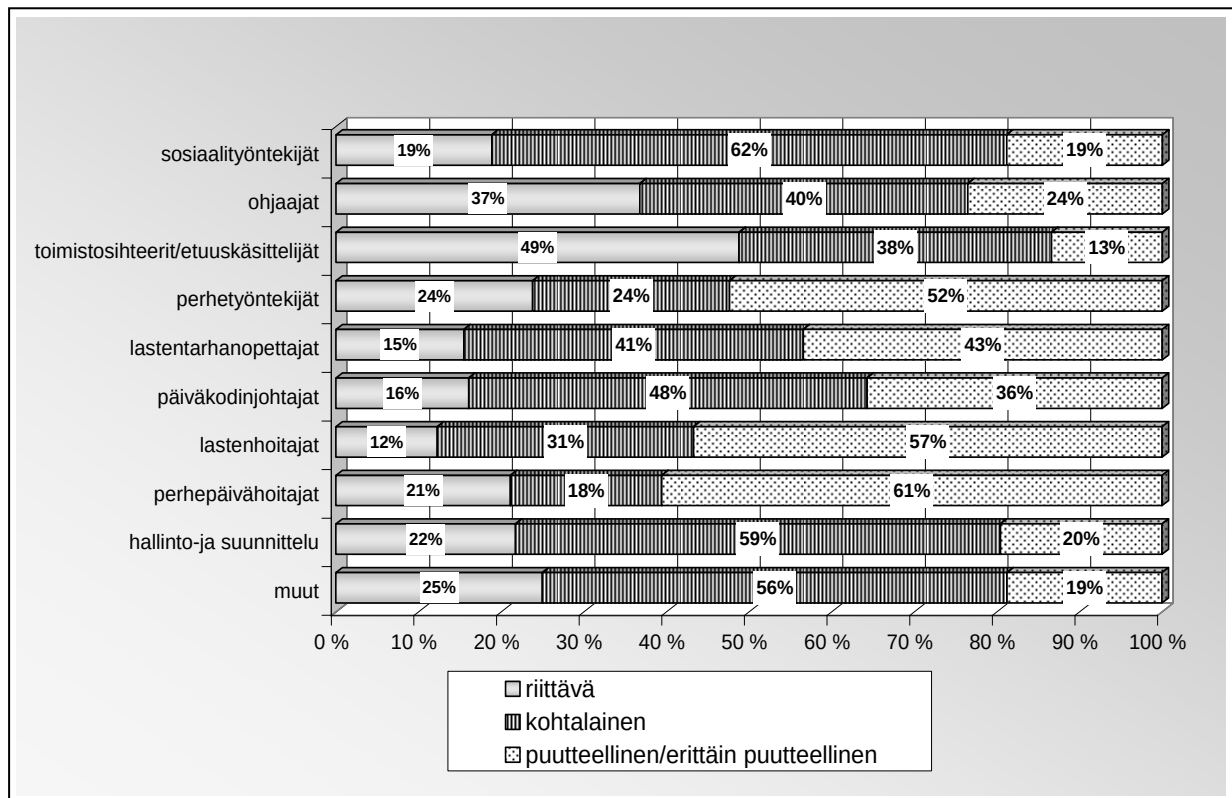
Kuviosta 16 näkyy itse arvioitu osaaminen ammattiryhmittäin. Luokat puutteellinen ja erittäin puutteellinen ovat seuraavassa kuviossa yhdistetty. Eniten puutteelliseksi tai erittäin puutteelliseksi osaamisensa kokevat perhepäivähoitajat ja lastenhoitajat. Molemmista ryhmistä noin 60 prosenttia arvioi osaamisensa joko puutteelliseksi tai erittäin puutteelliseksi. Myös lastentarhanopettajista runsaan 40 prosentin mukaan oma osaaminen on puutteellista. Sosiaalitoimessa eniten osaamisensa puutteelliseksi tai erittäin puutteelliseksi kokevat perhetyöntekijät (52 %) ja ohjaajat (24 %). Sosiaalityöntekijöistä osaamisensa ilmoitti puutteelliseksi noin 20 prosenttia vastanneista. Vähiten puutteelliseksi taitonsa arvioivat toimistosihteerit ja sosiaalietuuskäsittelijät (13 %).

Kuvio 14. Koettu atk-osaaminen työskentelysektorin mukaan (%)

Kuvio 15. Koettu atk-osaaminen työnkuvan mukaan (%)

Kuvio 16. Koettu atk-osaaminen ammatin mukaan (%)

4.1 Laitteen käyttö ja tiedon hallinta

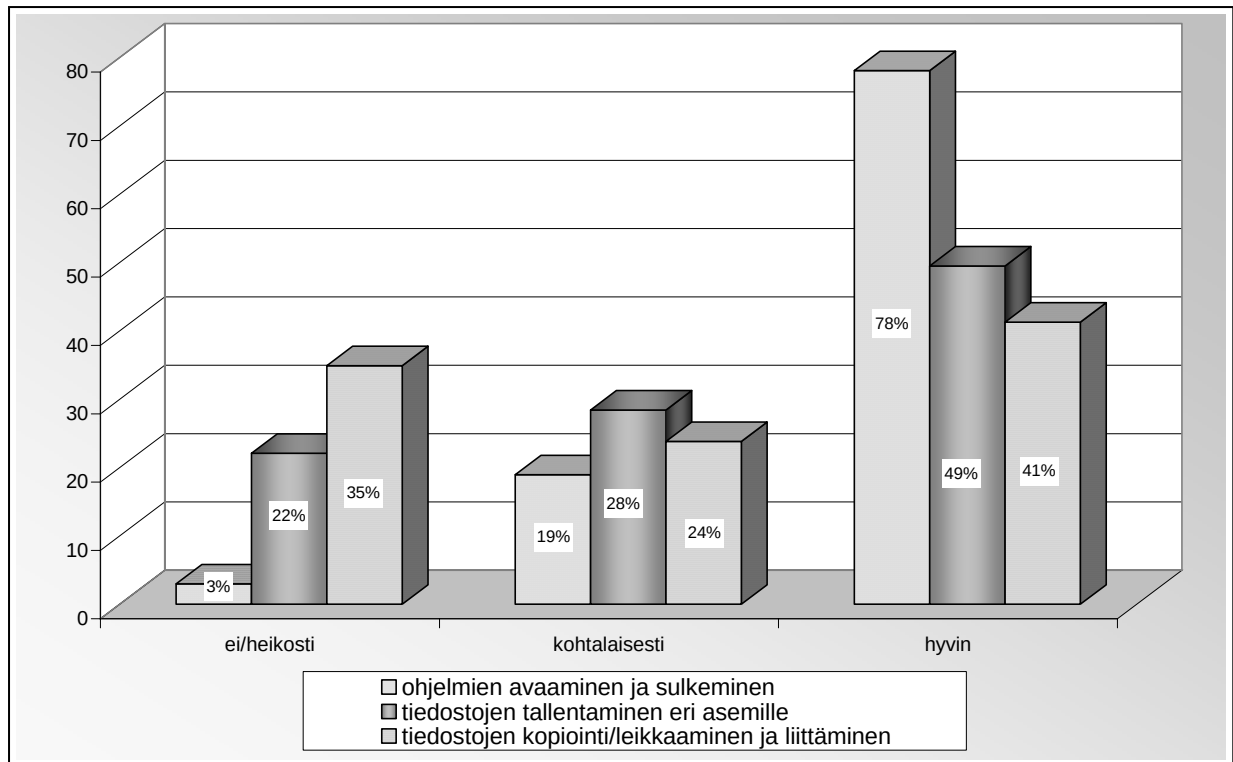
Seuraavaksi vastaajilta tiedusteltiin laitteen käyttöön ja tiedonhallintaan liittyvää osaamista. Sosiaalitoimessa vain muutama prosentti ilmoitti, ettei osaa tai osaa heikosti avata ja sulkea ohjelmia (ks. kuvio 17). Varhaiskasvatuksessa heitä on taas noin 24 prosenttia vastanneista (ks. kuvio 18). Työnkuvan mukaan tarkasteltuna ohjelmien avaamisessa ja sulkemisessa ei näytä olevan vaikeuksia muilla kuin kasvatustyötä tekevillä (ks. kuvio 19). Heistä 25 prosenttia ilmoitti, ettei osaa tai osaa heikosti avata ja sulkea ohjelmia. Ammatin mukaan tarkasteltuna ohjelmien avaaminen ja sulkeminen näyttää tuottavan ongelmia lähinnä perhepäivähoitajille (29 %) ja lastenhoitajille (29 %). Sosiaalitoimen puolella työskentelevät ammattiryhmät näyttävät hallitsevat ko. toiminnon (ks. kuvio 20–22).

Tiedostojen tallentaminen eri asemille tuottaa enemmän vaikeuksia kuin ohjelmien avaaminen. Varhaiskasvatuksessa noin puolet ei hallitse tai hallitsee heikosti tiedostojen tallentamisen eri asemille. Sosiaalitoimessa heitä on runsaat 20 prosenttia vastanneista. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna heikko osaamisen taso painottuu erityisesti kasvatustyötä (54 %) ja asiakastyötä tekeviin (22 %). Ammattiryhmittäin tarkasteltuna tiedostojen tallentamisen hallitse-

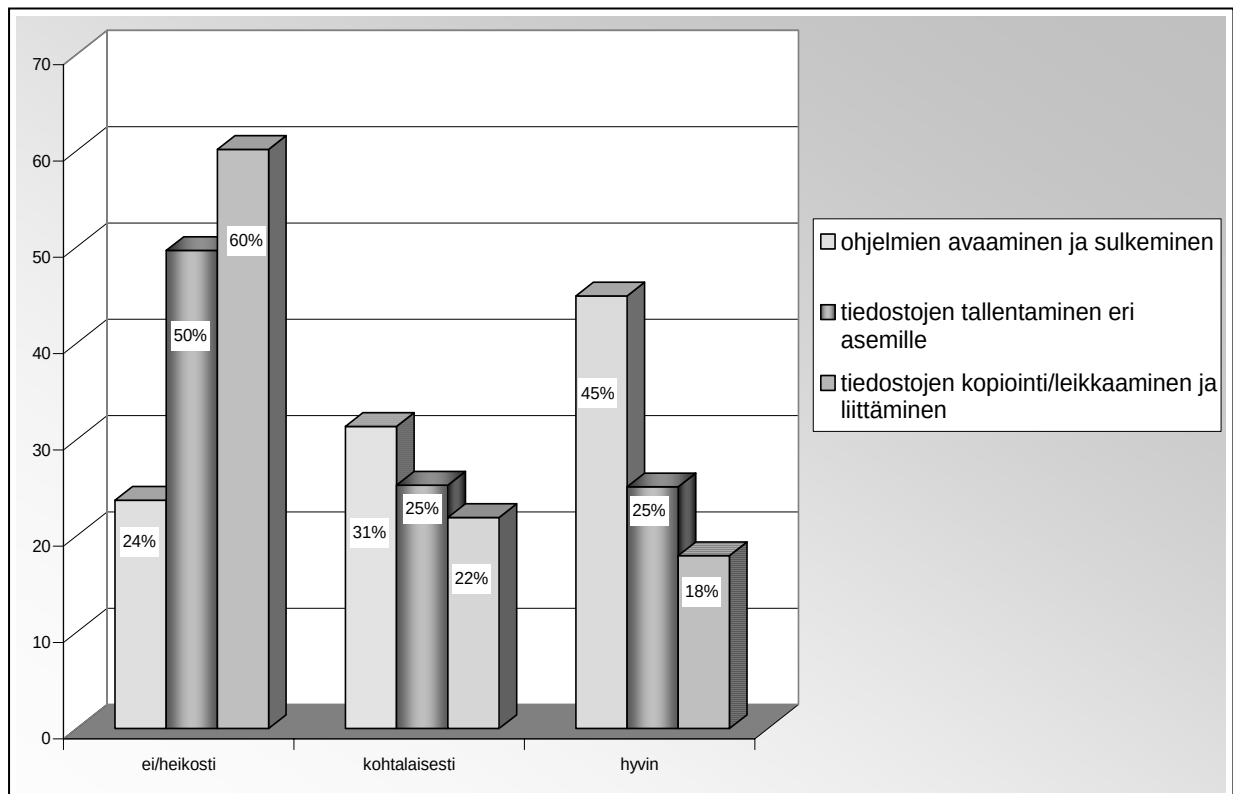
vat heikosti erityisesti perhepäivähoitajat, lastenhoitajat, lastentarhanopettajat sekä perhetyöntekijät. On kuitenkin huomattava, että myös muissa ammattiryhmissä tiedostojen tallentaminen ei näytä olevan täysin ongelmaton. Esimerkiksi ohjaajista ja päiväkodinjohtajista noin 20 prosenttia hallitsee heikosti tai ei lainkaan tiedostojen tallentamisen eri asemille.

Työskentelysektorin mukaan varhaiskasvatuksessa työskentelevistä noin 60 prosenttia ei osaa tai hallitsee heikosti tiedostojen kopioimisen, leikkaamisen ja liittämisen. Sosiaalitoimessa heitä on vastaavasti noin 35 prosenttia vastanneista. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna heikko osaaminen näyttää painottuvan kasvatustyötä (63 %) ja asiakastyötä tekeviin (35 %), mutta myös muissa ryhmissä osaaminen näyttää olevan puutteellista. Tiedostojen kopiointi, leikkaaminen ja liittäminen näyttävät tuottavat vaikeuksia kaikissa ammattiryhmissä. Erityisen heikkoa osaaminen on perhetyöntekijöiden, lastenhoitajien, lastentarhanopettajien ja perhepäivähoitajien keskuudessa. Näistä ryhmistä selvästi yli puolet ei osaa tai osaa heikosti tiedostojen kopioinnin, leikkaamisen ja liittämisen.

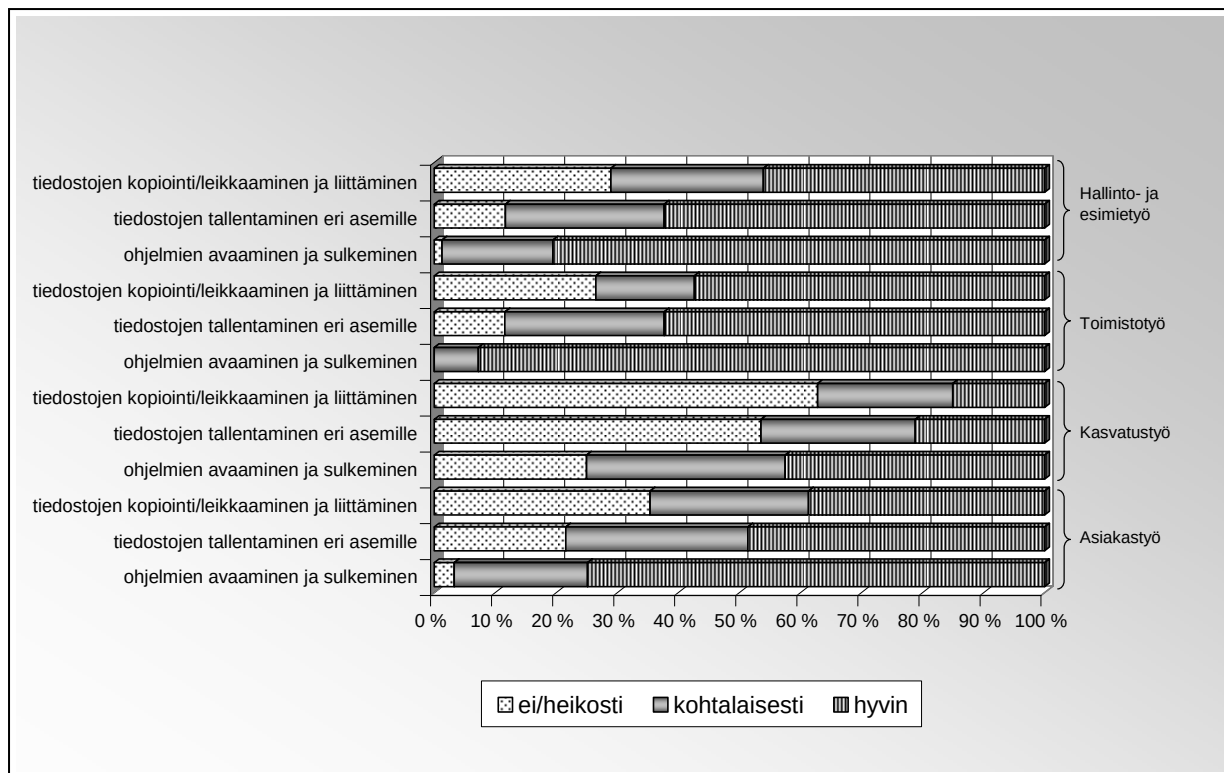
Yhteenvedona voidaan todeta, että tietokoneen käytön perusasiat näyttävät tuottavat vaikeuksia kaikissa mukana olevissa ammattiryhmissä. Erityisesti tiedonhallinta tuottaa ongelmia. Heikko osaaminen paikantuu erityisesti varhaiskasvatuksen eri ammateissa työskenteleviin, mutta myös sosiaalitoimessa lähes kaikista ammattiryhmistä löytyy sellaisia henkilöitä, jotka eivät hallitse edes tietokoneen käytön perusteita.

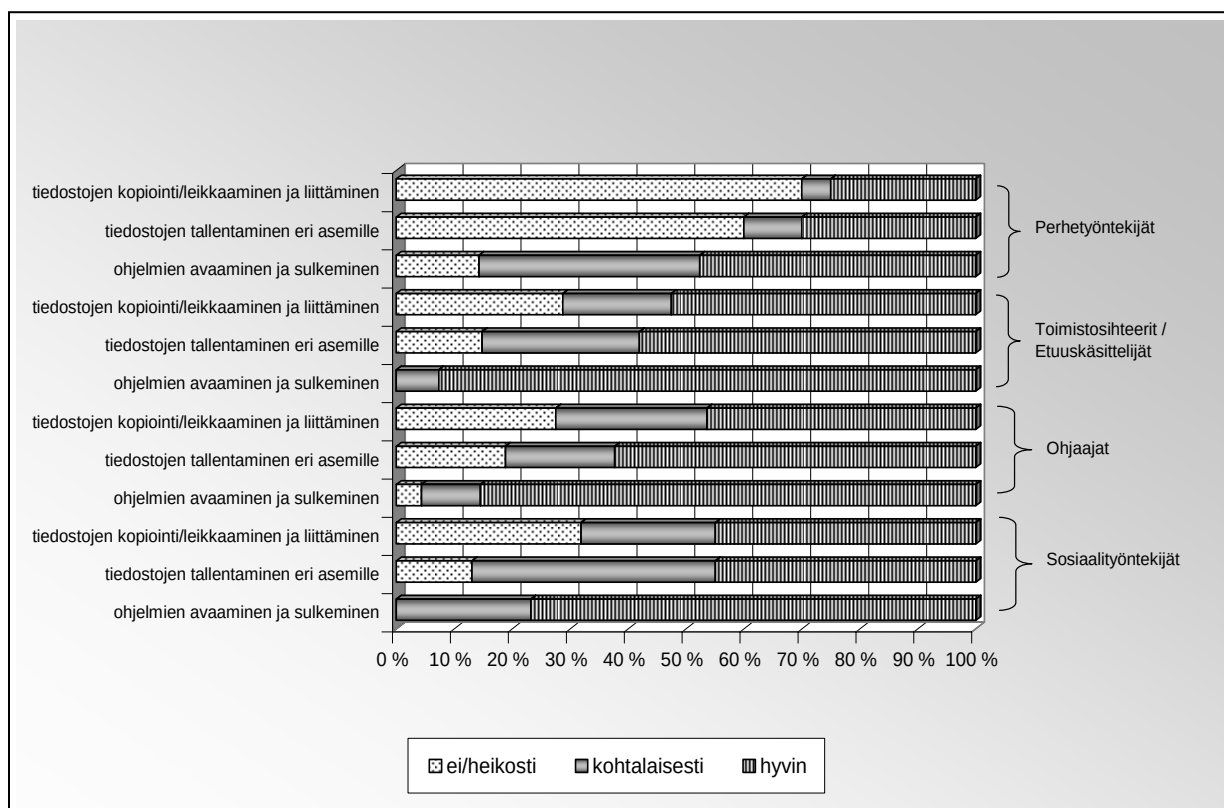
Kuvio 17. Tiedon ja laitteen hallinta *sosiaalitoimessa* (%)

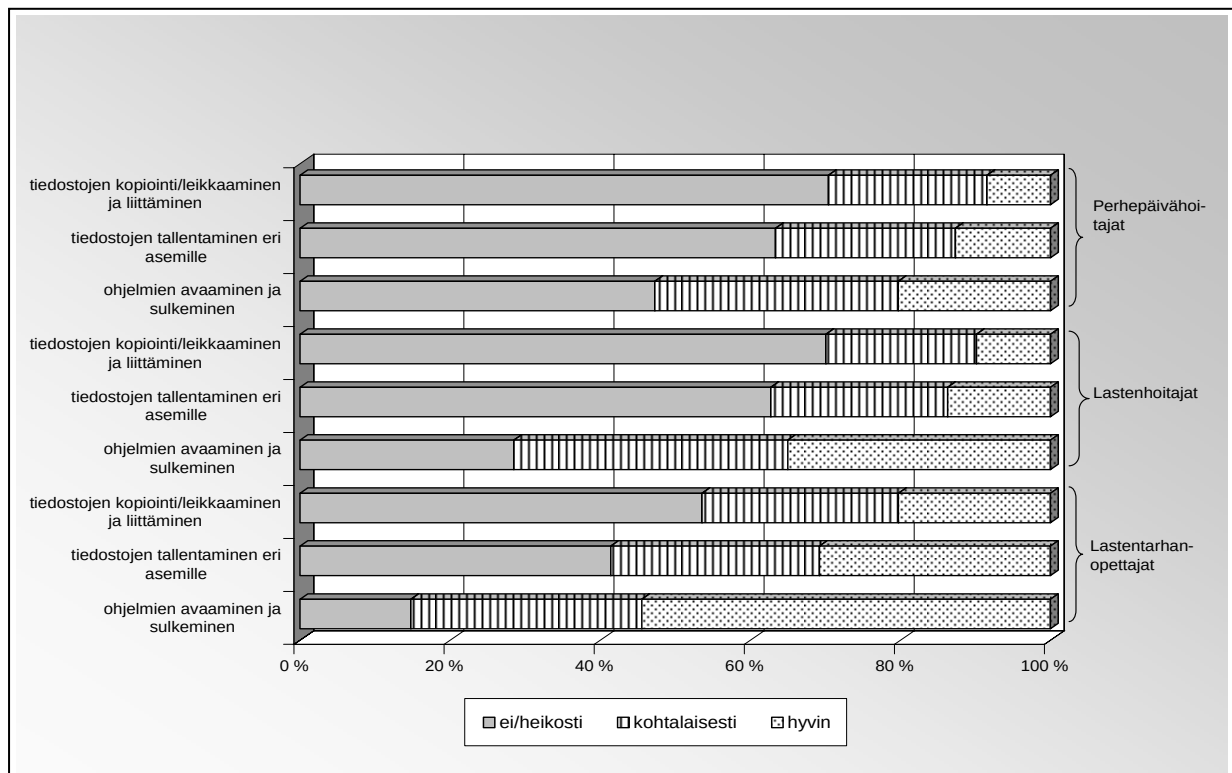
Kuvio 18. Tiedon ja laitteen hallinta *varhaiskasvatuksessa* (%)

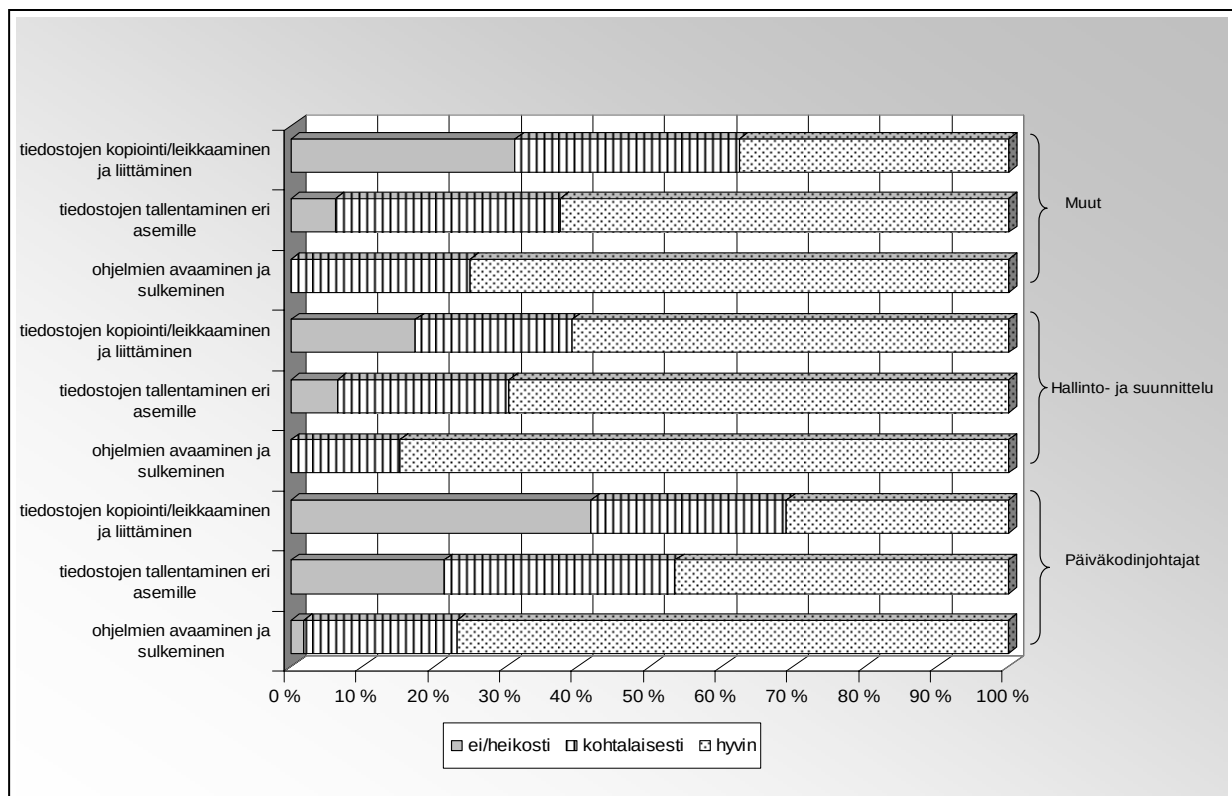
Kuvio 19. Tiedon ja laitteen hallinta työnkuvaan mukaan (%)

Kuvio 20. Tiedon ja laitteen hallinta ammatin mukaan 1 (%)

Kuvio 21. Tiedon ja laitteen hallinta ammatin mukaan 2 (%)

Kuvio 22. Tiedon ja laitteen hallinta ammatin mukaan 3 (%)

4.2 Työkaluohjelmien hallinta

Tekstinkäsittely

Sosiaalitoimessa seitsemän prosenttia vastanneista ei hallitse lainkaan tekstinkäsittelyohjelman (Word) käyttämistä (ks. kuvio 23). Varhaiskasvatuksessa heitä on puolestaan 21 prosenttia vastanneista (ks. kuvio 24). Heikosti tekstinkäsittelyohjelman käytön hallitsee 18 prosenttia sosiaalitoimessa, kun taas varhaiskasvatuksessa heikosti osaavia on noin 22 prosenttia. Varhaiskasvatuksessa siis runsas 40 prosenttia ei hallitse lainkaan tai hallitsee heikosti tekstinkäsittelyä. Sosiaalihuollossa heitä on vastaavasti neljännes vastanneista.

Työnkuvan mukaan tarkasteltuna heikoiten tekstinkäsittelyohjelmaa osaavat käyttää kasvatustyössä työskentelevät (ks. kuvio 25). Heistä noin 22 prosenttia ei osaa lainkaan käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa ja noin 23 prosenttia heistä hallitsee ko. ohjelman heikosti. Asiakastyössä olevista noin yhdeksän prosenttia ei hallitse tekstinkäsittelyä ja heikosti sen hallitsee noin 17 prosenttia. Parhaiten tekstinkäsittelyn hallitsevat toimistotyössä työskentelevät sekä hallinto- ja esimiestehtävissä toimivat. Toimistotyöntekijöistä vain kolme prosenttia ei hallitse tekstinkäsittelyohjelman käyttöä ja heistä noin 19 prosenttia ilmoitti hallitsevansa kyseisen ohjelman heikosti. Hallinto- ja esimiestehtävissä työskentelevistä kukaan ei ilmoittanut, ettei osaisi käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa. Heistä noin 15 prosenttia hallitsee kyseisen ohjelman heikosti.

Ammatin mukaan tarkasteltuna tekstinkäsittelyn hallitsevat heikoiten perhetyöntekijät, lastenhoitajat sekä perhepäivähoitajat (ks. kuvio 26). Perhepäivähoitajista lähes puolet ei hallitse lainkaan tekstinkäsittelyohjelman käyttöä, kun taas perhetyöntekijöistä heitä on runsaat 30 prosenttia vastanneista. Myös lastenhoitajista lähes 30 prosenttia ei hallitse tekstinkäsittelyä. Tiivistetysti voidaan todeta, että lähes kaikissa ammattiryhmissä tekstinkäsittelyn osaamisessa on puutteita. Ainoastaan hallinto- ja suunnittelutehtävissä toimivien sekä ryhmään muut kuuluvien osaaminen näyttää olevan riittävää.

Taulukkolaskenta

Taulukkolaskentaohjelmaan (Excel) liittyvä osaaminen on erittäin puutteellista niin varhaiskasvatuksessa kuin sosiaalitoimessa (kuvio 23–24). Molemmilla työskentelysektoreilla suurin osa vastanneista ei hallitse lainkaan tai hallitsee heikosti taulukkolaskentaohjelman käytön.

Työnkuvan mukaan (kuvio 25) tarkasteltuna ko. ohjelman osaaminen on erityisen heikkoa asiakas- ja kasvatustyötä tekevien keskuudessa, mutta myös muiden ryhmien osalta osaaminen on hyvin puutteellista. Ammatin mukaan tarkasteltuna (kuvio 27) niitä, jotka eivät hallitse lainkaan taulukkolaskentaa on eniten sosiaalityöntekijöissä (50 %), perhetyöntekijöissä (76 %), lastentarhanopettajissa (59 %), lastenhoitajissa (72 %) ja perhepäivähoitajissa (74 %). Kaikissa ammattiryhmissä ko. ohjelman hallinta on kuitenkin erittäin puutteellista.

Taulukkolaskentaohjelmaan liittyvää osaamista tarkennettiin vielä kysymyksellä: Osaatko luoda laskentakaavoja tai kaavioita? Varhaiskasvatuksessa lähes kaikki (93 %) ilmoittivat, etteivät osaa lainkaan tai osaavat heikosti luoda laskentakaavoja tai kaavioita (ks. kuvio 29). Myös sosiaalitoimessa noin 80 prosenttia ilmoitti, ettei osaa lainkaan tai osaa heikosti ko. toiminnon. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna laskentakaavojen ja kaavioiden luominen onnistuu heikoiten kasvatus- ja asiakastyötä tekevien keskuudessa (ks. kuvio 30). Parhaiten sen näyttävät osaavan toimistotyössä toimivat, mutta myös heistä yli puolet ei hallitse tai hallitsee heikosti laskentakaavojen ja kaavioiden luonnin.

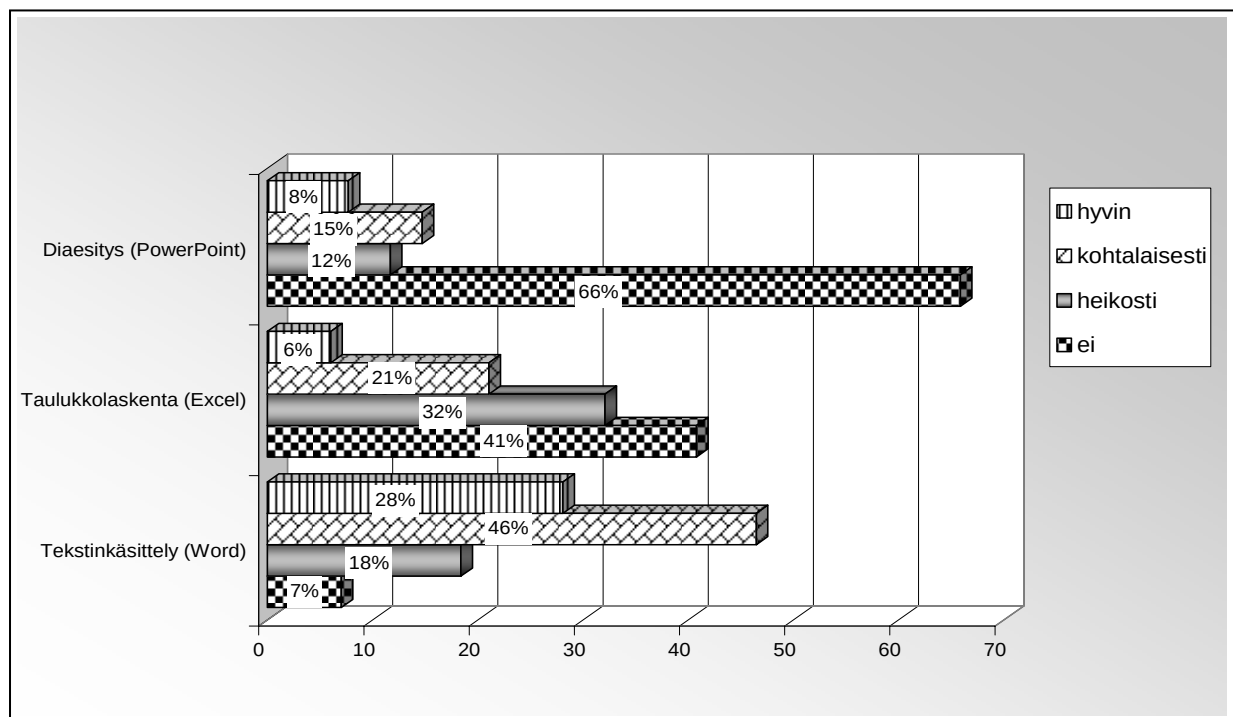
Ammattiryhmittäin tarkasteltuna näyttää siltä, että laskentakaavojen ja kaavioiden luominen hallitaan heikosti jokaisessa ryhmässä (ks. kuvio 31). Parhaiten kyseisistä toiminnoista selviävät toimistosihteerit ja etuuskäsittelijät. Tiivistetysti voidaan todeta, että taulukkolaskentaohjelman hallinta on hyvin puutteellista kaikissa ammattiryhmissä niin sosiaalitoimessa kuin varhaiskasvatuksessakin.

Diaesityksen luominen (PowerPoint)

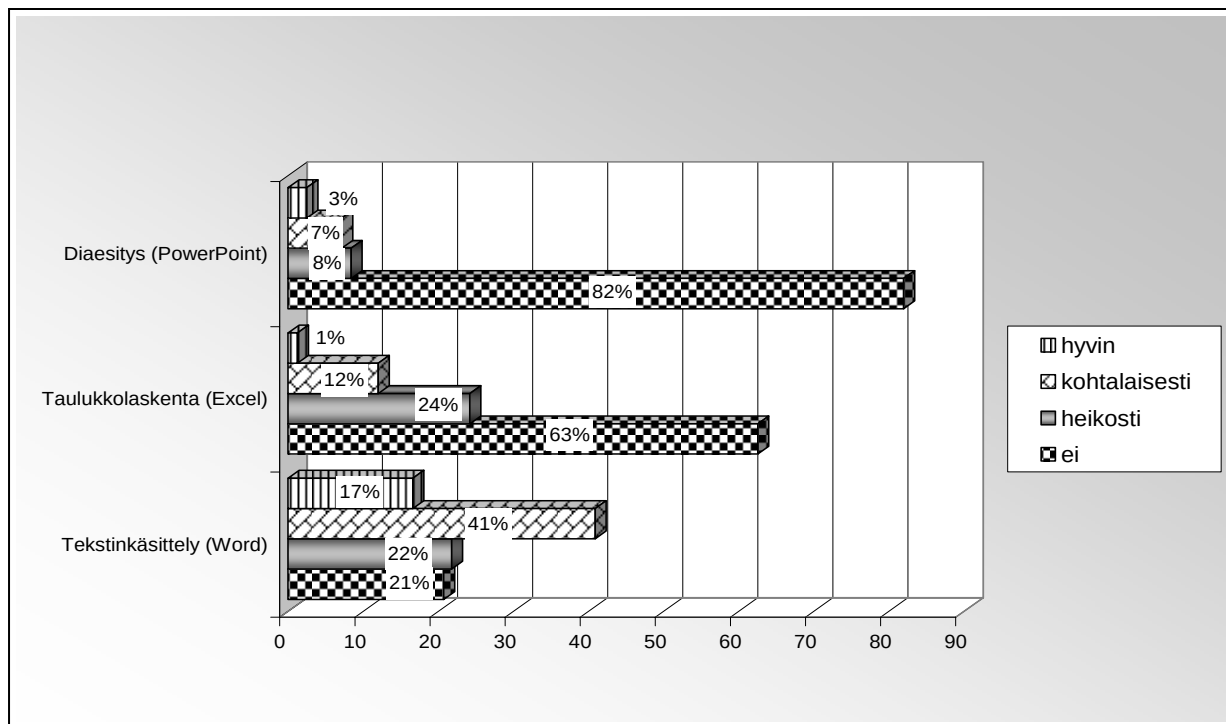
Niin sosiaalitoimessa ja varhaiskasvatuksessa vain harvat osaavat luoda diaesityksen (kuvio 23–24). Sosiaalitoimessa työskentelevistä lähes 70 prosenttia ei osaa luoda lainkaan diaesitystä, kun taas varhaiskasvatuksessa heitä on yli 80 prosenttia vastanneista. Työnkuvan mukaan (kuvio 25) tarkasteltuna osaaminen on heikointa nimenomaan asiakas- ja kasvatustyötä tekevien keskuudessa. Osaaminen on kuitenkin erittäin heikkoa myös toimistotyötä sekä hallinto- ja esimiestyötä tekevien keskuudessa. Ammatin mukaan tarkasteltuna (kuvio 28) diaesityksen luominen tuottaa vaikeuksia kaikissa ammattiryhmissä. Parhaiten diaesityksen luomisesta näyttävät selviävän hallinto- ja suunnittelutehtävissä toimivat, vaikka heidänkin osaaminen osoittautuu hyvin puutteelliseksi.

PowerPoint ohjelmaan liittyvää osaamista tarkennettiin vielä kysymyksellä: Osaatko luoda diaesitykseen kaavioita, kuvioita jne. ? Sosiaalitoimessa tästä tehtävästä ei selviydy lainkaan tai heikosti yli 80 prosenttia vastanneista (ks. kuvio 32). Varhaiskasvatuksessa vastaava luku on hieman enemmän eli yli 90 prosenttia. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna kaavioiden ja kuvien lisääminen onnistuu heikoiten asiakas- ja kasvatustyössä työskenteleviltä (ks. kuvio 33). Kuitenkin myös toimisto-, hallinto- ja esimiestyötä tekevien keskuudessa reilusti yli puolet ei osaa kyseistä toimintoa lainkaan tai osaa sen heikosti.

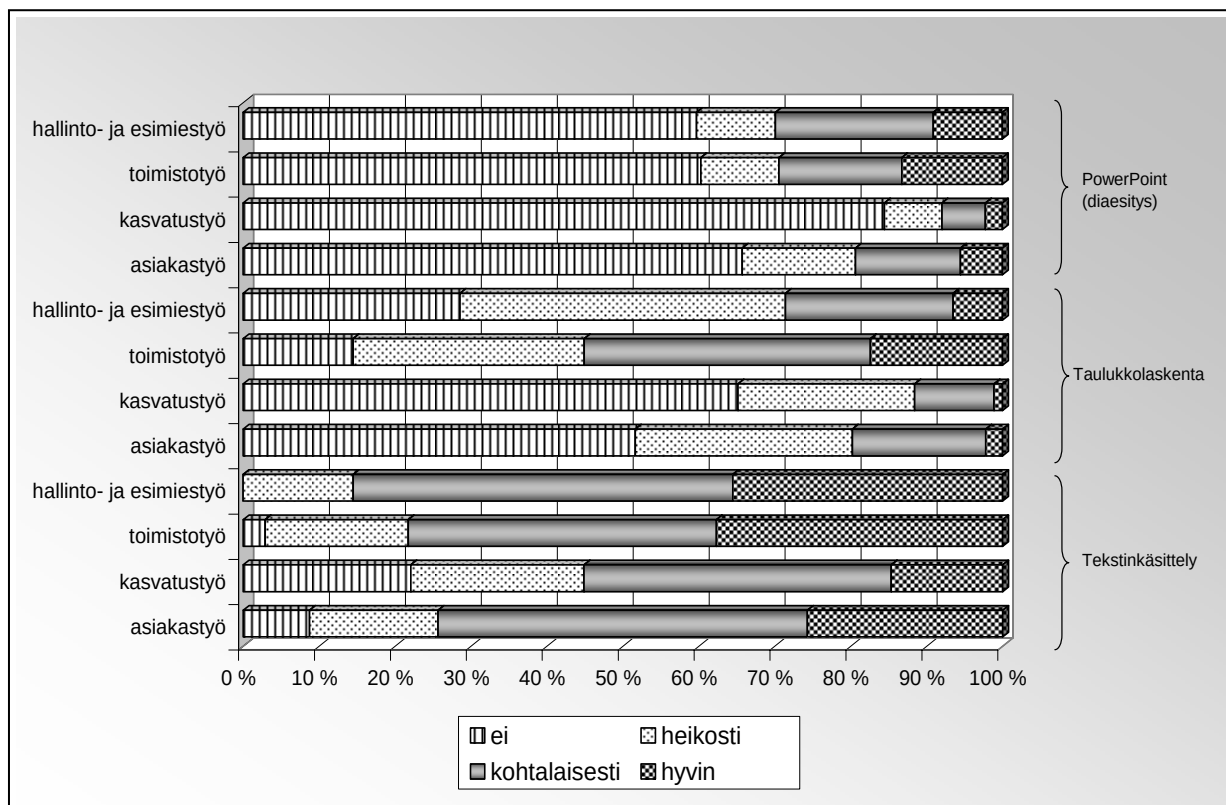
Ammattiryhmittäin tarkasteltuna kaikissa ryhmissä selvä enemmistö ei hallitse kaavioiden ja kuvien lisäämistä diaesitykseen (ks. kuvio 34). Parhaiten kyseisestä tehtävästä arvioivat selviytyvän hallinto- ja suunnittelutehtävissä toimivat. Kuitenkin myös heistä noin 70 prosenttia ei osaa lainkaan tai osaa heikosti kaavioiden ja kuvien lisäämisen. Lyhyesti voidaan todeta, että PowerPoint ohjelman hallinta on hyvin heikkoa kaikissa ammattiryhmissä niin sosiaalitoimessa kuin varhaiskasvatuksessakin.

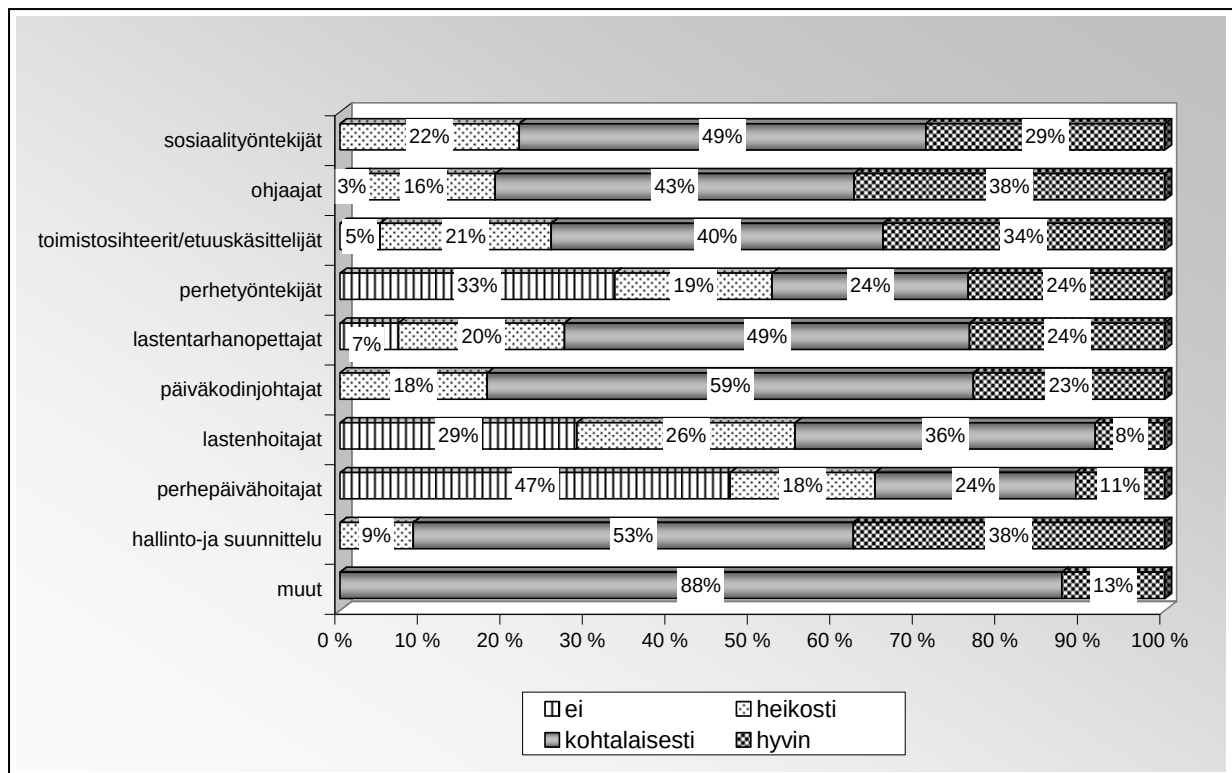
Kuvio 23. Työkaluohjelmien hallinta sosiaalitoimessa (%)

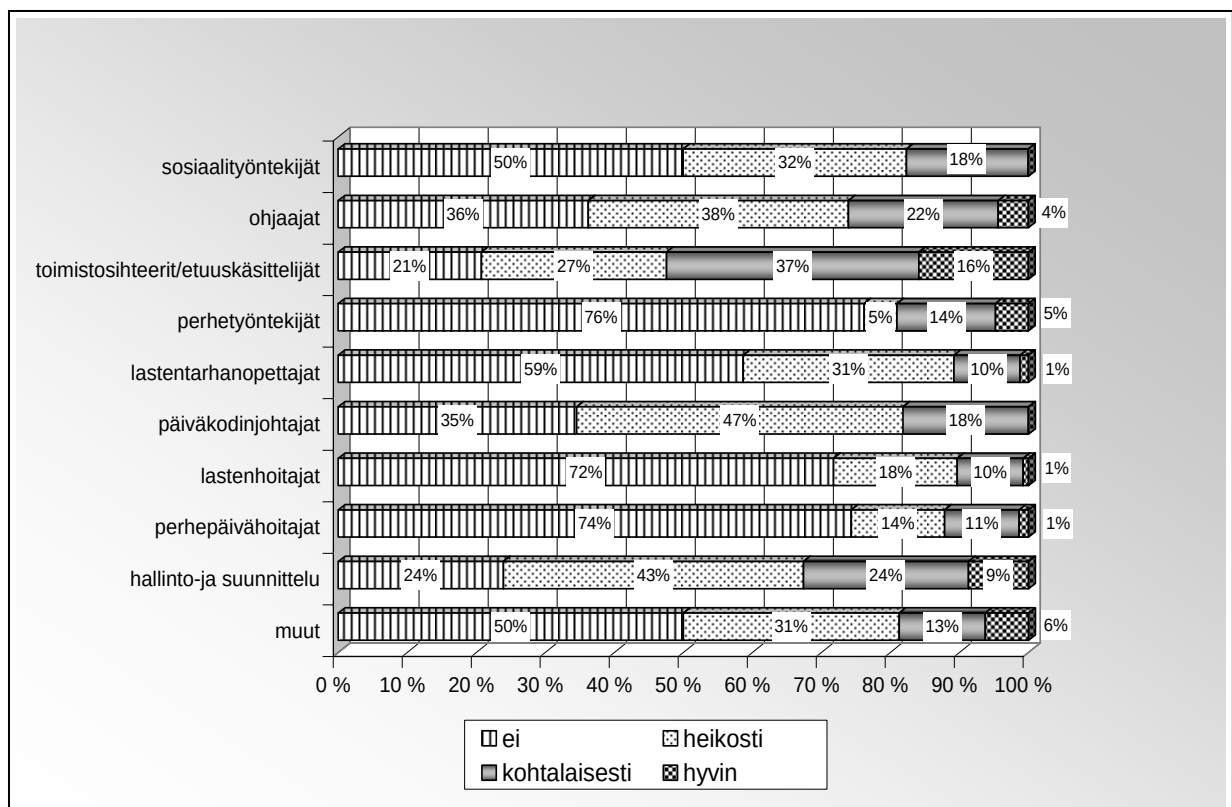
Kuvio 24. Työkaluohjelmien hallinta *varhaiskasvatuksessa* (%)

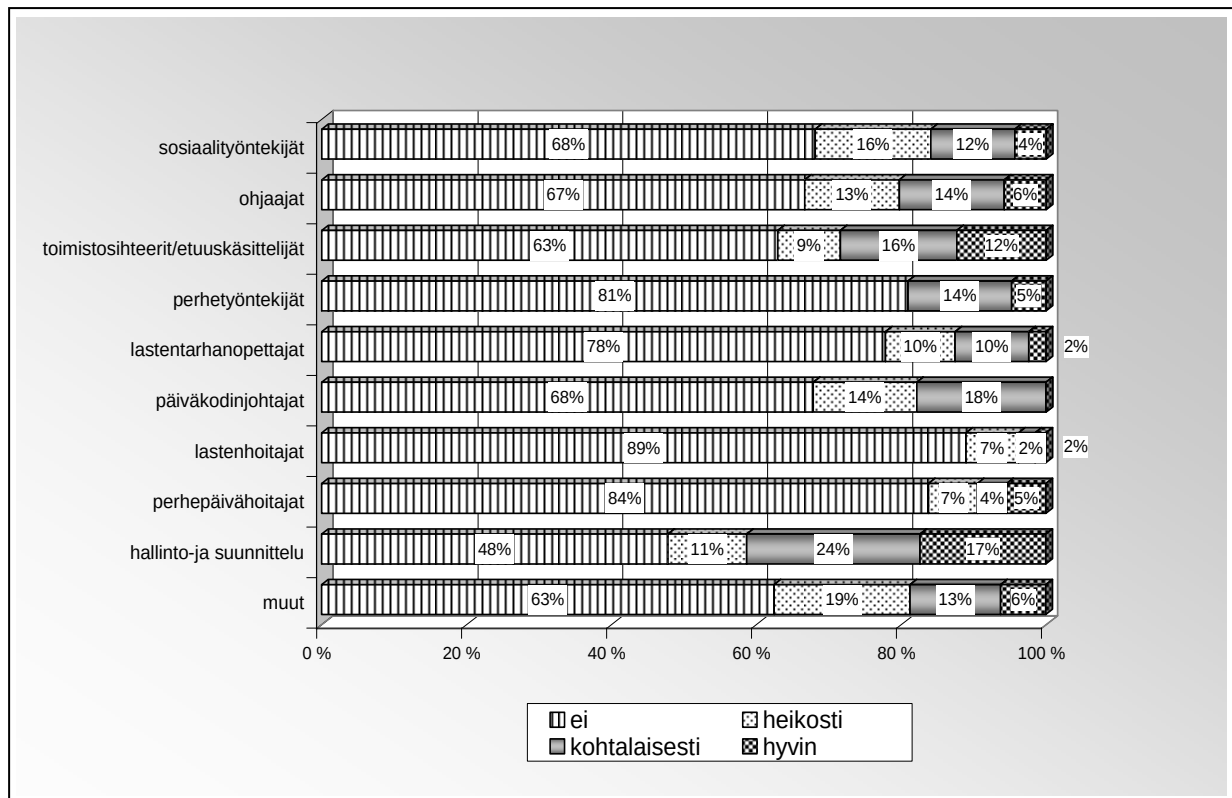
Kuvio 25. Työkaluohjelmien hallinta *työnkuvan mukaan* (%)

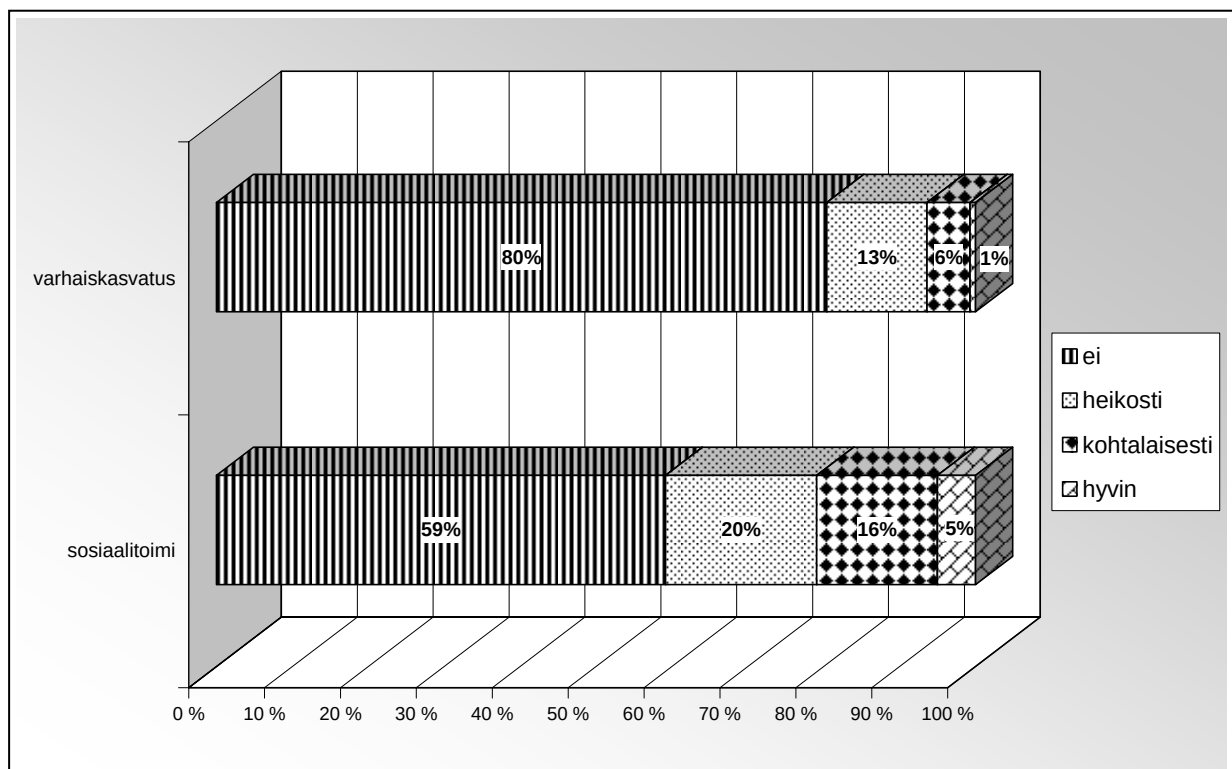
Kuvio 26. Tekstinkäsittelyn hallinta ammatin mukaan (%)

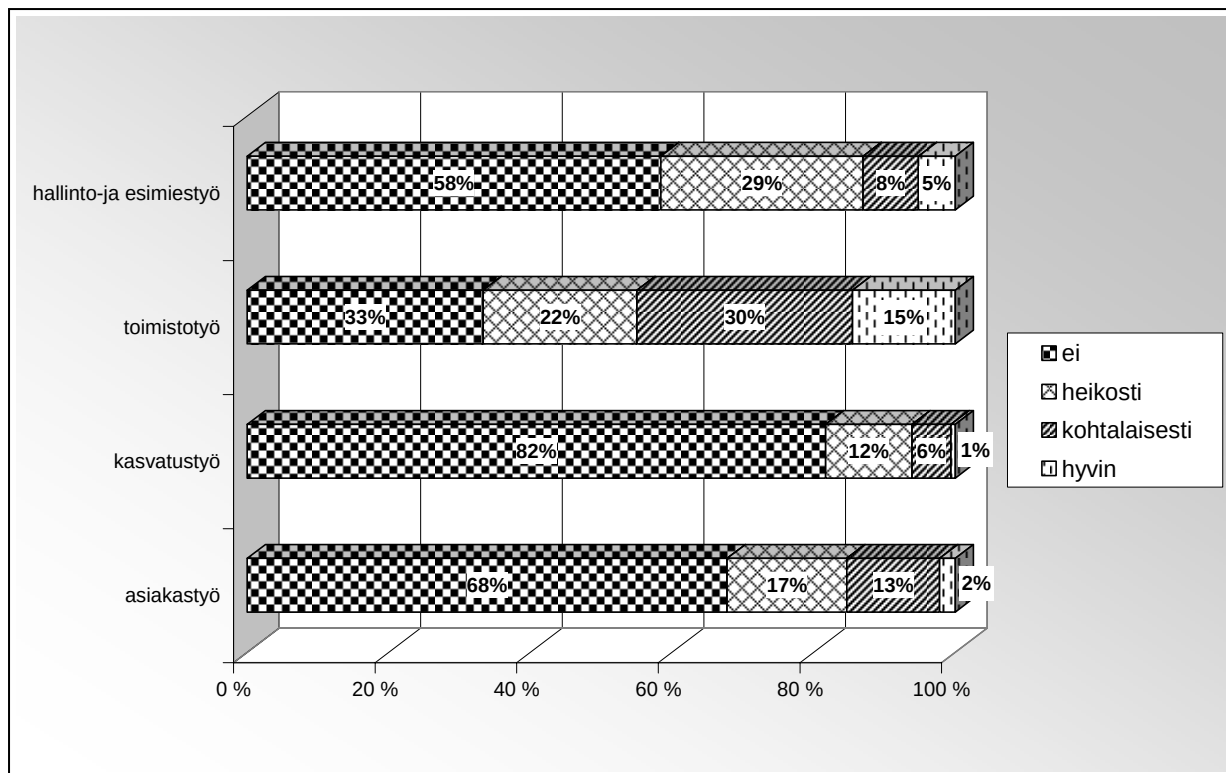
Kuvio 27. Taulukkolaskennan hallinta ammatin mukaan (%)

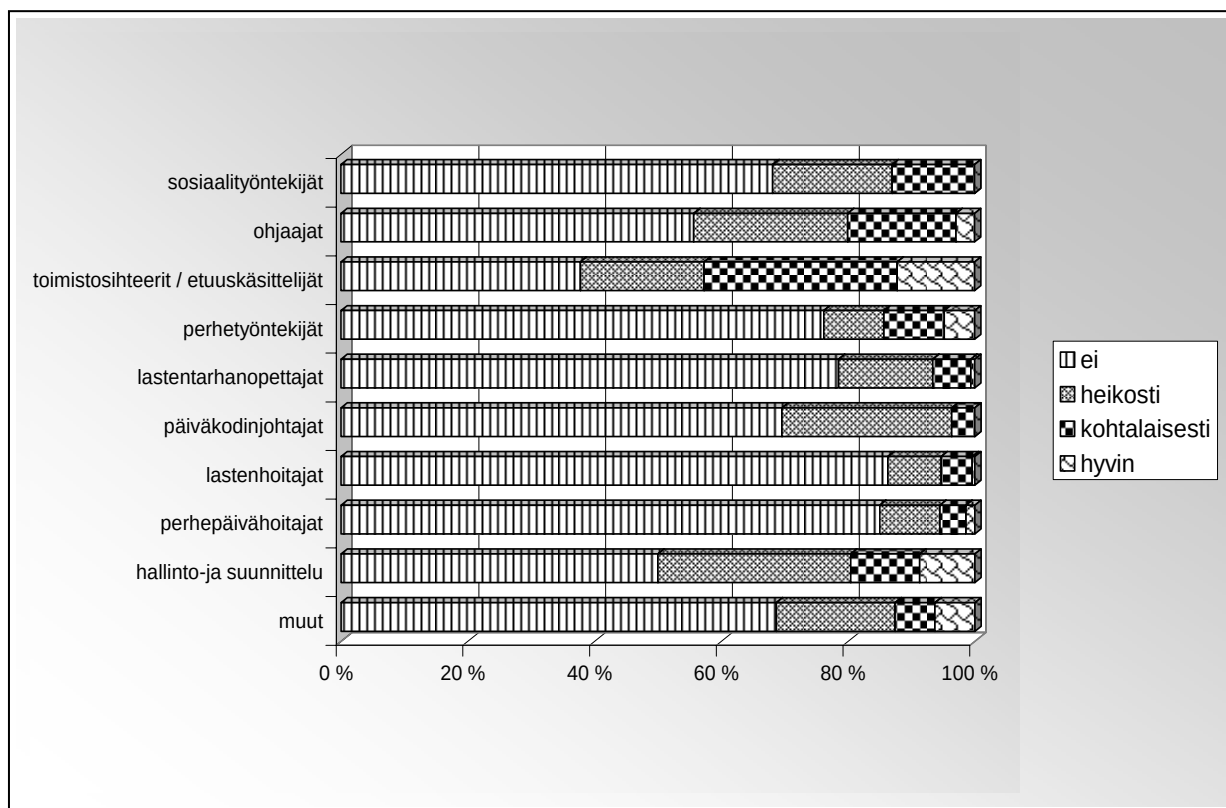
Kuvio 28. Diaesityksen laatimisen hallinta ammatin mukaan (%)

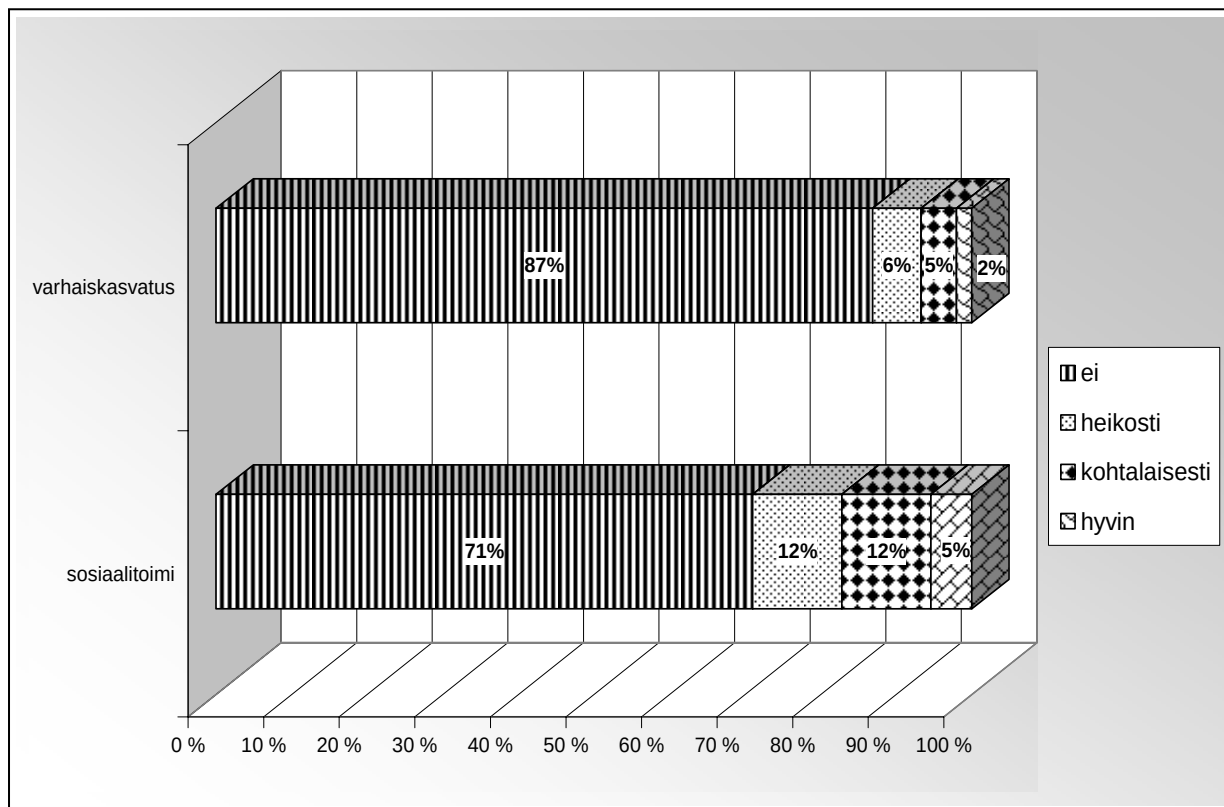
Kuvio 29. Kaavojen ja kaavioiden hallinta Excelissä työskentelysektorin mukaan (%)

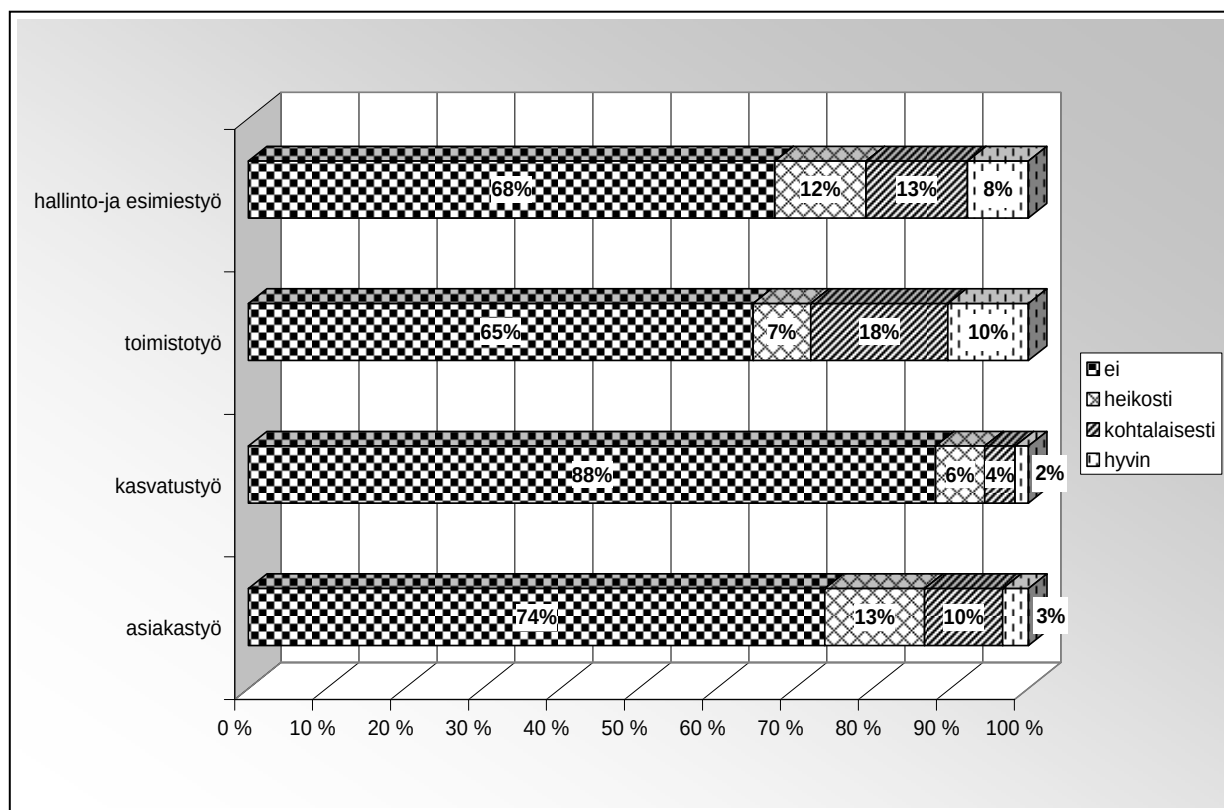
Kuvio 30. Kaavojen ja kaavioiden hallinta Excelissä työnkuvan mukaan (%)

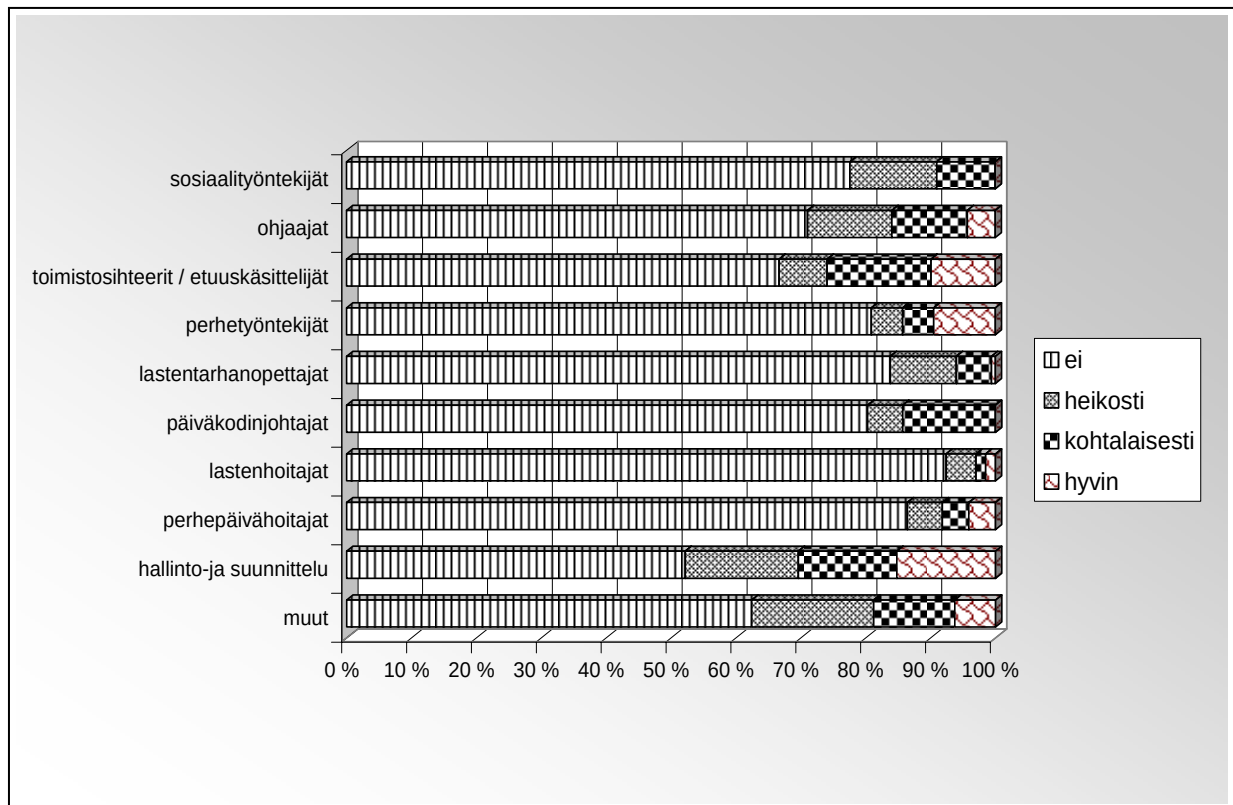
Kuvio 31. Kaavojen ja kaavioiden hallinta Excelissä ammatin mukaan (%)

Kuvio 32. Kaavioiden ja kuvien lisääminen (Powerpoint) työskentelysektorin mukaan (%)

Kuvio 33. Kaavioiden ja kuvien lisääminen (Powerpoint) työnkuvan mukaan (%)

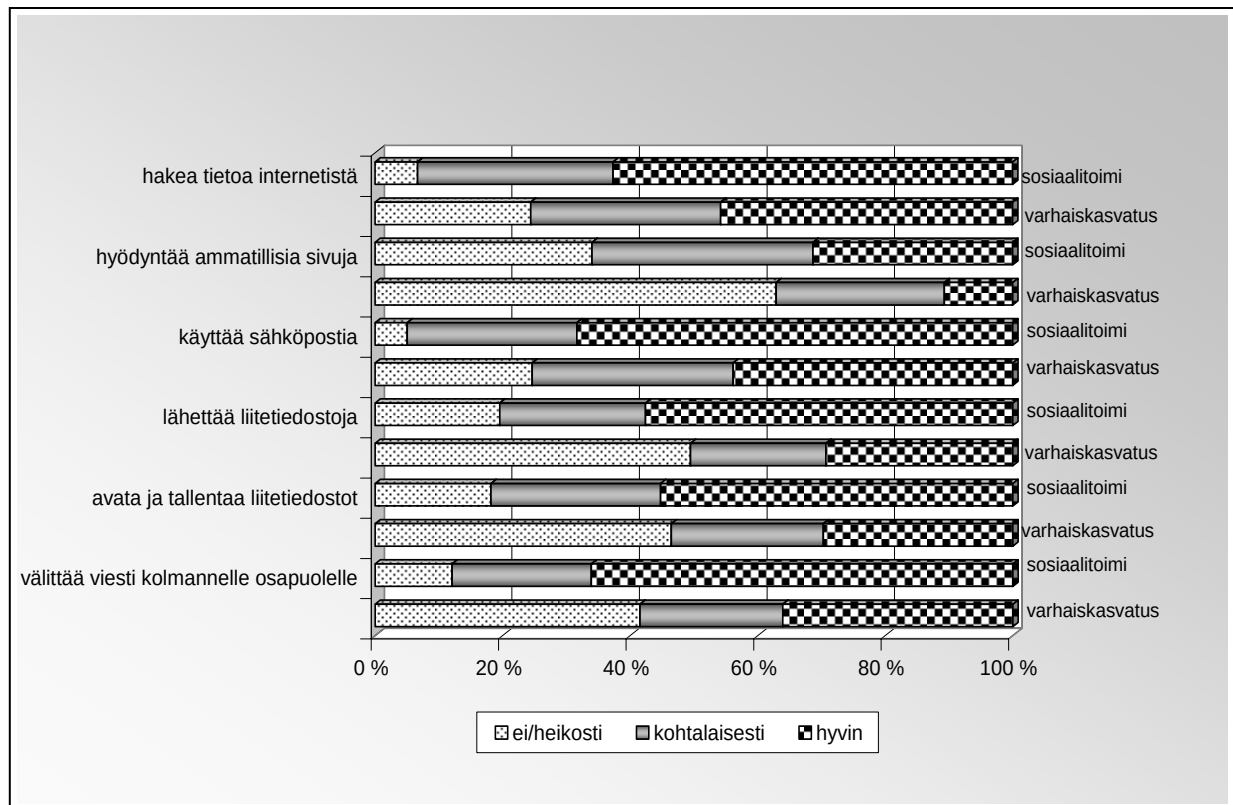
Kuvio 34. Kaavioiden ja kuvien lisääminen (Powerpoint) ammatin mukaan (%)

4.3 Internetin ja sähköpostin hallinta

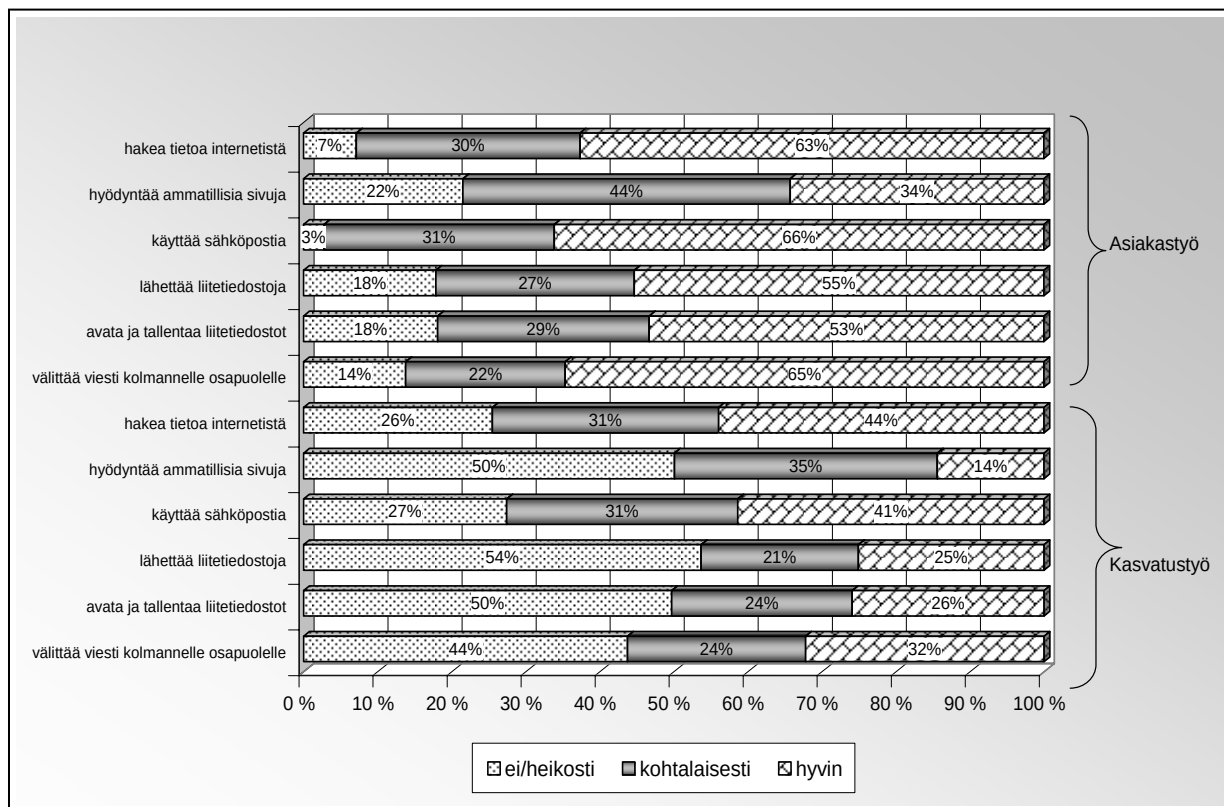
Internet-osaamista tiedusteltiin kysymyksellä: Osaatko hakea tietoa internetistä hakusanan avulla? Sosiaalitoimessa noin seitsemän prosenttia ilmoitti, ettei osaa hakea tai osaa heikosti hakea tietoa internetistä (ks. kuvio 35). Varhaiskasvatuksessa vastaava luku on noin 25 prosenttia. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna heikoiten tiedon haku internetistä onnistuu kasvatustyötä tekeville (ks. kuvio 36–37). Heistä noin 26 prosenttia ei hallitse lainkaan tai hallitsee heikosti kyseisen toiminnon. Toiseksi heikoiten tiedon hausta selviytyvät asiakastyötä tekevät. Ammatin mukaan tarkasteltuna tiedon haun hallitsevat heikoiten perhepäivä- ja lastenhoitajat, lastentarhanopettajat sekä perhetyöntekijät (ks. kuvio 38). Muut ryhmät näyttävät hallitsevan tiedonhaun.

Internet-osaamista lähestyttiin myös kysymyksellä: Osaatko hyödyntää ammattiisi liittyviä www-sivuja? Sosiaalitoimessa runsaat 20 prosenttia ei osaa lainkaan tai osaa heikosti hyödyntää ammatillisia internet-sivuja. Varhaiskasvatuksessa heitä on taas lähes puolet vastanneista (kuvio 35). Työnkuvan mukaan (kuvio 36–37) tarkasteltuna erityisesti kasvatus- ja asiakastyötä tekevien ammatillisten sivujen hyödyntäminen on puutteellista. Kasvatustyötä tekevästä

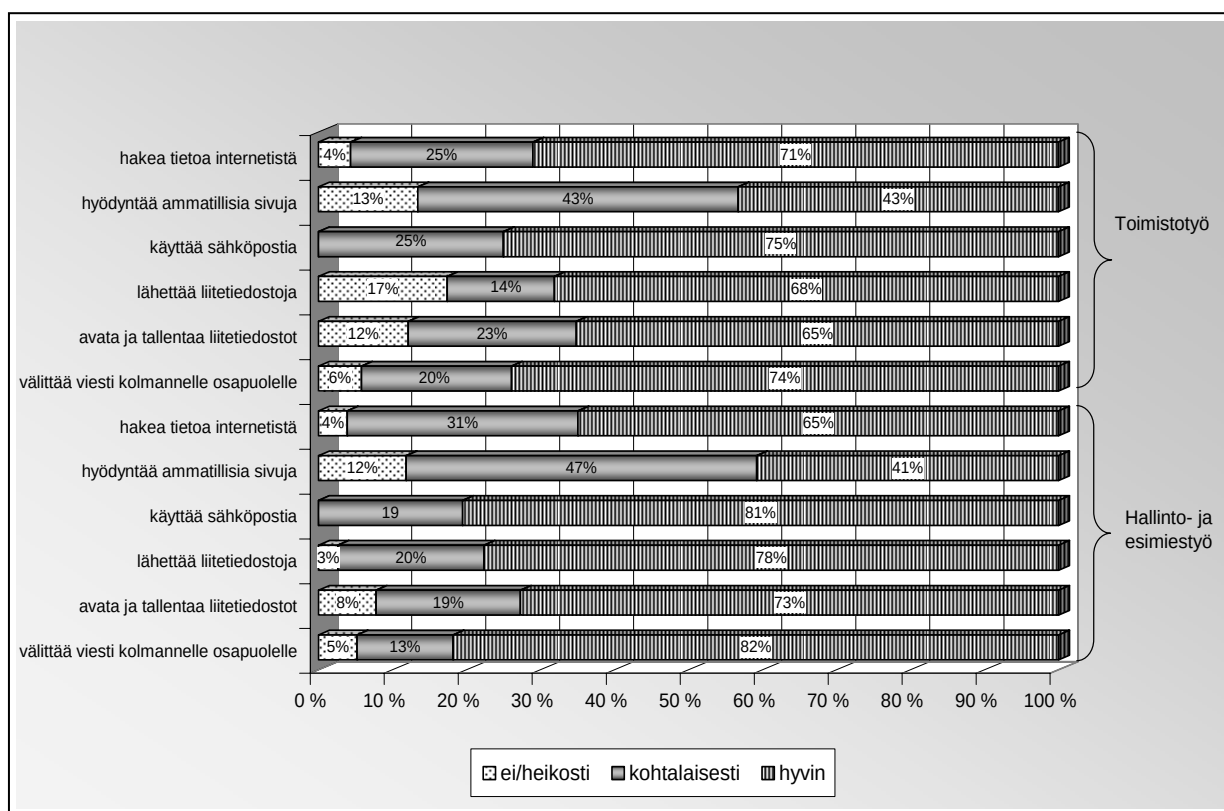
jopa puolet ei osaa lainkaan tai osaa heikosti hyödyntää ammatillisia www-sivustoja. Asiakastyössä vastaava määrä on runsaat 20 prosenttia. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna (kuvio 38) heikoiten ammatillisia sivuja osaavat hyödyntää sosiaalitoimesta ohjaajat ja perhetyöntekijät sekä varhaiskasvatuksesta perhepäivä- ja lastenhoitajat sekä lastentarhanopettajat. Yli puolet perhepäivä- ja lastenhoitajista sekä perhetyöntekijöistä ei osaa hyödyntää alaansa liittyviä sivustoja.

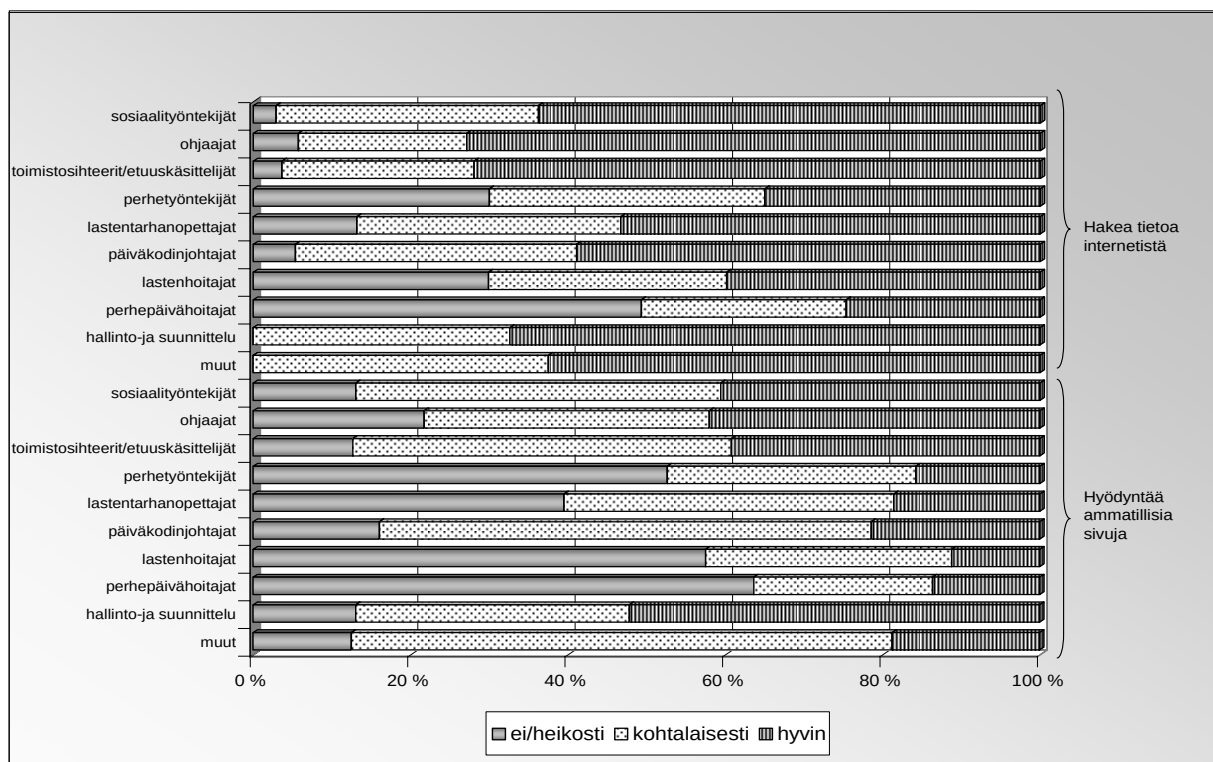
Kuvio 35. Internetin ja sähköpostin hallinta työskentelysektorin mukaan (%)

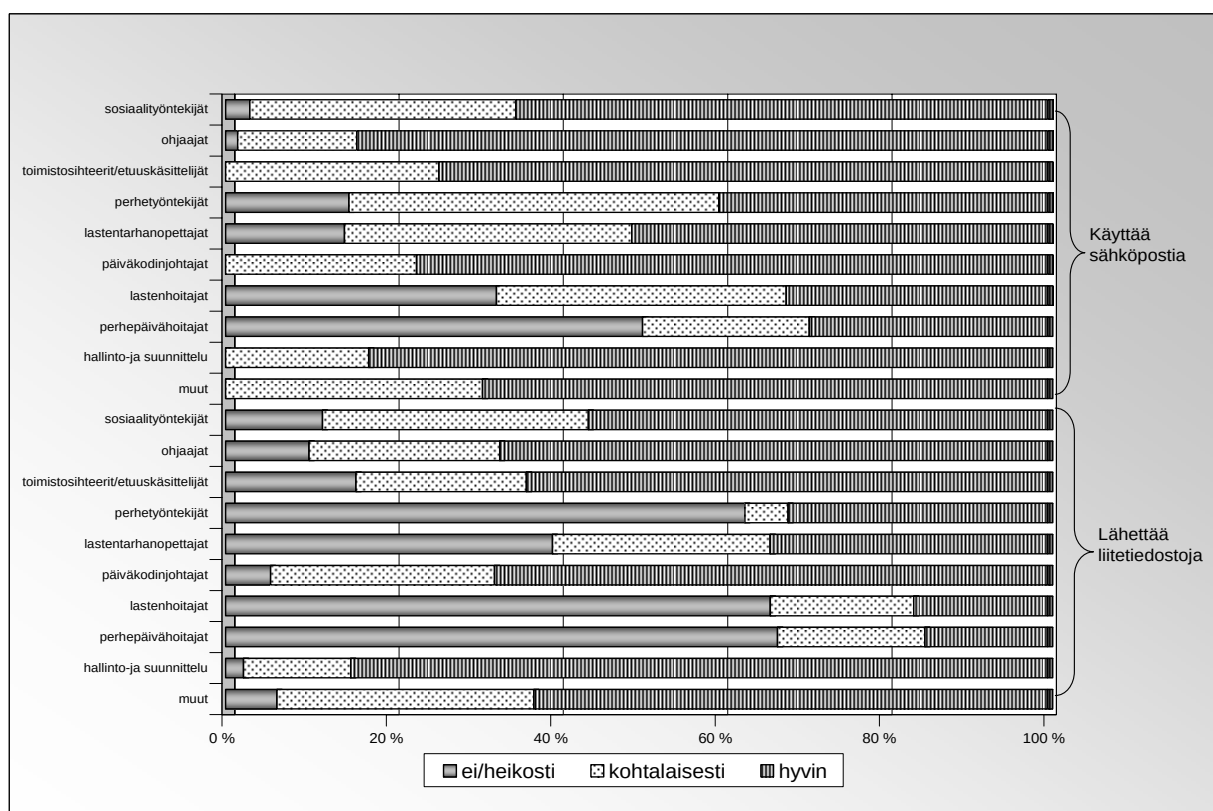
Kuvio 36. Internetin ja sähköpostin hallinta työnkuvan mukaan 1(%)

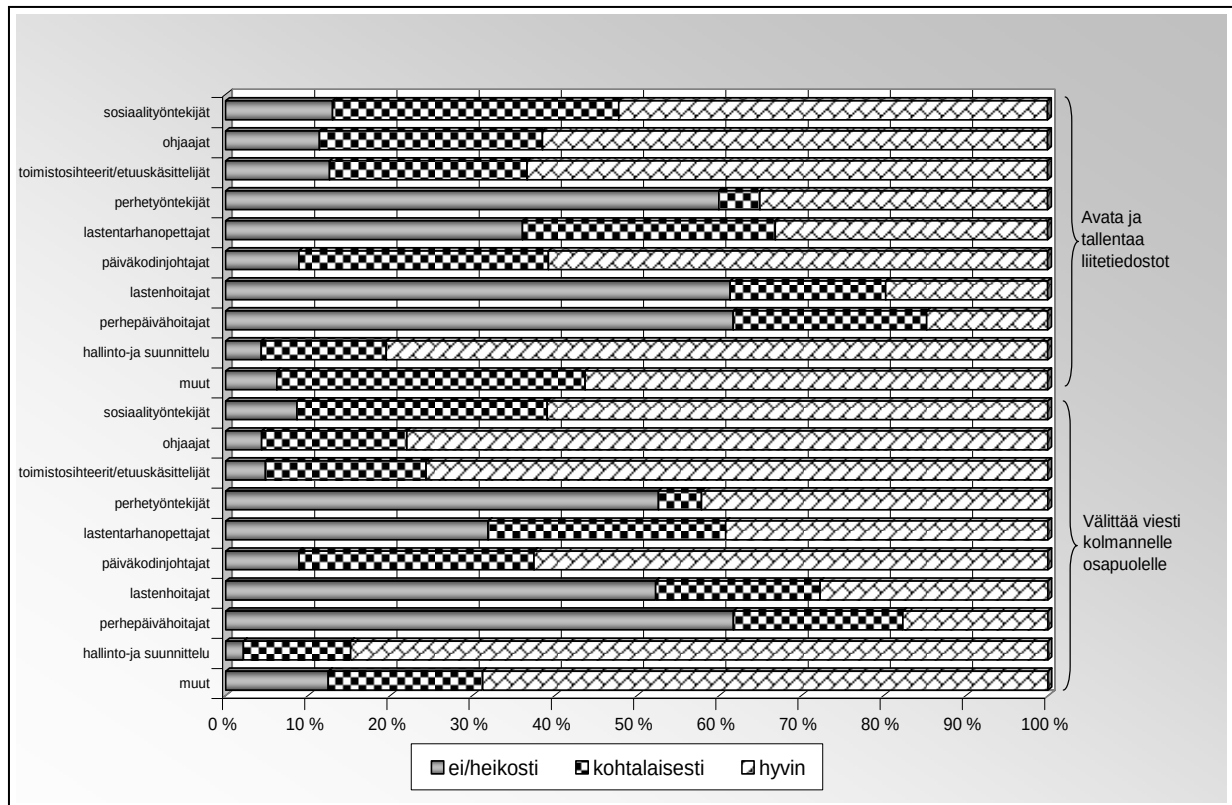
Kuvio 37. Internetin ja sähköpostin hallinta työnkuvan mukaan 2 (%)

Kuvio 38. Internetin ja ammatillisten sivujen hallinta ammatin mukaan (%)

Kuvio 39. Sähköpostin hallinta ammatin mukaan 1 (%)

Kuvio 40. Sähköpostin hallinta ammatin mukaan 2 (%)

Sähköpostin käyttö

Sähköpostin käytön (kuvio 35) hallitsevat lähes kaikki sosiaalitoimessa. Ainoastaan noin viisi prosenttia sosiaalitoimessa ei osaa tai osaa heikosti käyttää sähköpostia. Varhaiskasvatuksessa heitä on selvästi enemmän eli neljännes vastanneista. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna ainoastaan kasvatustyössä oleville sähköpostin käyttö tuottaa vaikeuksia. Heistä vajaa 30 prosenttia ei osaa lainkaan tai osaa heikosti käyttää sähköpostia. Muissa ryhmissä sähköpostin käyttö hallitaan.

Suurimmassa osassa ammattiryhmistä hallitaan sähköpostin käyttö (kuvio 39). Heikoiten sähköpostia osaavat käyttää perhepäivä- ja lastenhoitajat. Perhepäivähoitajista yli puolet ei osaa tai osaa heikosti sähköpostin käytön. Lastenhoitajista vastaavasti runsaat 30 prosenttia ei osaa tai osaa heikosti käyttää sähköpostia. Myös lastentarhanopettajissa ja perhetyöntekijöissä heitä on noin 15 prosenttia.

Sähköpostiin liittyvää osaamista tarkennettiin lisäksi kysymyksillä: Osaatko lähettää tiedosto- ja sähköpostin liitteenä? Osaatko avata liitetiedostoja ja tallentaa ne tarvittaessa? Osaatko vä-

littää saamasi viestin kolmannelle osapuolelle (kuvio 40)? Liitetiedostojen lähettämisen hallitsee enemmistö sosiaalitoimen henkilöstöstä. Sosiaalitoimessa työskentelevistä noin 20 prosenttia ei osaa tai osaa heikosti lähettää sähköpostin liitetiedostoja. Varhaiskasvatuksessa heitä on taas noin puolet vastanneista. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna liitetiedostojen lähettäminen onnistuu heikoiten kasvatustyötä tekeviltä. Heistä yli puolet ei osaa lainkaan tai osaa heikosti liitetiedostojen lähettämisen. Myös asiakas- ja toimistotyössä olevista vajaa 20 prosenttia ei osaa tai osaa heikosti liitetiedostojen lähettämisen. Ammattiryhmistä perhetyöntekijät, lastentarhanopettajat, perhepäivä- ja lastenhoitajat hallitsevat heikoiten kyseisen toiminnon.

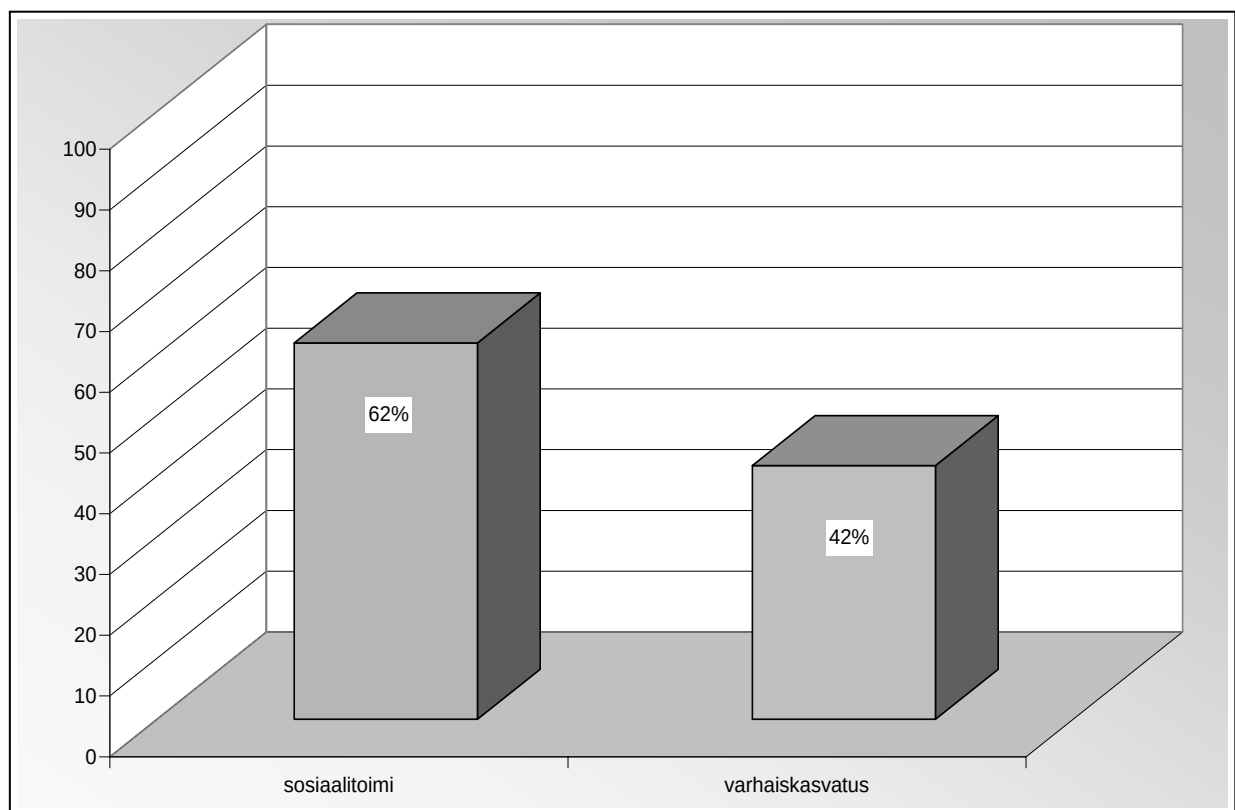
Sosiaalitoimessa työskentelevistä vajaa 20 prosenttia ei osaa tai osaa heikosti avata ja tallentaa liitetiedostoja. Varhaiskasvatuksessa vastaava määrä on lähes puolet. Kasvatustyötä tekevistä noin puolet ei osaa tai osaa heikosti liitetiedostojen avaamisen ja tallentamisen, kun taas asiakastyötä tekevistä heitä on vajaat 20 prosenttia. Parhaiten kyseisen toiminnon hallitsevat hallinto- ja esimiestyössä toimivat. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna liitetiedostojen avaamisen ja tallentamisen hallitsevat heikoiten perhetyöntekijät, lastentarhanopettajat, perhepäivä- ja lastenhoitajat. Perhetyöntekijöistä, perhepäivä- ja lastenhoitajista noin 60 prosenttia ei osaa tai osaa heikosti liitetiedostojen avaamisen ja tallentamisen. Lastentarhanopettajissa vastaava määrä on noin 36 prosenttia.

Sosiaalitoimessa noin 12 prosenttia ei osaa lainkaan tai osaa heikosti välittää sähköpostiviestin kolmannelle osapuolelle. Varhaiskasvatuksessa heitä on puolestaan runsaat 40 prosenttia. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna viestin välittämisen kolmannelle osapuolelle hallitsevat heikoiten kasvatus- ja asiakastyötä tekevät. Noin 44 prosenttia kasvatustyötä ja 14 prosenttia asiakastyötä tekevistä ei osaa tai osaa heikosti viestin välittämisen. Ammatin mukaan tarkasteltuna viestin välittämisen kolmannelle osapuolelle hallitsevat heikoiten perhetyöntekijät, lastentarhanopettajat, perhepäivä- ja lastenhoitajat. Heistä iso osa ei hallitse tai hallitsee heikosti sähköpostiviestin välittämisen.

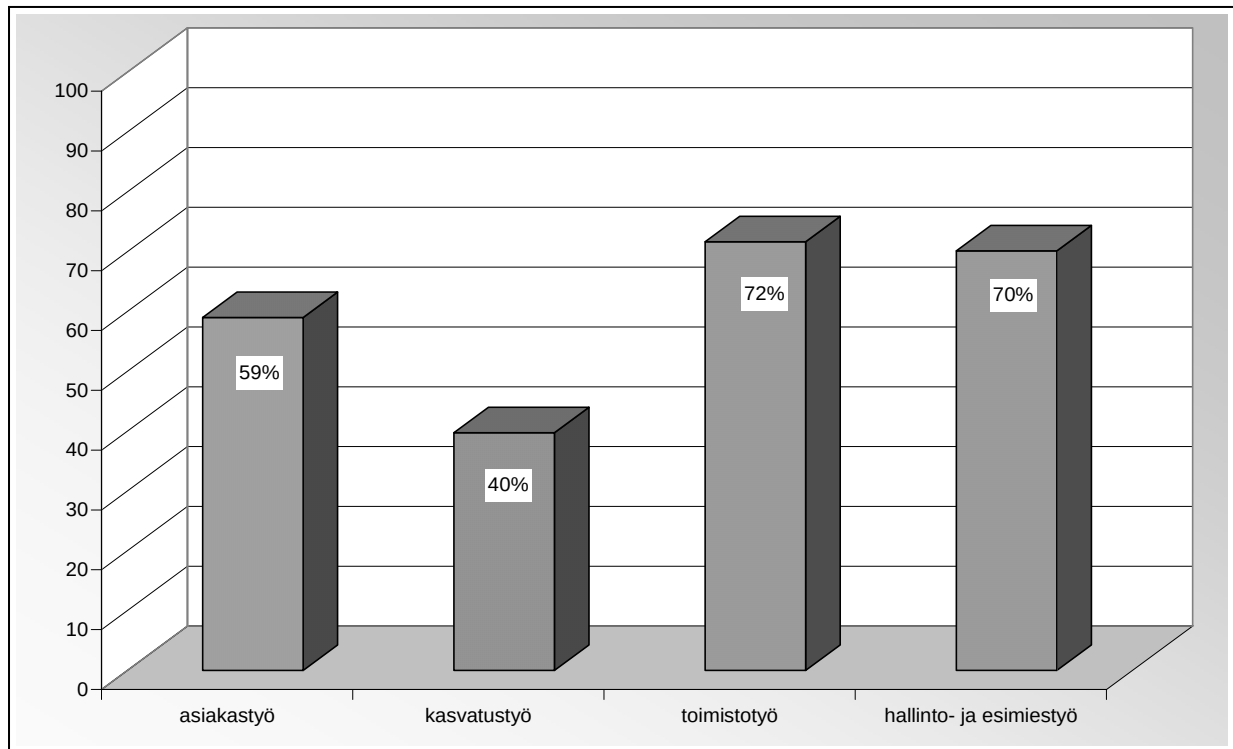
Lopuksi sähköpostiin liittyen vastaajilta kysyttiin: Tiedätkö milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin? Varhaiskasvatuksessa lähes 60 prosenttia ei tiennyt, milloin liitetiedoston avaaminen voi aiheuttaa tietoturvariskin (ks. kuvio 41). Sosiaalitoimessa heitä on vastaavasti lähes 40 prosenttia. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna liitetiedostoihin liittyvästä tietoturvariskistä ovat heikoiten tietoisia kasvatus- ja asiakastyössä toimivat (ks. kuvio 42).

Toisaalta myös toimistotyössä sekä hallinto- ja esimiestyössä toimivista lähes 30 prosenttia ei tiedä, milloin liitetiedoston avaaminen voi aiheuttaa tietoturvallisuuteen liittyviä ongelmia. Ammatin mukaan tarkasteltuna heikoiten asiasta ovat tietoisia lastentarhanopettajat sekä perhepäivä- ja lastenhoitajat (ks. kuvio 43).

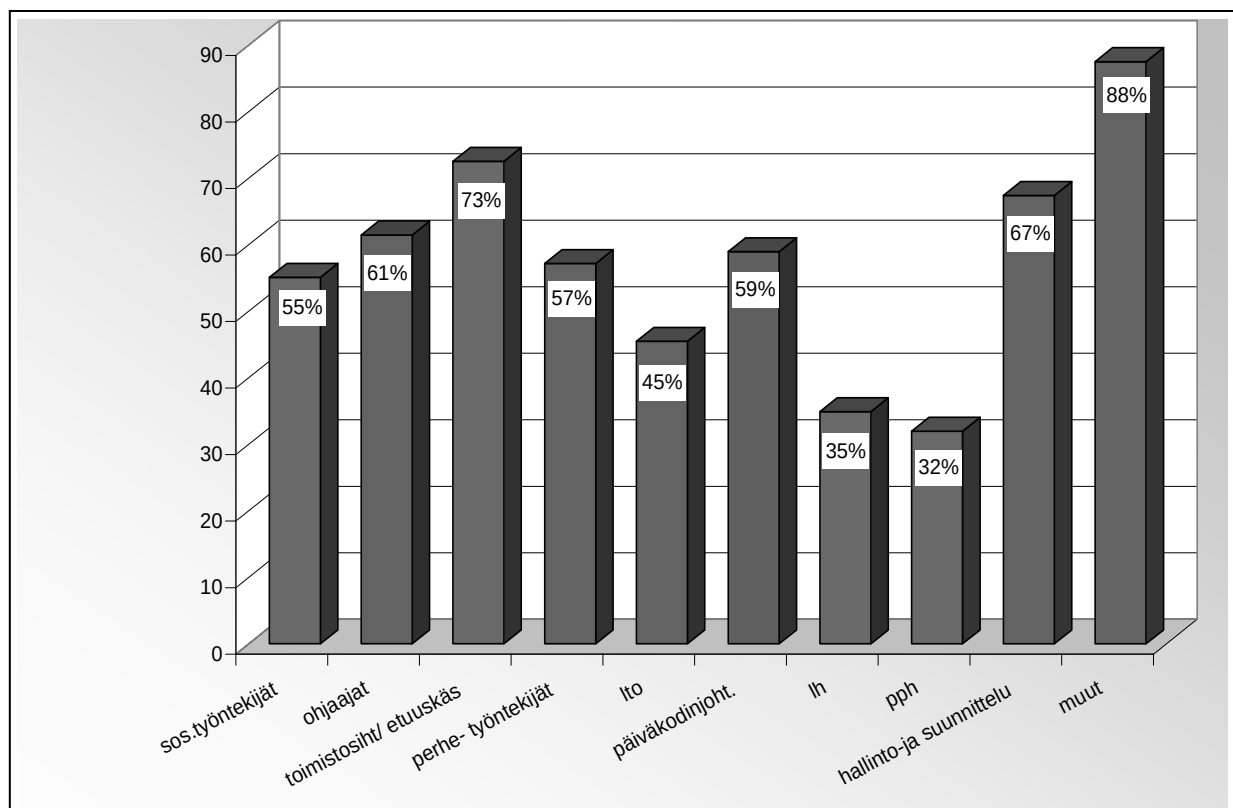
Tiivistetysti voidaan todeta, että kohderyhmä hallitsee internetin ja sähköpostin paremmin kuin työkaluohjelmien käytön. Toisaalta tarkennetut kysymykset paljastivat puutteita sähköpostin käytössä niin varhaiskasvatuksessa kuin sosiaalitoimessa. Näyttää siltä, että sähköpostin lukeminen ja lähettäminen onnistuu enemmistöltä, mutta esimerkiksi liitetiedostojen lähettäminen ja lukeminen aiheuttavat ongelmia monille. Myös tietoturvaan liittyvät seikat ovat monille epäselviä. Näin ollen internetin ja sähköpostin monipuolinen hyödyntäminen työssä ei tällä hetkellä onnistu kaikille.

Kuvio 41. Tietää, milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin 1 (%)

Kuvio 42. Tietää, milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin 2 (%)

Kuvio 43. Tietää, milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin 3 (%)

5 VASTAAJIEN KOULUTUSHALUKKUUS

Tässä luvussa tarkastellaan varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen henkilöstön halukkuutta osallistua atk-koulutukseen. Lisäksi analysoidaan lyhyesti vastaajien tietotekniseen osaamiseen liittyviä asenteita.

Suurin osa vastaajista haluaa lisää tietoteknistä koulutusta niin sosiaalitoimessa kuin varhaiskasvatuksessa (ks. kuvio 44). Molemmista sektoreista selvästi yli 80 prosenttia haluaisi lisää atk-koulutusta. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna eniten koulutusta toivovat hallinto- ja esi- miestyössä työskentelevät sekä asiakastyötä tekevät (ks. kuvio 45). Koulutusta haluavat kuitenkin myös suurin osa kasvatus- ja toimistotyötä tekevästä. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna eniten lisää tietoteknistä koulutusta toivovat sosiaalityöntekijät (91 %), hallinnosta ja suunnittelusta vastaavat (91 %), päiväkodinjohtajat (93 %), lastentarhanopettajat (90 %) ja lastenhoitajat (88 %) (ks. kuvio 46). Vähiten lisää koulutusta toivovat perhepäivähoitajat, vaikka heistäkin noin puolet on halukkaita osallistumaan koulutukseen.

Koulutushalukkuutta kysyttiin lomakkeessa vielä seuraavasti: Mistä alueista koet tarvitsevasi eniten lisäkoulutusta. Vastausvaihtoehdot olivat käyttöjärjestelmä (Windows), laitteiston hallinta, tekstinkäsittely (Word), taulukkolaskenta (Excel), esitysgrafiikka (PowerPoint), internet sekä sähköposti ja kalenteri. Vastaajat saivat valita enintään kolme vaihtoehtoa.

Varhaiskasvatuksessa halutuimmiksi koulutuksen sisältöalueiksi nousivat tekstinkäsittely, esitysgrafiikka, taulukkolaskenta, sähköposti ja kalenteri sekä käyttöjärjestelmä (ks. kuvio 47). Sosiaalitoimessa suosituimmat sisältöalueet ovat esitysgrafiikka, taulukkolaskenta sekä tekstinkäsittely. Näin ollen varhaiskasvatuksessa koulutuksen haluttu sisältö on moninaisempi kuin sosiaalitoimessa, jossa koulutusta halutaan selvemmin tietyistä alueista.

Työnkuvan mukaan tarkasteltuna asiakastyötä tekevien suosituimmat koulutuksen sisältöalueet ovat esitysgrafiikka, tekstinkäsittely sekä taulukkolaskenta (ks. kuvio 48). Kasvatustyötä tekevillä vastaavalla alueet ovat tekstinkäsittely, esitysgrafiikka, käyttöjärjestelmä sekä sähköposti ja kalenteri. Toimistotyötä tekevät toivovat taas eniten koulutusta taulukkolaskennasta,

tekstinkäsittelystä sekä esitysgrafiikasta. Nämä olivat myös hallinto- ja esimiestehtävissä työskentelevien suosituimmat koulutuksen sisältöalueet.

Toivotuin koulutuksen sisältöalue ammatin mukaan:

Sosiaalityöntekijät: Esitysgrafiikka

Ohjaajat: Esitysgrafiikka

Toimistosihteerit ja etuuskäsittelijät: Taulukkolaskenta

Perhetyöntekijät: Sähköposti ja kalenteri

Lastentarhanopettajat: Esitysgrafiikka

Päiväkodinjohtajat: Esitysgrafiikka

Lastenhoitajat: Tekstinkäsittely

Perhepäivähoitajat: Tekstinkäsittely

Hallinnon ja suunnittelun tehtävissä toimivat: Taulukkolaskenta

Vastaajat saivat vielä toivoa avovastauksen muodossa, minkä tyyppistä koulutusta he halusivat jatkossa. Vastaajista enemmistö toivoi koulutuksen tapahtuvan lähiopetuksena. Moni vastaajista toivoi, että koulutus järjestettäisiin hyvin työelämälähtöisesti, jolloin saman ammattiryhmän edustajat osallistuisivat yhdessä koulutuksiin. Koulutuksen sisältö tulisi vastaajien mielestä vastata työelämän vaatimuksia. Tärkeänä pidettiin myös, etteivät uudet taidot unohdu tai jää irralliseksi arjen työtehtävistä. Osa vastaajista ehdottikin lähiopetuksen jälkeen monimuoto-opetusta ja erilaisia kertaustehtäviä. Osa taas toivoi eräänlaista mentoria tai vertaistukihenkilöä työpaikalle. Heidän tehtävänään olisi auttaa, kun uusia taitoja sovelletaan työpaikalla. Edellisten seikkojen lisäksi monet painottivat, että oppimiselle on varattava riittävästi aikaa.

Oppimismotivaatiota tarkasteltiin kolmella asenneväittämällä:

- 1) Haluaisin oppia tietokoneen parempaa käyttöä
- 2) Hyvä atk-taito helpottaisi työtäni
- 3) Jos saisin koulutusta, niin käyttäisin tietokonetta tehokkaammin.

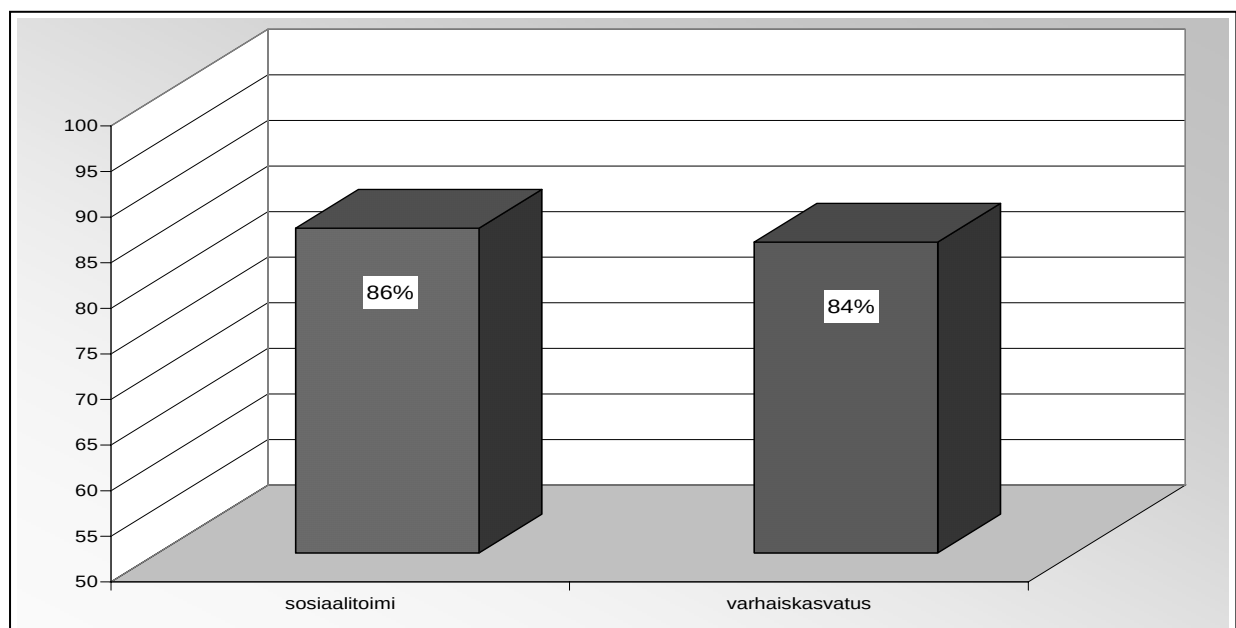
Sosiaalitoimessa 94 prosenttia ilmoitti haluavansa oppia tietokoneen parempaa käyttöä (ks. kuvio 49). Varhaiskasvatuksessa heitä on vastaavasti 89 prosenttia. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna selvä enemmistö niin asiakas-, kasvatus-, toimisto- sekä hallinto- ja esimiestyötä tekevistä haluaa oppia tietokoneen parempaa käyttöä (ks. kuvio 50). Ammattiryhmistä eniten

väitteen kanssa samaa mieltä olevia on sosiaalityöntekijöissä (96 %), päiväkodinjohtajissa (98 %) sekä hallinnon ja suunnittelun tehtävissä toimivissa (96 %) (ks. kuvio 51).

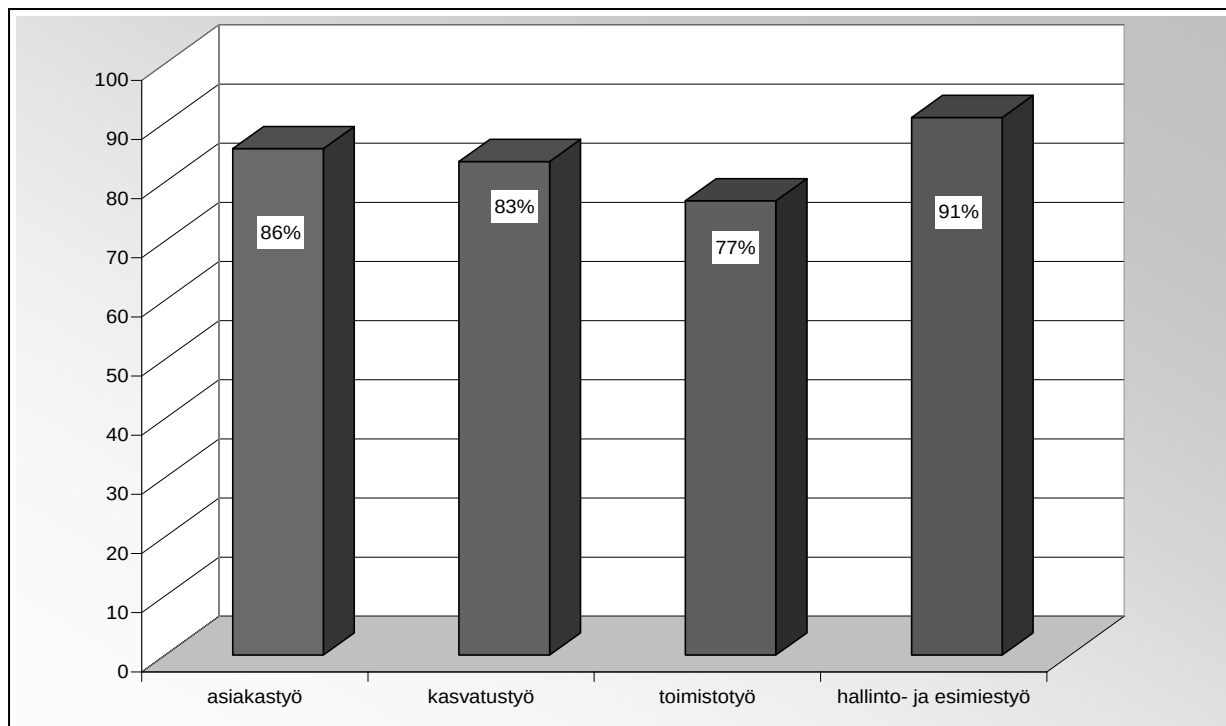
Yli 90 prosenttia sosiaalitoimessa on sitä mieltä, että hyvä atk-taito helpottaisi työntekoa. Varhaiskasvatuksessa heitä on hieman yli 70 prosenttia vastanneista. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna eniten väitteen kanssa samaa mieltä ovat hallinto- ja esimiestyötä tekevät (97 %) ja vähiten kasvatustyötä tekevät (71 %). Ammattiryhmistä eniten samaa mieltä ovat perhe- ja sosiaalityöntekijät. Vähiten väitteeseen yhtyivät perhepäivähoitajat. Heistä hyvän atk-aidon usko helpottavan työntekoa vajaa 30 prosenttia.

Yli 80 prosenttia niin sosiaalitoimessa kuin varhaiskasvatuksessa on samaa mieltä väitteen *jos saisin koulutusta, niin käyttäisin tietokonetta tehokkaammin* kanssa. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna tilanne on sama eli väitteen kanssa samaa mieltä on yli 80 prosenttia joka ryhmästä. Ammatin mukaan tarkasteltuna eniten väitteen kanssa olivat samaa mieltä sosiaalityöntekijät. Heistä yli 90 prosenttia ilmoitti käyttävänsä tietokonetta tehokkaammin, jos saisi koulutusta.

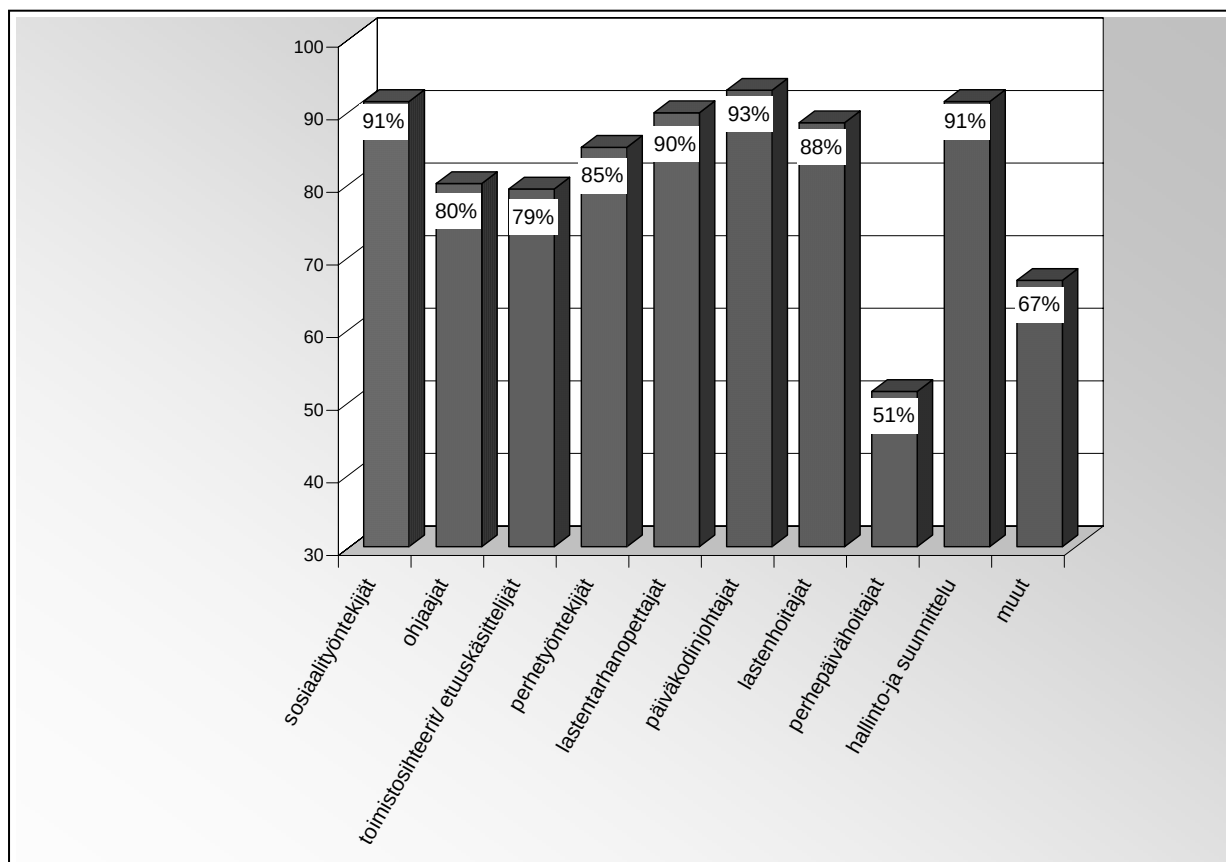
Kokoavasti voidaan todeta, että selvä enemmistö kyselyyn vastanneista on erittäin motivoituneita oppimaan tietokoneen käyttöä. Vastanneiden motivoituminen tietotekniikan oppimiseen on suurta kaikissa tarkastelluissa ammattiryhmissä.

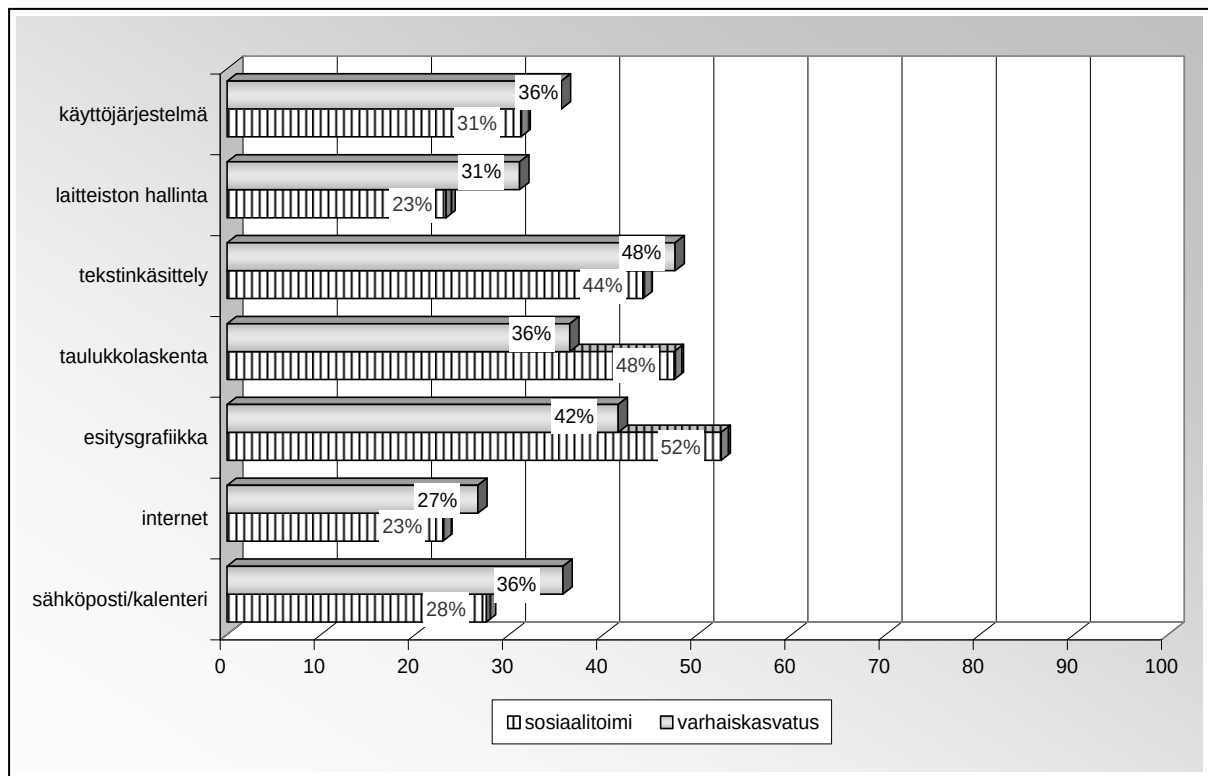
Kuvio 44. Tietoteknistä koulutusta toivovien määrä työskentelysektorin mukaan (%)

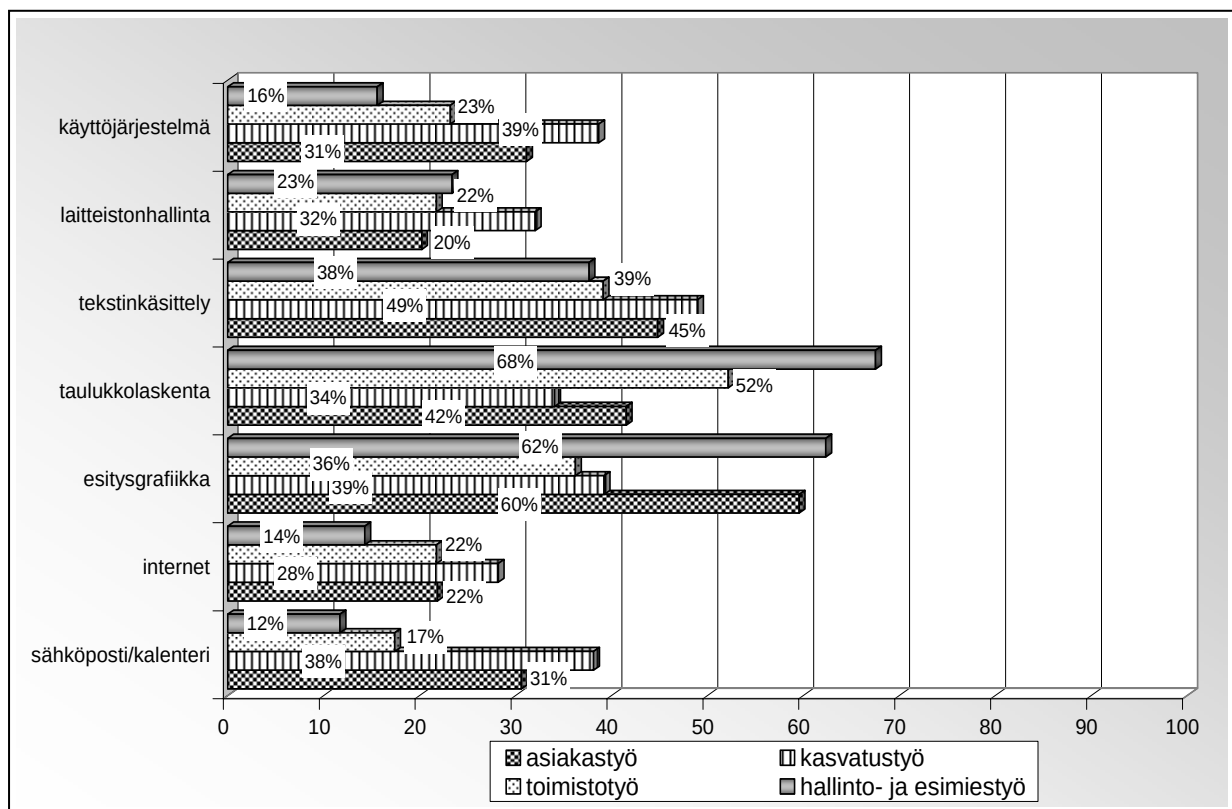
Kuvio 45. Tietoteknistä koulutusta toivovien määrä työnkuvan mukaan (%)

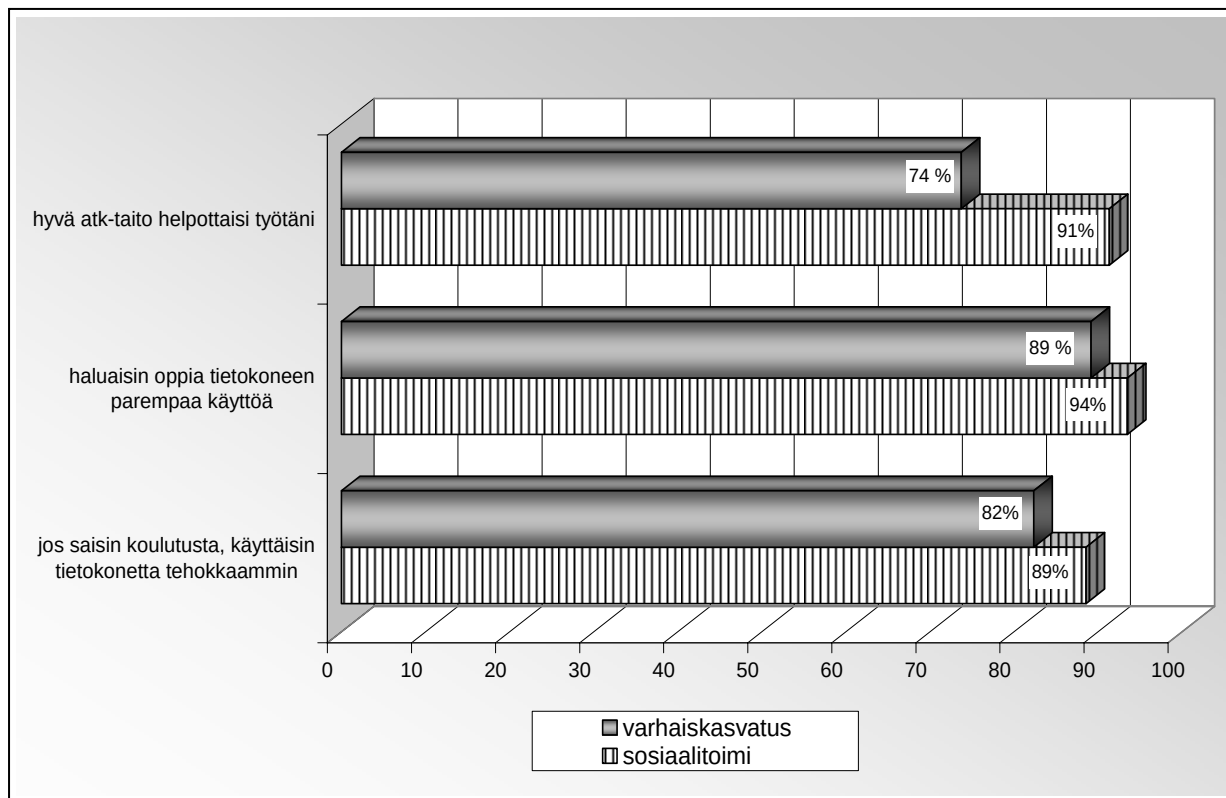
Kuvio 46. Tietoteknistä koulutusta toivovien määrä ammatin mukaan (%)

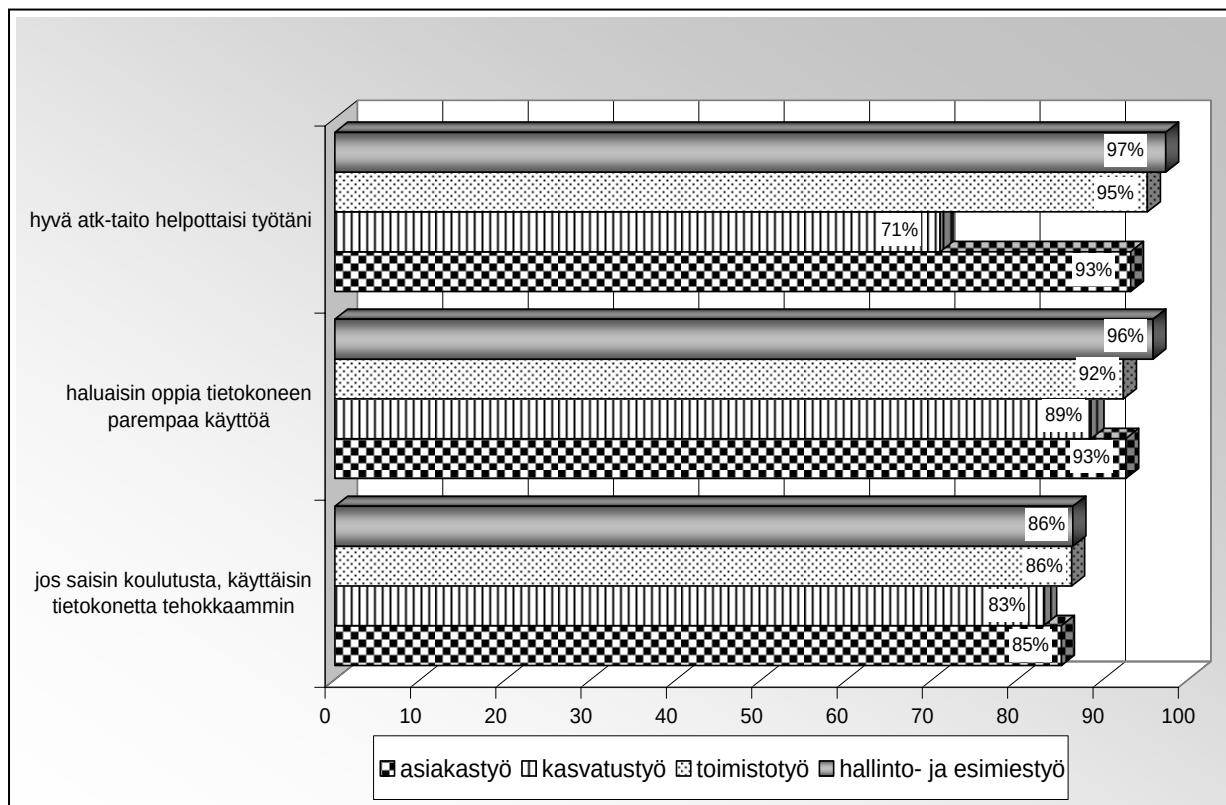
Kuvio 47. Koulutustoiveet sisältöalueittain työskentelysektorin mukaan (%)

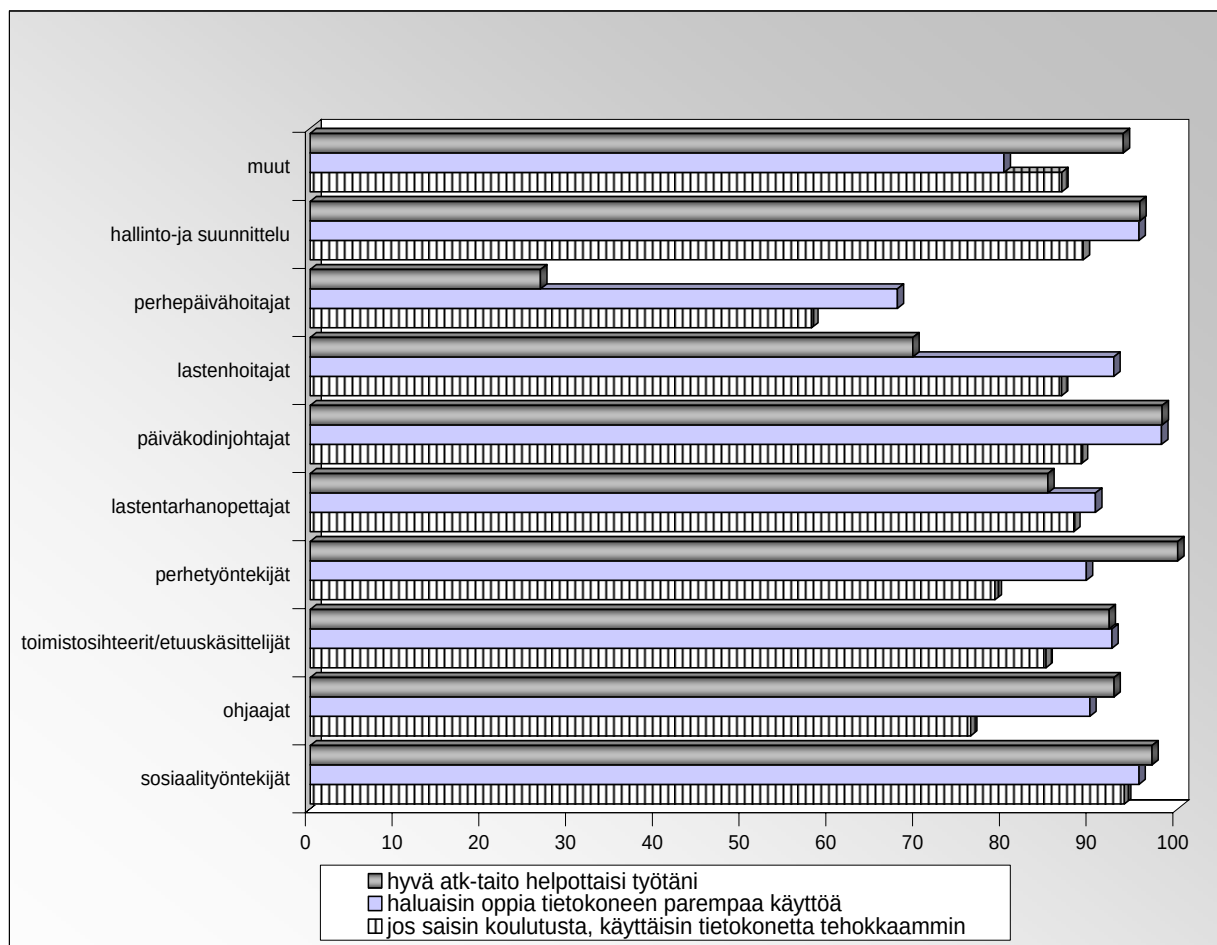
Kuvio 48. Koulutustoiveet sisältöalueittain työnkuvan mukaan (%)

Kuvio 49. Tietotekniseen osaamiseen liittyvä asennoituminen työskentelysektoreittain (%)

Kuvio 50. Tietotekniseen osaamiseen liittyvä asennoituminen työnkuvan mukaan (%)

Kuvio 51. Tietotekniseen osaamiseen liittyvä asennoituminen ammatin mukaan (%)

6 YHTEENVETO TULOKSISTA

Raportissa tarkasteltiin tietoteknisiä perusvalmiuksia. Perusvalmiuksia ovat esimerkiksi työkaluohjelmien, internetin ja sähköpostin käyttö. Kartoituksen kohderyhmänä oli seitsemän kaakkoissuomalaisen kunnan sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö. Kartoitusta toteutettiin sähköisellä kyselyllä marraskuussa 2005. Kyselyyn vastasi 875 varhaiskasvatuksen ja sosiaalialan ammattilaista. Osaamista ja koulutushalukkuutta tarkasteltiin työskentelysektorin, työnkuvan sekä ammatin mukaan.

Kartoituksen tuloksista selviää vastaajien saaman aikaisemman atk-koulutuksen määrä. Enemmistöllä vastanneista oli taustalla aikaisempaa atk-koulutusta, mutta vastauksista ei selviä, milloin koulutusta oli saatu. Vertaamalla aiemmin saatua atk-koulutusta ja osaamistasoa toisiinsa voidaan olettaa, että aiempi atk-koulutus ei tue kovinkaan vahvasti nykypäivän vaatimuksia. Vanhentuneesta atk-koulutuksesta ei ole juurikaan hyötyä. Atk-sovellukset ja laitteet uusiutuvat nopeasti. Koulutuksen tulisi olla nykypäivän vaatimuksia tukevaa. Saatua koulutusta on ollut pääsääntöisesti työnantajan rahoittamaa kertaluonteista koulutusta. Hallinto- ja esimiestasolla olevia henkilöitä on koulutettu huomattavasti enemmän kuin organisaation alemmalla tasolla olevia. Henkilöt, joiden työ on suurelta osin työskentelyä atk:n avulla, on koulutettu enemmän kuin niitä, joiden työ ei sisällä säännönmukaista, päivittäistä atk-töskentelyä (esim. perhepäivä- ja lastenhoitajat).

Tutkittaessa vastaajan tietoteknisiä taustoja kartoitettiin myös aktiivisuutta tietokoneen käytössä niin työssä kuin vapaa-ajalla. Atk:n käytöllä on merkitystä vastaajan arvioidessa omaa osaamistasoaan. Mikäli henkilö käyttää vähemmän atk:ta työssään voi olla, että kuitenkin säännöllisesti käyttää sitä vapaa-ajallaan ja näin taidot ovat hallinnassa. Tietotekniikkaa hyödynnetään huomattavasti suuremmassa määrin sosiaalitoimen puolella kuin varhaiskasvatuksessa, mutta heistäkin vain reilu viidennes käyttää tietokonetta työssään päivittäin.

Kartoituksen tulosten perusteella sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknisessä osaamisessa on selviä puutteita. Etenkin varhaiskasvatuksessa osaaminen on tulosten mukaan erittäin puutteellista. Niin sosiaalitoimessa kuin varhaiskasvatuksessa osa ei hallitse edes tietokoneen käytön perusteita. Työnkuvan mukaan tarkasteltuna suurimmat puutteet osaamisessa paikantuvat kasvatus- ja asiakastyötä tekeviin. Ammatin mukaan tarkasteltuna

heikointa osaaminen on lasten- ja perhepäivähoitajien, lastentarhanopettajien sekä perhetyöntekijöiden keskuudessa. Vaarana on, että osa varhaiskasvatuksen henkilöstöstä jää syrjään kehityksestä, koska tietotekniset vaatimukset ovat kasvamassa myös päivähoidossa. Tästä esimerkkinä lasten sähköiset portfolioit ja kasvunkansiot sekä lisääntyvä sähköinen yhteistyö päivähoidon ja kodin välillä.

Parhaiten tarkasteltavista osa-alueista hallitaan tekstinkäsittely, sähköposti sekä internet. Sosiaalitoimessa enemmistö osasi käyttää ko. sovelluksia, tosin esimerkiksi sähköpostin monipuolinen käyttö ei onnistunut kaikilta. Varhaiskasvatuksessa tekstinkäsittelyn, sähköpostin ja internetin käyttö tuotti ongelmia lähinnä perhepäivä- ja lastenhoitajille. Taulukkolaskentaa (Excel) ja esitysgrafiikkaa (PowerPoint) osasivat hyödyntää vain harvat. Näihin ohjelmiin liittyvässä osaamisessa on suuria puutteita kaikissa tarkastelluissa ammattiryhmissä. Yllättäen myös perusasioista tiedonhallinta tuotti ongelmia isolle osalle vastaajista niin varhaiskasvatuksessa kuin sosiaalitoimessa.

Vaikka sosiaalihuollossa ja varhaiskasvatuksessa toimivien osaaminen on puutteellista, niin heidän halunsa oppia on suurta. Motivaatio oppia tietokoneen parempaa käyttöä on vastanneiden keskuudessa korkealla. Lähes kaikki ammattiryhmästä riippumatta ovat valmiita osallistumaan koulutukseen. Jopa yli 90 prosenttia sosiaalityöntekijöistä, päiväkodinjohtajista, lastentarhanopettajista ja hallinnollisissa tehtävissä toimivista haluaisi lisää tietoteknistä koulutusta. Lisäksi lähes jokainen vastanneista ilmoitti, että parempi atk-osaaminen helpottaisi työtehtävistä selviytymistä.

Kartoituksen tulosten mukaan osan järjestettävästä koulutuksesta tulee lähteä aivan perusteista. Lisäksi koulutus tulisi sijoittaa eri ammattiryhmissä toimivien työnkuvaan. Jos koulutus on vain yleistä tietokoneen käyttöä, vaarana on, ettei opittua osata soveltaa omaan työhön. Tällöin koulutus jää irralliseksi ja opitut asiat pääsevät vähitellen unohtumaan. Varhaiskasvatuksessa työkäytäntöjä tulisi muuttaa niin, että koneen käyttö mahdollistuisi mahdollisimman monelle. Tällä hetkellä vaarana on se, että koulutuksesta ei jää lopulta mitään käteen, koska päiväkodeissa on liian vähän koneita ja liian vähän aikaa käyttää niitä.

Sekä sosiaalitoimessa että varhaiskasvatuksessa tulisi pohtia, mitä kaikkea tietotekniikalla voisi olla annettavaa alalle. Tällä hetkellä näyttää siltä, että tietokoneen kaikkia mahdollisia sovellusmahdollisuuksia ei osata hyödyntää. Tämä näkyi tuloksissa esimerkiksi siinä, että

sosiaalitoimessa vastaajat arvioivat osaamisensa työnkuvan kannalta paremmaksi kuin mitä tarkennetut kysymykset antoivat olettaa. KAASOn projektiryhmissä on määritelty varhaiskasvatuksen ja sosiaalitoimen eri ammateissa työskentelevien tietotekniset osaamistasot. Osaamistasot ovat tavoitteita ja antavat suuntaa tulevalle koulutukselle. Osaamistasot kirjoitetaan auki Kaaso-hankkeessa tehtävään koulutussuunnitelmaan.

Tämän raportin tulosten mukaan varhaiskasvatuksen ja sosiaalialan tietoteknologian kehittämisessä tulee lähteä liikkeelle henkilöstön osaamisen lisäämisestä. Esimerkiksi sähköisen viestinnän lisääminen ja tietotekniikan laajempi hyödyntäminen työssä edellyttää alan ammattilaisilta tietoteknistä osaamista. Tällä hetkellä osaaminen Kaakkois-Suomessa ei ole riittävää ajatellen tämän hetkisiä ja tulevia sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen vaatimuksia. Kuntien tulisi panostaa selvästi nykyistä enemmän sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen henkilöstön atk-koulutukseen.

Tietoteknisen osaamisen lisäämistä ei tule nähdä itsetarkoituksena vaan tärkeänä osana työn kehittämistä. Tietoteknologia tulee ymmärtää sosiaalialalla ja varhaiskasvatuksessa apuvälineenä, jolla voidaan parantaa ja tehostaa asiakaspalveluprosesseja.

Tietotekninen osaaminen**Hyvä kyselyn vastaanottaja**

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy Socom toteuttaa Sosiaali- ja terveysministeriön osarahoituksella Kaaso-projektia (Kaakkois-Suomen sosiaalitoimen tietoteknologian kehittämishanke).

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää sosiaalialan ja varhaiskasvatuksen henkilöstön tietoteknistä osaamista ja koulutustarvetta. Kysely on lähetetty kaikille hankkeessa mukana olevien kuntien (Imatra, Joutseno, Kotka, Kouvola, Kuusankoski, Lappeenranta, Pyhtää) sosiaalitoimen ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Kartoituksen tulosten perusteella tehdään koulutussuunnitelma räätälöitynä henkilöstön tarpeisiin. On tärkeää, että arvioitte osaamistanne mahdollisimman totuudenmukaisesti ja tarkasti. Näin ollen pystymme laatimaan oikeanlaista koulutusta tarpeisiinne.

Täyttöohje

Vastaa kysymyksiin

1. klikkaamalla hiirellä annetuista vaihtoehdoista se, joka mielestäsi sopii parhaiten tai vastaa käsitystäsi asiasta tai
2. kirjoittamalla vastaus kysyttyn asiaan sitä varten varattuun tilaan.

Kysymyksiin vastataan valitsemalla ainoastaan yksi vaihtoehto, ellei kysymyksen yhteydessä ole mainittu toisin. Täytettyäsi lomakkeen muista lopuksi valita *haluan lähettää vastaukset* ja painaa *lähetä*-painiketta.

Tutkimuksessa saatavia tietoja käsitellään EHDOTTOMAN LUOTTAMUKSELLISESTI. Lomakkeita ei luovuteta tai näytetä projektin ulkopuolisille henkilöille. Kyselystä saatavia tietoja käytetään siten, että yksittäiset vastaajat eivät ole tunnistettavissa.

Täytä ja palauta lomake mahdollisimman pian, viimeistään maanantaina **21.11.2005**. KIITOS!

Lisätietoja:

Tuula Kontio 040-7170 314, tuula.kontio@socom.fi

Johanna Kallio 040-7397 315, johanna.kallio@socom.fi

TAUSTATIEDOT

1) Minä vuonna olet syntynyt?

2) Mikä on nykyinen?

Toiminimikkeesi Toimiyksikkösi

3) Työskenteletkö?

- ☐ Sosiaalitoimessa
☐ Varhaiskasvatuksessa

4) Millaista työtä teet pääasiassa?

- ☐ Asiakastyötä
- ☐ Kasvatustyötä
- ☐ Toimistotyötä
- ☐ Esimiestyötä
- ☐ Hallinnollista työtä
- ☐ Muuta, mitä?

5) Mikä on nykyinen työskentelykuntasi?

- ☐ Imatra
- ☐ Joutseno
- ☐ Kotka
- ☐ Kouvola
- ☐ Kuusankoski
- ☐ Lappeenranta
- ☐ Pyhtää

6) Kuinka pitkä on työhistoriasi alalla?

- ☐ Alle vuosi
- ☐ 1-5 vuotta
- ☐ 6-10 vuotta
- ☐ Yli 10 vuotta

7) Minkä asteen koulutuksen olet suorittanut?

- ☐ Kansakoulu/kansalaiskoulu
- ☐ Peruskoulu/oppikoulu
- ☐ Lukio
- ☐ Ammattikoulu/ammatti-instituutti
- ☐ Opistoasteen koulu
- ☐ Ammattikorkeakoulu
- ☐ Akateeminen tutkinto

8) Oletko saanut aikaisemmin atk-koulutusta?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

9) Jos vastasit edelliseen "kyllä" niin onko/oliko koulutuksesi? (voit valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Säännöllisesti toistuvaa (työnantajan kustantamaa)
- ☐ Silloin tällöin tapahtuvaa (työnantajan kustantamaa)
- ☐ Kertaluonteista (työnantajan kustantamaa)
- ☐ Omaehtoista (itsekustantamaa)

10) Onko sinulla työssäsi tietokone käytössä?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei

11) Jos vastasit edelliseen kysymykseen "ei", niin haittaako se työtäsi?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

12) Kuinka usein käytät tietokonetta työssäsi?

- ☐ Päivittäin
☐ Lähes päivittäin
☐ Viikoittain
☐ Harvemmin
☐ En käytä lainkaan

13) Entä muualla (esim. kotona, kirjastossa yms.)?

- ☐ Päivittäin
☐ Lähes päivittäin
☐ Viikoittain
☐ Harvemmin
☐ En käytä lainkaan

14) Mitä ohjelmia joudut käyttämään työssäsi? (voit valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Tekstinkäsittely (Word)
☐ Taulukkolaskenta (Excel)
☐ Internet/sähköposti
☐ Grafiikka (PowerPoint)
☐ Muu, mikä (esim. jokin asiakastietojärjestelmä)?
☐ En käytä mitään ohjelmia

NYKYISEEN OSAAMISEN TASOON LIITTYVÄT KYSYMYKSET

15) Millaisena koet nykyisen atk-taitosi ajatellen omaa työtäsi?

- ☐ Riittävänä
☐ Kohtalaisena
☐ Puutteellisena
☐ Erittäin puutteellisena

Laitteen käyttö ja tiedonhallinta

16) Miten hallitset seuraavat toiminnot?

	En	Heikosti	Kohtalaisesti	Hyvin
Ohjelmien avaaminen ja sulkeminen	☐	☐	☐	☐
Tiedostojen tallentaminen eri asemille (esim. c-asemalle, levykkeelle)	☐	☐	☐	☐
Tiedostojen kopiointi/leikkaaminen ja liittäminen	☐	☐	☐	☐

Työkaluohjelmat

17) Hallitsetko tekstinkäsittelyohjelman käyttämisen (esim. Word)?

- ☐ En
- ☐ Heikosti
- ☐ Kohtalaisesti
- ☐ Hyvin

18) Mitkä seuraavista toiminnoista hallitset? (voit valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Asiakirjan avaaminen
- ☐ Sivunasetusten määrittelyt
- ☐ Sivunumeroiden lisääminen
- ☐ Asiakirjan tekstin ulkoasun muotoileminen (esim. fonttikoot, alleviivaus, lihavointi)
- ☐ Rivinvälin asettaminen
- ☐ Kahden eri tekstin yhdistäminen
- ☐ Tekstin siirtäminen asiakirjan sisällä
- ☐ Tavuttaminen
- ☐ Pakotettu sivunvaihto
- ☐ Luettelointi
- ☐ Taulukon luonti
- ☐ Kuvan lisääminen

19) Hallitsetko taulukkolaskentaohjelman käyttämisen (esim. Excel)?

- ☐ En
- ☐ Heikosti
- ☐ Kohtalaisesti
- ☐ Hyvin

20) Osaatko luoda laskentakaavoja / kaavioita?

- ☐ En
- ☐ Heikosti
- ☐ Kohtalaisesti
- ☐ Hyvin

21) Osaatko luoda diaesityksen (PowerPoint)?

- ☐ En
- ☐ Heikosti
- ☐ Kohtalaisesti
- ☐ Hyvin

22) Osaatko lisätä diaesitykseen kaavioita, kuvia jne.?

- ☐ En
- ☐ Heikosti
- ☐ Kohtalaisesti
- ☐ Hyvin

Internetin ja sähköpostin käyttö

23) Osaatko?

	En	Heikosti	Kohtalaisesti	Hyvin
Hakea tietoa internetistä hakusanan avulla	☐	☐	☐	☐
Hyödyntää intra- tai ekstranet:iä työssäsi	☐	☐	☐	☐
Hyödyntää ammattiisi liittyviä www-sivuja (esim. Sosiaaliportti)	☐	☐	☐	☐
Käyttää sähköpostia	☐	☐	☐	☐
Lähetää tiedostoja sähköpostin liitteenä	☐	☐	☐	☐
Avata liitetiedostoja ja tallentaa ne tarvittaessa	☐	☐	☐	☐
Välittää saamasi viesti kolmannelle osapuolelle	☐	☐	☐	☐
Hyödyntää sähköpostiohjelman kalenteritoimintoa	☐	☐	☐	☐

24) Tiedätkö milloin liitetiedoston avaaminen aiheuttaa tietoturvariskin?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

KOULUTUKSEEN LIITTYVÄT KYSYMYKSET**25) Toivoisitko lisää tietoteknistä koulutusta?**

- ☐ Kyllä
☐ Ei

26) Mistä alueista koet tarvitsevasi eniten lisäkoulutusta? (valitse enintään kolme vaihtoehtoa)

- ☐ Käyttöjärjestelmä (Windows)
☐ Laitteiston hallinta (esim. ohjelmistojen asentaminen)
☐ Tekstinkäsittely (Word)
☐ Taulukkolaskenta (Excel)
☐ Esitysgrafiikka (PowerPoint)
☐ Internet
☐ Sähköposti, kalenteri
☐ Muuta, mitä?

27) Minkä tyyppistä koulutusta haluaisit jatkossa (esim. lähi-, monimuoto- , etäopetusta yms.)?**28) Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä?**

	Samaa mieltä	Eri mieltä
Työni vaatii tietokoneen käyttöä	☐	☐
Tietokoneen käyttö on työssäni tarkoituksenmukaista	☐	☐
Jos saisin koulutusta, käyttäisin tietokonetta tehokkaammin	☐	☐
Haluaisin oppia tietokoneen parempaa käyttöä	☐	☐
Hyvä atk-taito helpottaisi työtäni	☐	☐

29) Mahdollisia kommentteja

KIITOKSET VASTAUKSESTASI!

☐ Haluan lähettää vastaukset

Lähetä